

#992303529

113962

รายงานการวิจัย

**ประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาบริหารสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ**

ทิพาภรณ์ ไพธวัล

เสาวนิจ รัตนวิจิตร นิจอนันต์ชัย

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีการศึกษา 2548

คำนำ

การวิจัยเรื่อง "ประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2544-2547" จัดทำเพื่อประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารสังคม ฉบับปรับปรุง ปีการศึกษา 2544 ซึ่งใช้เปิดดำเนินการสอนมาแล้ว ตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 และเพื่อนำผลจากการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ ไปพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้โดยได้รับความกรุณาจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้กรุณาให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณะบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์พิเศษ คณาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต มหาบัณฑิตและนักศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ให้สัมภาษณ์และให้ข้อมูลเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นประโยชน์ในการทำวิจัย

ขอขอบคุณ อาจารย์สุวรรณี มงคลรุ่งเรือง อาจารย์ไตรพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุข และอาจารย์สิริสรณ์ ทิพทวี ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบคุณ นางสาวอัญชลี เต็มดวง และนางสาวชนนิกานต์ สิงห์พยัคฆ์ ที่ช่วยเหลือในการจัดทำรายงานวิจัย จนสำเร็จลุล่วง

ตลอดจนขอขอบคุณผู้ให้ความช่วยเหลือในการการทำวิจัย ที่ไม่สามารถกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ได้หมด

สุดท้ายนี้คณะผู้วิจัยมั่นใจว่า ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ บัณฑิตวิทยาลัย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมและหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร สำหรับคณาจารย์ นักศึกษาและผู้สนใจต่อไป

อาจารย์ ดร.ทิพาภรณ์ โพธิ์ถวิล

หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 ของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารสังคม ที่ใช้ระหว่างปีการศึกษา 2544-2547 และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ข้อมูลได้มาจากหลายส่วน คือ มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรฯ หรือนักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในหลักสูตรเดียวกันที่ใช้ในปัจจุบัน คือรุ่นที่ 9 รุ่นที่ 10 และรุ่นที่ 11 จำนวน 3 รุ่น (หลักสูตรปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงเมื่อปีการศึกษา 2544) ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งได้จากอาจารย์ประจำหลักสูตรในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 8 คน อาจารย์พิเศษ จำนวน 3 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้มีคุณวุฒิปริญญาเอก และยังประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ซึ่งมีตำแหน่งทางวิชาการเป็น ศาสตราจารย์ หรือรองศาสตราจารย์ นอกจากนี้ยังมีข้อมูลบัณฑิตที่ได้ทำงานแล้ว และจากผู้บังคับบัญชา โดยนำเสนอในเรื่องคุณภาพมหาบัณฑิต หน่วยวิเคราะห์ในการวิจัยประเมินผลครั้งนี้ คือ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

ความเหมาะสม ความสอดคล้องของหลักสูตร การใช้หลักสูตรภายใต้สถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสังคม ยังเป็นหลักสูตรที่เป็นความต้องการของตลาด โครงสร้างหรือองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งมีจำนวน 42 หน่วยกิต ควรปรับลดลงเหลือ 36 หรือ 39 หน่วยกิต การแบ่งหมวดวิชาโดยรวมมีความเหมาะสมดีแล้ว ยกเว้นหมวดวิชาเลือกเฉพาะกลุ่ม ซึ่งมี 2 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาบริหารสวัสดิการสังคมกับกลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงาน ควรปิดกลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงาน แผนการเรียนของหลักสูตรฯ ประกอบด้วยแผน ก ทำวิทยานิพนธ์ และแผน ข ทำสารนิพนธ์หรือการศึกษาด้วยตนเองนั้น นักศึกษามีแนวโน้มที่จะเลือกเรียน แผน ก ทำวิทยานิพนธ์น้อยลง ส่วนรายวิชาในโครงสร้างของหลักสูตรฯ โดยรวมมีความเหมาะสม ทันสมัย มีเอกลักษณ์ และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง แต่ยังคงต้องการปรับปรุงรายวิชาต่างๆ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น บางวิชาอาจนำมาบูรณาการเข้าด้วยกัน และอาจเพิ่มวิชาใหม่อื่นๆ เช่น วิชาวิจัยประเมินผล วิชาการจัดการตนเอง (Self Management) วิชาการจัดการรายกรณี (Case Management) วิชาการบริหารแรงงานในภาวะวิกฤติ ส่วนการฝึกภาคปฏิบัติ (SA7393 การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน) ยังเป็นเงื่อนไขของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ที่จำเป็นต้องมีการฝึกภาคปฏิบัติ

ในเรื่องระยะเวลาการเรียนของหลักสูตรกำหนดไว้ 2 ปีและไม่เกิน 5 ปี มีความเหมาะสมแล้ว สำหรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรและเหมาะสมกับหลักสูตรระดับปริญญาโท มีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการ ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการศึกษา การวัดและประเมินผล

การประเมินคุณภาพของปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ด้านผู้เรียน

เนื่องจากไม่มีโอกาสในการคัดเลือกผู้เรียนที่มีคุณภาพเข้าศึกษาในหลักสูตร ผู้สมัครเข้าศึกษามีจำนวนไม่มากพอ ประกอบกับผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเรียนมีความหลากหลายในแง่ของวัยวุฒิ คุณวุฒิ ประสบการณ์และความคาดหวังของผู้เรียน คุณลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดจุดแข็ง คือ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สำหรับจุดอ่อนก็คือการที่ไม่มีโอกาสคัดเลือกผู้มีความสมบัติเหมาะสมเข้ามาเรียนจึงส่งผลต่อคุณภาพการเรียน ความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนของผู้เรียน

ด้านผู้สอน

ผู้สอนมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนของหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สอน เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษาด้วยความเมตตา กรุณา เอาใจใส่ต่อนักศึกษาด้วยดีเสมอมา การย้ายสถานที่เรียนของนักศึกษาในหลักสูตรนี้จากอาคารเรียนชั้น 4 ไปเรียนที่บัณฑิตวิทยาลัย ทำให้ห้องเรียนกับห้องพักอาจารย์อยู่ห่างกัน คณาจารย์และนักศึกษาจึงมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันน้อยลง มีผลต่อการเอาใจใส่ดูแลการเรียนของอาจารย์ต่อนักศึกษา

คณาจารย์ประจำหลักสูตรมีศักยภาพในการทำผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และนำผลงานวิชาการมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

การสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตร มีการประสานความร่วมมือระหว่างบัณฑิตวิทยาลัยและคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมเป็นอย่างดี แต่ยังคงมีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับในเรื่อง การเปิดโอกาสให้คณาจารย์ทั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์พิเศษ ผลิตผลงานวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิชาการ นอกจากนี้ควรเชิญอาจารย์พิเศษมาสอนในรายวิชาตามความเหมาะสม รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ปรับปรุงสถานที่ให้เอื้อต่อนักศึกษาในการเข้าถึงพบปะ ปรึกษาหารืออาจารย์ได้สะดวก จัดให้มีสื่ออุปกรณ์หลากหลาย ทันสมัย ใช้งานได้ ปรับปรุงการบริการห้องสมุดเพื่อให้นักศึกษาสามารถไปใช้บริการได้ในขณะที่นักศึกษายู่ระหว่างรักษาสถานภาพการเป็นนักศึกษา

การประเมินคุณภาพของกระบวนการผลิต ได้แก่ การบริหารหลักสูตรฯ การจัดการเรียน การสอน และการประเมินการเรียนรู้และการสอบ

ผลการศึกษาพบว่า การบริหารหลักสูตรฯ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้และการสอบอยู่ในเกณฑ์ดี ยกเว้นเรื่องแผนการสอนที่มีการจัดทำเพียงบางรายวิชา การประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการศึกษา การวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับลักษณะและเนื้อหาวิชา โดยใช้วิธีการประเมินผลหลากหลาย ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการประเมินผลการเรียน การกระจาย "เกรด" อย่างเหมาะสมจะทำให้ผู้เรียนมีขวัญกำลังใจ

การประเมินผลผลิต

มหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะและความสามารถในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้ปฏิบัติงานที่มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน/ชุมชน/สังคม มีความขยันอดทน ซื่อสัตย์ ส่วนคุณลักษณะและความสามารถในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริหารงาน การบังคับบัญชา และการถ่ายทอดความรู้

สำหรับคุณลักษณะและความสามารถของมหาวิทยาลัยที่ควรได้รับการปรับปรุง คือ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ การประยุกต์ใช้ความรู้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติ การบูรณาการภาวะผู้นำ และวุฒิภาวะทางอารมณ์

ข้อเสนอแนะจากการประเมินหลักสูตรฯ

1. ต้องปรับปรุงหลักสูตรฯเกี่ยวกับชื่อปริญญา ชื่อสาขาวิชา องค์ประกอบหรือโครงสร้างรายวิชาของหลักสูตร ชื่อวิชาและเนื้อหาวิชา เงื่อนไขการฝึกภาคปฏิบัติ การทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาด้วยตนเอง และการสอบประมวลความรู้
2. ส่งเสริมคณาจารย์ในการผลิตและการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
3. การเชิญอาจารย์พิเศษภายนอกมาสอน การพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัยกับอาจารย์พิเศษ
4. เพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์
5. จัดสถานที่เรียนให้เหมาะสม ตรวจสอบและเตรียมความพร้อมของห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์การเรียนและสื่อการสอนที่พร้อมใช้งาน
6. ปรับปรุงบริการห้องสมุด
7. จัดหาและบริการคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาให้เพียงพอและมีคุณภาพ
8. จัดทำโครงการพัฒนาทักษะคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา เตรียมความพร้อมนักศึกษาเพื่อการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมผู้กำลังสำเร็จการศึกษาด้านการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ

9. ควรมีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและนำไปพัฒนาการเรียนการสอนและการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป

Executive Summary

The study on Assessment in Master of Social Work Program of Faculty of Social Work and Social Welfare, Hua Chiew Chalermprakit University 2001 aimed to assess the program on master of social work that was organized during academic year 2001-2004. It also aimed to find the direction to develop this program. Data were collected from several sources such as master of social work degree students and alumni including groups 9 -11. Unite of analysis is the master of social work program, major on social administration 2001. Another source of data was from 8 lecturers in Hua Chiew Chalermprakit University together with 3 external lecturers and 8 external professors who has academic position such associate professors or assistant professors. In addition, data were collected from alumni who already work and data from supervisors in their offices to present the quality of master of social work students. The result of assessment is as follows:

Appropriation, consensus and the use of the program towards present social situation

Master of social work program (social administration) is a needed program in the market. The program structure and component was appropriated such as number of credit that was limited to 42 credits but there was a suggestion to lower this number to 36 or 39. As for the subject groups, it was set up appropriately excepted for the separation between groups of the social work administration and labor administration and development which is specific selective subjects. There was a suggestion to close the group of labor administration and development.

The study plan of this program comprised plan A to make a thesis and plan B to make study report and self study. The numbers of student who selected plan A seem to be declined.

The subjects in the program structure were appropriate, modern, and specific. They could be applied to the real situation. However some subjects needed to be developed or integrated to other subjects. The program may be added some modern subjects such as self management, case management, labor in crisis management. As for the field practice SA 7393 was an important condition of the program. As for the

duration of education program that was limited to 2 years but not over 5 year, it was appropriated. The teaching, studying and evaluating was consensus with objectives of the program. It was the appropriate program that emphasized on student center. The program used several teaching Medias and sources of knowledge. Student participated in measurement and evaluation.

Assessment on quality of input such as student and lecturers and appropriation of learning support

Student

For the student, the program lacked of opportunity to select qualified student into the program since number of applicants was not enough. Characteristics of the selected students were varied in ages, education, experience and expectation. The strength of this situation was a lot of knowledge sharing in class. The weak point was the less opportunity to select high qualified students

Lecturers

Regarding lectures, they were influence towards students. Most lecturers were lecturers of the program who had roles in teaching. So far they emphasized on giving academic advice with much care and attention. The structure adjustment of roles of graduate study to move class rooms from 4th floor of the study building to graduate study building made class room far from lecturers' rooms. Therefore lately students and lecturers had less relationship. It affected ways to take care of student and their learning. Student had less motivation. The lecturers of the program had good potential. They made academic work consistently. The result of their work could be used in class and support the quality of the program.

Learning support

The support for study and teaching in the programs, there was a good cooperation between the graduate study and faculty of social work and social welfare. But there was still a need to be supported by related people on giving opportunity for internal and external lectures to produce academic work and support its publication. The program should get more supports such opportunity to invite special lecturers from outside to teach the student, public relation of the program, better environment (class

room and lecturer room), develop and modernize teaching tools and media, service time of the library and its work principle.

Assessment on process such as the program administration and studying management, Learning assessment and examination

Regarding the program administration, it was found that the program administration was in good criteria except there was a lack in teaching plan of some subjects. There were several was of assessment on the student learning. The measurement and assessment was consensus with subject content and characteristics. There were several ways of evaluation. Student should join in the evaluation process. It was found that appropriate classify of grades would support the student.

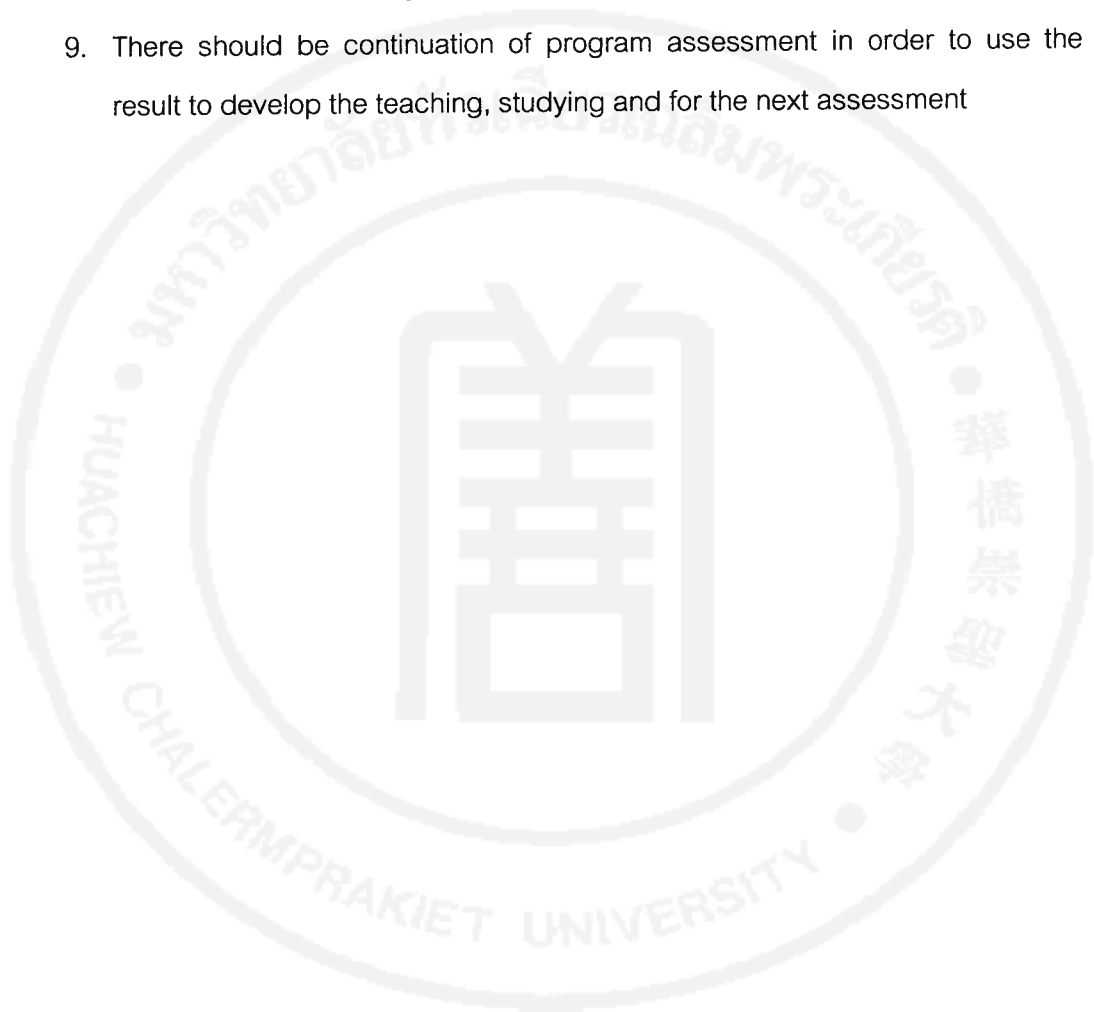
Assessment on product

The best or highest capacity and characteristics of graduated student were on their human relation, responsibility, their ability to adjust oneself to colleagues, community and society, their perseverance and honesty. Their good characteristics or high capacity and characteristics were on administration, controlling others and teaching skill. The weak capacities and characteristics that should be developed were English and computer skills included the lack of ability to apply their knowledge into their practice included the integration of their leadership and emotional maturity

Recommendation from program assessment

1. There should be the developed on names of degree and major subjects structure and component of the program, subject names and its content, conditions on field work practice, producing thesis, study report and self study
2. Lecturers should get support on producing their academic work and its publication
3. Invite external lecturers to teach and to share ideas with graduate study executives
4. To develop efficiency of public relation unite

5. To arrange class room appropriately, examine and prepare classroom better with good teaching medias and tools
6. To develop library services
7. To provide enough computer and qualified services to student
8. To provide project on computer and English skill development to prepare student to efficient study and to be ready to further education and to work
9. There should be continuation of program assessment in order to use the result to develop the teaching, studying and for the next assessment

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
บทสรุปสำหรับผู้บริหารภาษาไทย	(2)
บทสรุปสำหรับผู้บริหารภาษาอังกฤษ	(6)
สารบัญ	(10)
สารบัญตาราง	(12)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร	4
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร	5
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสังคม	12
2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	17
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
2.6 กรอบการศึกษา	30
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
3.3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	32
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	
4.1 ความเหมาะสม ความสอดคล้องของหลักสูตร การใช้หลักสูตรภายใต้ สถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน	36
4.2 การประเมินคุณภาพของปัจจัยนำเข้าได้แก่ ผู้เข้ารับการศึกษา อาจารย์ผู้สอน และความเหมาะสมพอเพียงของปัจจัยเบื้องต้น	45
4.3 การประเมินคุณภาพของกระบวนการผลิตได้แก่บริหารหลักสูตรการจัดการ เรียนการสอนและการประเมินการเรียนรู้/ของผู้เข้ารับการศึกษาและการสอบ	50
4.4 แสดงความคิดเห็นทั่วไป	52
บทที่ 5 ผลผลิต ผลลัพธ์ และวัฒนธรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร	
5.1 การศึกษาภาวะความสามารถและคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของ มหาบัณฑิต	55
5.2 การศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตที่มีต่อ คุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต	59
บทที่ 6 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
6.1 การอภิปรายผลการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิตฉบับ ปี พ.ศ. 2544	63
6.2 ข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	75

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2548	55
ตารางที่ 2 แสดงระดับความคิดเห็นของมหาบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถ ในการปฏิบัติงานของตน	56
ตารางที่ 3 แสดงคุณลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2548	59
ตารางที่ 4 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต ที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของมหาบัณฑิต	60

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทัน จำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพของพลเมืองในประเทศโดยการวางพื้นฐานการศึกษาของพลเมืองเป็นสำคัญ การศึกษาเป็นกระบวนการอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ไข ปัญหา ตลอดจนมีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องอาศัยหลักสูตรเป็นเครื่องมือ เพราะหลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของระบบการศึกษา เป็นเครื่องมือที่จะทำให้เกิดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ หลักสูตรที่ดีจะเป็นเครื่องกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาเพื่อวางรากฐานทางความคิดและพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อปลูกฝังให้มีคุณธรรม มีความสำนึกในสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดีและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หลักสูตรทำหน้าที่กำหนดทิศทางการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ปัจจุบันสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วประกอบกับมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังนั้นระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุง และพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงของสังคม หลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ ถือเป็นหลักสูตรที่ดี

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเพราะผลจากการประเมินหลักสูตรจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขและปรับปรุงปรัชญา วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การประเมินผลหลักสูตรครั้งนี้ ถือเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนา การบริหารจัดการการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ นอกจากนี้การประเมินหลักสูตรยังเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา

ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาหลักสูตร สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต จึงมีความจำเป็นต้องทำการวิจัยประเมินผลหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรปัจจุบันได้เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 เป็นต้นมา จนถึงปีการศึกษาปัจจุบัน 2548 มีมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วจำนวน 2 รุ่นคือรุ่นที่ 9 รุ่นที่ 10 และมีนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีปัจจุบันคือรุ่นที่ 11 และรุ่นที่ 12 การวิจัยประเมินผลหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2544-2547 จึงมีความจำเป็นต่อคณะสังคมฯและต่อการพัฒนาคุณภาพนักศึกษารุ่นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารสังคม ปีการศึกษา 2544-2547
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 ของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
2. ขอบเขตด้านตัวอย่าง ใช้เฉพาะมหาบัณฑิตและนักศึกษาปริญญาโทที่ได้เรียนหรือกำลังเรียนอยู่ในหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันหลักสูตรเดียวกัน 3 รุ่น คือรุ่นที่ 9 , รุ่นที่ 10 และรุ่นที่ 11 ไม่รวมรุ่น 12 ที่เพิ่งเข้าศึกษายังไม่ครบ 1 ภาคการศึกษา ในปีการศึกษา 2547 (หลักสูตรปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงเมื่อปีการศึกษา 2544)

หน่วยวิเคราะห์ในการวิจัยประเมินผลครั้งนี้ คือ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารสังคม ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ความรู้ด้านจุดแข็งของการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา
2. ความรู้ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาในรายวิชาต่างๆ
3. ความรู้ด้านความสอดคล้องของเนื้อหาวิชาต่อการทำงานของมหาบัณฑิต
4. ความรู้ด้านแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร
องค์ประกอบของหลักสูตร
ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร
จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
องค์ประกอบของการประเมินหลักสูตร
ขั้นตอนในการประเมินหลักสูตร
รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสังคม

องค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารสังคม
ความรู้ ทักษะ และทัศนคติในสภาวะการณ์ที่ท้าทาย

2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

หลักการและเหตุผลหลักสูตร
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
โครงสร้างของหลักสูตร
องค์ประกอบของหลักสูตร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ
งานวิจัยต่างประเทศ

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายลักษณะ แต่จะมีความคล้ายคลึงกันโดยกล่าวถึงความมุ่งหมายของสถานศึกษา ความรู้ ประสบการณ์ ความต้องการของผู้เรียน และความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในขณะนั้น ดังที่ อังกร บัวศรี (2542 อ้างถึงในอังสนา ศิริประชาและคณะ 2546) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึงแผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหากิจกรรมและมวลงประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้เรียนมาก ถ้าปราศจากหลักสูตร การที่จะให้การศึกษาแก่ผู้เรียนอย่างได้ผลย่อมเป็นไปได้ยาก เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์ของการศึกษาลงสู่การปฏิบัติ ดังนั้นหลักสูตรจะต้องมีมาตรฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นเครื่องมือที่นำไปเห็นแนวทางในการจัดมวลงประสบการณ์แก่ผู้เรียนช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีแนวทางร่วมกันเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

ดังนั้น หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการศึกษาโดยส่วนรวมและมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน

องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรทุกหลักสูตรจำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างเหมาะสมและครบถ้วน จึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรมีดังนี้

1. เป้าหมายและนโยบายการศึกษา (Educational Goals and Policies)
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร Curriculum Aims)
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures)
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives)
5. เนื้อหา (Content)
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives)
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies)
8. การประเมินผล (Evaluation)
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media)

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ (บุญศรี ศิริช่วง สมบัติ คุรุพันธ์ และอนุชา กิติชัยชาญ, 2525)

1. ตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
2. ตอบสนองต่อความต้องการและความสอดคล้องของสภาพสังคม ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สภาพการเมืองและการปกครอง สภาพทางขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม และคุณธรรม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

หลักสูตรพึงมีระบบการประเมิน (Review and Evaluation) สัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยทั้งด้านวิชาการ และนำไปประยุกต์ใช้ พึ่งมีการประเมินผลผลิต(Output) และผลลัพธ์ หรือเป้าประสงค์(Outcome) ว่าเป็นไปตามที่กำหนดหรือตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ หลักสูตรพึงมีการประเมิน สัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงและแก้ไข ปัจจัยที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าประสงค์และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

การประเมินหลักสูตร เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสินใจต่อสิ่งที่ต้องการประเมินและตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร มีคุณภาพอยู่ในระดับไหน อย่างไร มีองค์ประกอบส่วนใดที่จำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินอย่างเหมาะสม นักการศึกษาหลายท่าน กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

ใจทิพย์ เอื้อรัตนพงษ์ (2539 อ้างถึงในอังสนา ศิริประชา. 2546 : 6) จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร
2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับดูแล และการจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่า ควรใช้หลักสูตรต่อไปอีกหรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด

4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่อย่างไร

องค์ประกอบของการประเมินหลักสูตร

สิ่งที่ต้องประเมินในเรื่องหลักสูตร ควรจะประกอบด้วย 4 ประการ คือ (อังสนา ศิริประชาและคณะ. 2546 : 6)

1. การประเมินเอกสารหลักสูตร เป็นการตรวจคุณภาพขององค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรว่าจุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ และวิธีการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องเหมาะสม ครอบคลุม และถูกต้องตามหลักการพัฒนาหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด ภาษาที่ใช้สามารถสื่อให้เข้าใจและมีความชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติหรือไม่ หลักสูตรที่สร้างขึ้นเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมมากน้อยเพียงใด การประเมินเอกสารหลักสูตรใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา การสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม เป็นต้น

2. การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้กับสถานการณ์จริงเพียงใด การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรทำอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไร และสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล วิธีการประเมินอาจจะใช้การสังเกต สัมภาษณ์ และส่งแบบสอบถามให้ผู้ใช่ คือ ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น การประเมินการใช้หลักสูตรอาจประเมินการใช้ทั้งหมดหรือประเมินเพียงบางส่วนก็ได้ เช่น ประเมินการใช้หลักสูตรสาขาวิชานิตศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรทั้งหมด หรือประเมินเฉพาะประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ หรือบรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นต้น

3. การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการและไม่ใช่วิชาการ นอกจากนี้ควรติดตามความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษาว่าสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานและประสบความสำเร็จในการทำงานหรือศึกษาต่อหรือไม่ เพียงใด มีความรู้และทักษะเพียงพอจะแก้ปัญหาและปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ดีหรือไม่ โดยติดตามสอบถามจากผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษา นายจ้าง หรือ เจ้าของสถานประกอบการ ซึ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การส่งแบบสอบถาม เป็นต้น

4. การประเมินระบบหลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตรทั้งระบบพร้อมกันไป เพราะการประเมินเอกสารหลักสูตร การใช้หลักสูตร และสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรเป็นสิ่งที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

ขั้นตอนในการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรนั้น ผู้ประเมินควรดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ (อังสนา ศิริประชา. 2546

ขั้นตอนที่ 1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตร

ผู้ประเมินต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจนว่าจะประเมินใน ส่วนใดหรือเรื่องใด เช่น ต้องการประเมินผลเอกสารหลักสูตร ระบบการบริหารหลักสูตร ผู้สอน วัสดุ อุปกรณ์ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ประเมินทั้งระบบหรือบางส่วน ต้องกำหนดว่าต้องการข้อมูลมาทำอะไร เช่น เพื่อดูว่าหลักสูตรใช้ได้ผลหรือไม่เพียงใด เพื่อปรับปรุงหลักสูตร หรือเพื่อช่วยในการตัดสินใจของ ผู้บริหารว่าจะใช้หลักสูตรนี้ต่อไปอีกหรือไม่

ขั้นตอนที่ 2. ขั้ววางแผนออกแบบการประเมินผล

หลังจากที่ผู้ประเมินผลได้ศึกษาและสำรวจเอกสาร และผลงานประเมินที่เกี่ยวข้องต่างๆ แล้ว ผู้ประเมินก็พร้อมที่จะตัดสินใจวางรูปแบบการประเมินหลักสูตรได้ สิ่งที่ผู้ประเมินจะต้องตัดสินใจ กำหนดมีดังนี้คือ

2.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

การประเมินหลักสูตรโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นการประหยัดในเรื่องระยะเวลา แรงงาน และงบประมาณ ทั้งยังง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูล แต่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต้องสามารถใช้สรุปอ้างอิง ไปยังกลุ่มประชากรเป้าหมายได้ ดังนั้น ผู้ศึกษาต้องเลือกขนาดตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ เหมาะสมด้วย

2.2 การกำหนดแหล่งข้อมูล

ก่อนลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินผลต้องตัดสินใจกำหนดแล้วว่าจะใช้แหล่งข้อมูลจากที่ใด ซึ่งผู้ประเมินควรพิจารณาข้อมูลจากหลายๆ แห่ง เพื่อให้ข้อมูลที่ให้มีผลน่าเชื่อถือ มากขึ้น

2.3 การพัฒนาเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีหลายอย่างซึ่งผู้ประเมินต้องพิจารณาเลือกใช้ให้ เหมาะสม เช่น การประเมินคุณภาพของผู้เรียน อาจประเมินในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความพอใจของผู้ใช้บัณฑิต (นายจ้าง) ต่อการจัดการศึกษาด้วยแบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ ซึ่งเครื่องมือต้องมีความเชื่อถือได้ (Reliability) และมีความเที่ยงตรง (Validity)

2.4 การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน

ผู้ประเมินควรตั้งเกณฑ์ในการประเมินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า เพราะเกณฑ์ในการประเมินจะเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพในส่วนของหลักสูตรที่ผู้ประเมิน

2.5 การกำหนดเวลา

ผู้ประเมินควรกำหนดในเรื่องของเวลาในการดำเนินการประเมินผลในขั้นตอนต่างๆ เช่น การเตรียมการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลงานเป็นต้น และควรวาง

แผนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังจากการเรียนการสอนได้สิ้นสุดลง

ขั้นตอนที่ 3. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินควรเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงาน ประเมินผล ถ้าผู้ประเมินต้องให้ผู้อื่นเป็นผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก็จำเป็นต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย เพราะบุคคลเหล่านี้มีส่วนช่วยให้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือมากน้อยแตกต่างกันไป

ขั้นตอนที่ 4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินกำหนดวิธีการจัดระบบข้อมูลโดยอาจจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่และพิจารณาเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ที่เหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินผลและลักษณะของข้อมูลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด

ขั้นตอนที่ 5. ขั้นรายงานผลการประเมิน

ภายหลังจากที่วิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้ประเมินจะต้องรายงานและเสนอผลการประเมินโดยพิจารณาตัดสินว่าจะให้ออกมาในรูปใด และรายงานจะมุ่งเสนอข้อมูลที่บ่งชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรนี้เมื่อนำไปปฏิบัติจริงแล้ว มีคุณภาพหรือไม่เพียงใด มีส่วนใดบ้างที่ควรแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิก

รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

การเลือกรูปแบบการประเมินหลักสูตร ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประเมิน สถานการณ์ของหลักสูตร สิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรหรือคุณค่าที่ได้จากรูปแบบการประเมิน ตลอดจนความสามารถในการอธิบายการปฏิบัติตามการประเมิน

การประเมินหลักสูตร จำแนกได้เป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

ประเภทที่ 1 รูปแบบการประเมินผลที่ยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นหลักในการประเมินผล (Goal Attainment Model)

รูปแบบการประเมินผลประเภทนี้ ได้นำวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้แล้วมาเป็นทิศทางของการประเมินผล ผู้ประเมินจะพยายามตีความหมายของวัตถุประสงค์เหล่านั้นให้กระจ่างเพื่อพิจารณาว่าการดำเนินงานหลักสูตรได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด นักวิชาการที่มีความคิดนี้ ได้แก่ ราฟท์ ไทเลอร์ (Ralph, Tyler), ฮิลดา ทาบา (Helda, Taba) และแฮมมอน (Hammond)

ราฟท์ ไทเลอร์ (Tyler, 1950) เป็นคนแรกที่เน้นการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตร โดยยึดถือจุดมุ่งหมายเป็นสำคัญ การประเมินหลักสูตรลักษณะนี้จะพิจารณาว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ จึงมุ่งประเมินจากสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ถ้าการดำเนินการของหลักสูตรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ก็หมายถึง หลักสูตรประสบความสำเร็จ ถ้าไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ก็แปลว่า หลักสูตรนั้นล้มเหลว

จุดเน้นการประเมินหลักสูตรรูปแบบนี้ มี 3 ประการ คือ

1. เน้นประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
2. ตรวจสอบจุดมุ่งหมายของการศึกษาในลักษณะที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอน และสัมฤทธิ์ผลของการเรียน
3. เน้นความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนกับการประเมิน โดยแจกแจงรายละเอียดของลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียน

ทาบ (Taba, 1962) เสนอแนวคิดสำคัญของการประเมินหลักสูตร ดังนี้

1. ให้มีความสอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ทั้งหมด
2. มุ่งประเมินหน่วยย่อยๆ แต่ละหน่วย
3. มุ่งประเมินเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง
4. มุ่งประเมินด้วยเครื่องมือที่มีความเที่ยงและความตรง
5. ผลการประเมินบอกความสามารถของผู้เรียนได้

แฮมมอน (Hammond, 1969) เน้นการประเมินที่เป็นผลจากปฏิกริยาร่วมกันระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรเป็น 3 มิติ แต่ละมิติประกอบด้วยตัวแปรอีกหลายตัวแปร ความสำเร็จและความล้มเหลวของหลักสูตรขึ้นอยู่กับปะทะสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในมิติต่าง ๆ 3 มิติ ได้แก่

1. มิติด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดชั้นเรียนและตารางสอน เนื้อหาวิชา วิธีสอน วัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย และอื่น ๆ
2. มิติด้านสถาบัน ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญ และชุมชนรอบสถาบัน
3. มิติด้านพฤติกรรม ความรู้ เจตคติ และทักษะ

ประเภทที่ 2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model)

รูปแบบการประเมินผลประเภทนี้ ยึดเกณฑ์เป็นหลัก มุ่งเน้นผลการประเมินโดยพิจารณาจุดประสงค์ของหลักสูตรว่ามีคุณค่าแก่การดำเนินการมากน้อยเพียงใด

รูปแบบการประเมินผลประเภทนี้ มีผู้ศึกษาหลายท่าน ได้แก่ (สุวรรณณี มงคลรุ่งเรือง, 2540: 16-19)

2.1 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริเวน (Scriven) (Worthen, 1973:40-217)

รูปแบบการประเมินผลประเภทนี้ เน้นผลที่ได้ (Effects) มากกว่าจุดมุ่งหมาย โดยพิจารณาว่าตอบสนองความต้องการหรือไม่ และสิ่งที่ตอบสนองมีคุณค่าเพียงใด สคริเวน กล่าวถึง การประเมิน 4 ลักษณะ คือ

(1) การประเมินย่อย (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างดำเนินหลักสูตรเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

(2) การประเมินรวม (Summative Evaluation) เป็นการประเมินสรุปผลของหลักสูตร เมื่อสิ้นสุดกระบวนการของการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อเป็นการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ตลอดจนคุณค่าหรือจุดบกพร่องของหลักสูตรที่ได้นำไปใช้แล้ว

(3) การประเมินภายใน (Intrinsic Evaluation) เป็นการประเมินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ภายในหลักสูตร เช่น ประเมินเนื้อหา จุดมุ่งหมาย กระบวนการให้คะแนน เจตคติของครู เป็นการประเมินกระบวนการดำเนินงาน

(4) การประเมินผลที่เกิดขึ้นสำเร็จ (Pay – off Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดจากสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินหลักสูตร เช่น ประเมินผลที่เกิดจากการสอนของครูที่มีต่อนักเรียน หรือผลที่เกิดขึ้น กับครู

2.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตก (Stake 1967:523 – 540)

สเตก เสนอว่า ผู้ประเมินจะต้องทราบข้อมูลที่แท้จริง เพื่อที่จะอธิบายและตัดสินสิ่งที่กำลังศึกษา สเตก เสนอให้ประเมินองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

- (1) ประเมินสิ่งที่มีอยู่ก่อน
- (2) ประเมินสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่กับการดำเนินการใช้หลักสูตร หรือ สภาพเงื่อนไข ปัจจัยต่าง ๆ ในการนำหลักสูตรไปไว้
- (3) การประเมินกระบวนการ (Transactions) ประเมินความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ประเมินกิจกรรมดำเนินการ กิจกรรมที่ปฏิบัติ
- (4) การประเมินผลผลิต (Outcomes) ประเมินความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนหรือผลการนำหลักสูตรไปไว้

รูปแบบที่ 3 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision – making model)

รูปแบบการประเมินประเภทนี้เน้นการกระทำอย่างมีระบบ รูปแบบของการประเมินลักษณะนี้ มีผู้ศึกษาหลายท่าน ได้แก่ (สุวรรณณี มงคลรุ่งเรือง 2540:19 – 22)

3.1 รูปแบบการประเมินหลักสูตรอัลคิน (Alkin) (Worthen1973:40 – 217)

อัลคินให้แนวคิดในการประเมินว่า เป็นการตัดสินใจโดยใช้กระบวนการที่มั่นใจได้ โดยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำการประเมินเพื่อรวบรวมข้อมูลย้อนกลับให้ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 การสำรวจความจำเป็น ได้แก่ ความพยายามที่จะศึกษาปัญหาของโครงการ คือ การพิจารณาความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่เป็นอยู่จริง ถ้ามีความแตกต่างกันมากแสดงถึงความจำเป็นมาก ความจำเป็นจะมีน้อยถ้าหากสิ่งที่เป็นอยู่ หรือการปฏิบัติใกล้เคียงกับจุดมุ่งหมายของโครงการการตัดสินใจในขั้นนี้ คือ การเลือกปัญหา (Problem Selection)

ขั้นที่ 2 การประเมินเพื่อการวางแผน คือ การรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมการแก้ปัญหาที่พบในขั้นที่ 1 ขั้นนี้เป็นการวางแผนโครงการ (Program Selection)

ขั้นที่ 3 การประเมินการใช้แผน เป็นการประเมินที่มุ่งพิจารณาว่าการนำแผนที่วางไว้ขั้นที่ 2 ไปใช้ได้ผลเพียงใด เป็นขั้นที่เหมือนกับการประเมินกระบวนการในรูปแบบของ CIPP

ขั้นที่ 4 การประเมินความก้าวหน้า มุ่งศึกษาความสำเร็จในส่วนต่าง ๆ ของโครงการว่าไปสู่ทิศทางของการแก้ปัญหาหรือไม่ โดยให้จุดมุ่งหมายของแบบต่าง ๆ เป็นเกณฑ์ในการประเมิน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลผลิต เป็นการพิจารณาว่า โครงการสามารถแก้ปัญหาได้มากน้อยเพียงใด เป็นการหาข้อมูลว่าโครงการควรได้รับการสนับสนุน หรือควรล้มเลิกการตัดสินใจ ขั้นนี้จึงเป็นการให้การยอมรับ

3.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam 1969:72) ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นกระบวนการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ และได้เสนอแนวทางการประเมินในลักษณะของแบบจำลองซีบีพี (CIPP Model) ซึ่งเป็นตัวย่อของ 4 คำในภาษาอังกฤษ คือ Context , Input , Process และ Product รูปแบบนี้ได้แสดงให้เห็นถึงชนิดของการประเมินผล ชนิดของการกำหนดการตัดสินใจ ชนิดของการตัดสินใจและชนิดของการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำผลของการประเมินมาใช้ในการตัดสินใจทางเลือกต่าง ๆ โดยได้เสนอแบบจำลองซีบีพี เพื่อการประเมิน 4 ด้าน คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) ซึ่งช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของหลักสูตร

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของหลักสูตร

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร

รายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินในด้านต่างๆ มีดังนี้

1. การประเมินบริบท เป็นการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อความสภาพทั่ว ๆ ไป หรือปัญหานำไปสู่การพัฒนาวัตถุประสงค์หรือปรับปรุงหลักสูตร มีวิธีการประเมิน 2 วิธี คือ

1.1 การประเมินสถานะแวดล้อม เพื่อหาโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอกระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้พัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น โดยการใช้การสำรวจปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนดอย่างกว้างขวาง เช่น การประเมินค่านิยมของชุมชน แนวโน้มของการพัฒนาเศรษฐกิจ สถิติ ประชากร ฯลฯ

ซึ่งเป็นการสำรวจปัญหาเหล่านี้สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต ซึ่งมีประโยชน์ในการวางแผนโครงการต่อไป

1.2 การประเมินผลโดยเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริง (Actual Result) กับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประเมินแบบนี้ทำให้ทราบว่าวัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) คือ ประเมินตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่นำไปสู่ระบบการศึกษา คือ ผู้สอน ผู้เรียน และสิ่งประกอบอื่นๆ ได้แก่ ตำรา สื่อทัศนูปกรณ์และสถานที่เรียน เป็นต้น ซึ่งการประเมินปัจจัยเบื้องต้นจะช่วยให้ได้ข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจว่า ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีคุณภาพนั้น ควรปรับปรุงในปัจจัยเบื้องต้นใดบ้าง

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) คือ การประเมินเพื่อหาข้อมูลที่เป็นแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการอย่างดี และประหยัดในการประเมินหลักสูตรในด้านกระบวนการนี้ ก็คือ การประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าวิธีดำเนินการที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้หรือไม่ และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ มีความคลาดเคลื่อนประการใดบ้างที่ควรปรับปรุงแก้ไข

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินความสำเร็จของโครงการหรือหลักสูตร หรือเป็นการประเมินผลผลิตที่ได้จากหลักสูตร โดยการนำผลที่ได้จากการวัดเปรียบเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) หรือเกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criteria) ที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว และทำการแปลผลโดยอาศัยรายงานจากการประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสังคม

การบริหารสังคม คือ กระบวนการบริหารที่ประกอบด้วย การนำแนวคิดและแนวปฏิบัติงานจากหลากหลายสาขาวิชาที่พหุบูรณาการเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นทิศทางในการบริหารโดยมุ่งให้สังคมนั้นบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการทำให้ชีวิตของคนและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือพัฒนาโดยมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีความอยู่ดีมีสุขสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุขภายใต้สภาพแวดล้อมที่ดี ซึ่งจะเป็นกระบวนการบริหารที่มีพลวัตอย่างต่อเนื่องจึงต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จและเงื่อนไขของเวลา เพราะเรื่องราวของคน สังคม สภาพแวดล้อม เป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (รศ.ดร.ทัศนีย์ ลักษณะภิกขุ 2548:48)

กิติพัฒน์ นนทะปัทมะดุลย์ (2544:2-5) กล่าวว่า การบริหารสังคมเป็นศาสตร์ที่มีพัฒนาการซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การบริหารสังคมในฐานะการเคลื่อนไหวทางสังคม ระยะที่ 2 การบริหารสังคมในฐานะสำนึกคิด และระยะที่ 3 การบริหารสังคมในฐานะเป็นการบริหารจัดการ

ระยะที่ 1 การบริหารสังคมในฐานะการเลื่อนไหวทางสังคม เป็นขบวนการทางสังคมที่มีลักษณะเป็นการบูรณาการทางสังคมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในระบบทุนนิยมอันเป็นสาเหตุของความไม่เป็นธรรมและความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม

ระยะที่ 2 การบริหารสังคมในฐานะสำนักคิด เป็นศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นกลุ่มวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อปัญหาสังคม มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การรวมศูนย์ความสำคัญไปที่ปัญหาระดับชาติ
2. การบริหารสังคมเน้นการแทรกแซงดำเนินการกับปัญหาและปัญหาด้วยค่านิยม
3. การบริหารสังคมมีจุดยืนในการที่เน้นประสบการณ์นิยม
4. การบริหารสังคมมีพื้นฐานทางวิธีการศึกษาที่มาจากสหวิทยาการ

ระยะที่ 3 การบริหารสังคมในฐานะเป็นการบริหารจัดการ ซึ่งหมายถึง การบริหารจัดการเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี คลอบคลุมถึงการพัฒนาของรัฐบาล การกำหนดนโยบาย การสร้างโครงการการพัฒนา หน่วยงานการกุศล ตลอดจนการรณรงค์หาทุนต่าง ๆ หรืออีกนัยหนึ่ง หมายถึง การจัดหน่วยงานที่ให้บริการทางสังคม

การบริหารสังคม จัดเป็นการบริหารในระดับมหภาค ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องและเป็นบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบร่วมกันของหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน ตลอดจนภาควิชาการจะต้องมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาสังคม

ดังนั้น การศึกษาให้เข้าใจการบริหารสังคม จึงจำเป็นต้องบูรณาการความรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ ทำความเข้าใจต่อสภาวะการณ์ทางสังคม ปัญหาสังคมและสาเหตุที่แท้จริง วิธีการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมีแนวทางและกระบวนการที่เหมาะสม ผู้บริหารทุกระดับจะต้องมีความรู้ ทักษะหรือเทคนิควิธีที่ถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ในทุกขั้นตอนของการบริหาร สามารถพัฒนาศักยภาพได้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่มีความสลับซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

องค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารสังคม มี 4 ประการ คือ

1. องค์ความรู้ (Body of knowledge) หมายถึง การมีความรู้ทางทฤษฎีอันเป็นกรอบพื้นฐานของการบริหารสังคม
2. ทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในการบริหารสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ทักษะ (Attitude) หมายถึง นักบริหารสังคมต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพของตน นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ
4. จริยธรรม (Ethics) หมายถึง ข้อกำหนดหรือหลักการที่ควรยึดถือ สำหรับนักบริหารสังคมนำไปใช้เป็นบรรทัดฐานการทำงาน

ความรู้เกี่ยวกับการบริหารสังคม นักบริหารสังคมจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับ

1. **ความรู้เกี่ยวกับมนุษย์** มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ไม่ว่ามนุษย์นั้นจะยากดีมีจนหรือตกอยู่ในสถานการณ์ใด มนุษย์มีความแตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้าง ตามแต่ภูมิหลัง เพศ ค่านิยม วัย ฐานะ เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม นอกจากนั้น มนุษย์ยังมีความต้องการ โดยที่มนุษย์แต่ละคนมีลำดับขั้นของความต้องการแตกต่างกันไปตามพัฒนาการของแต่ละคน

2. **ความรู้เกี่ยวกับสังคมหรือสิ่งแวดล้อม** คนกับสังคมต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน สังคมดี หมายถึง คนในสังคมดี มีคุณภาพ การปฏิบัติงานของนักบริหารสังคมจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์สังคมหรือระบบสภาพแวดล้อมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญของกำหนัดนโยบายสังคม การบริหารสังคม และการจัดบริการทางสังคมที่สอดคล้องและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในสังคมอย่างแท้จริง นอกจากนั้นยังทำให้นักบริหารสังคมสามารถดัดแปลงแก้ไขสิ่งแวดล้อม (Modification of Environment) และนำเอาทรัพยากรในชุมชนมาสนับสนุนงานบริการทางสังคม ตลอดจนการประสานเชื่อมโยงและบูรณาการระบบบริการสังคม

3. **ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม** ค่านิยม (Value) เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความชอบความสนใจในเรื่องใดก็ตามของคนเรา เป็นวิธีการจัดรูปแบบความประพฤติ การกำหนดพฤติกรรมของบุคคลเป็นแบบฉบับที่ยึดถือปฏิบัติของคนในสังคมและการดำรงชีวิตประจำวัน

ค่านิยมที่ขัดแย้งเป็นตัวก่อให้เกิดปัญหาในสังคม 2 ลักษณะ คือ

ประการที่หนึ่ง บุคคลแต่ละคน แต่ละกลุ่มมีความเชื่อหรือค่านิยมแตกต่างกัน ปัญหาสังคมจึงเกิดขึ้นเพราะบุคคล กลุ่มบุคคลต่างก็กระทำตามค่านิยมและความเชื่อของตนเอง จึงย่อมขัดแย้งกับค่านิยมของคนกลุ่มอื่น กลุ่มบุคคลที่มีจำนวนมากกว่าจะเป็นกลุ่มที่ควบคุมสังคมได้ และกลุ่มบุคคลที่มีจำนวนน้อยกว่าจะเป็นผู้สร้างปัญหาต่อต้านสังคมส่วนใหญ่ขึ้นมา

ประการที่สอง ปัญหาสังคมเกิดขึ้นเพราะกลุ่มคนบางกลุ่มยังยึดถือค่านิยมล้าสมัย (culturallag) มาเป็นแบบอย่างของความประพฤติ ทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างค่านิยมใหม่กับนิยามที่ล้าสมัย พวกที่ยึดมั่นในค่านิยมล้าสมัยมักจะเป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหาสังคม

การที่ค่านิยมมีความขัดแย้งกันทำให้ปัญหาสังคมเกิดขึ้นได้ และบางทีเราคิดไม่ถึงว่าความขัดแย้งของค่านิยมจะทำให้เกิดปัญหาขัดข้องในสังคม เพราะค่านิยมเป็นนามธรรม มองไม่เห็นเป็นตัวตนหรือเป็นตัวเลขจึงยากแก่การวัดค่าออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน แต่การที่คนเราแสดงการกระทำหรือมีพฤติกรรมต่างๆ ปรากฏออกมาต่อสายตาคคนอื่น เป็นผลมาจากค่านิยมที่บุคคลนั้นยึดถือ นอกจากค่านิยมมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลแล้ว ยังมีผลต่อพฤติกรรมของกลุ่มบุคคล อาจเห็นได้จากตัวอย่างของชาวเหนือที่เป็นค่านิยมเก่า ถ้าเป็นหญิงตั้งครรภ์จะไม่นั่งคาบ้นใด ขณะที่คนอื่น ๆ นั่งกันทุกคน ถ้าเราเข้าใจถึงความเชื่อ ค่านิยมของชาวเหนือที่เป็นค่านิยมเก่า ก็จะทราบว่ค่านิยมของเขา ห้ามหญิงมีครรภ์นั่งคาบ้นใด เพราะจะทำให้คลอดบุตรยากหรือห้ามคนมีครรภ์ดูคนอื่นที่ปวดท้อง

ใกล้คลอด เพราะเด็กในท้องของหญิงจะห้ามเด็กอีกท้องหนึ่งไม่ให้เกิด ฉะนั้นเรื่องค่านิยมจึงเป็นปัจจัยทางสังคมประการหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดข้อขัดข้องหรือจนถึงทำให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นมาได้ และในเมื่อนักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ที่ต้องศึกษาวิเคราะห์ปัญหาสังคมที่มีอยู่หลากหลาย จึงจำเป็นต้องศึกษาความเข้าใจเรื่องค่านิยมของบุคคล ของชุมชนซึ่งมีความแตกต่างผิดแผกกันไปมากหรือน้อยเป็นธรรมดา (นงลักษณ์ เอมประเสริฐ 2535:23-24)

จริยธรรม เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมาย ระเบียบประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ฯลฯ ที่ทำให้มนุษย์ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม หลีกเลียงความไม่ถูกต้องต่างๆ สามารถแยกความดีความชั่วออกจากกันได้ และเลือกที่จะปฏิบัติเฉพาะสิ่งที่เป็นความดีมากกว่าสิ่งที่เป็นความชั่วหรือสิ่งที่ไม่ดี

การบริหารสังคม จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับคนในสังคมจำนวนมาก หลายกลุ่ม หลายระดับ หลายสถานะ ทั้งในสถานะของผู้ให้ประโยชน์และในสถานะของผู้รับผลประโยชน์ หากบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานะของผู้ให้ประโยชน์ มีคุณสมบัติของผู้มีจริยธรรม บุคคลนั้นย่อมเป็นผู้ที่มีประโยชน์ มีคุณค่าต่อสังคม เป็นผู้สร้างสันติสุข และความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ประชาชนผู้ด้อยโอกาส ย่อมได้รับประโยชน์ ได้รับการคุ้มครอง พิทักษ์สิทธิอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สังคมก็จะเป็นสังคมที่น่าอยู่ ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการสร้างและพัฒนากลไกการกำกับ ควบคุม ส่งเสริมจริยธรรมการทำงานและการประกอบอาชีพ เพื่อการบริหารสังคม

4. **ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากร** ทรัพยากร (resources) มีความสำคัญมากประการหนึ่งต่อการบริหารสังคม เนื่องจากทรัพยากรถือเป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ที่สำคัญต่อการบริหารสังคม การบริหารสังคมจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ ซึ่งการบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดจำเป็นต้องอาศัยความรู้และทักษะของนักบริหารสังคมในการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

5. **ความรู้ ทักษะและทัศนคติในสถานการณ์ที่ท้าทาย** ในสภาวะปัญหาความไม่เป็นธรรมในสังคมที่สูงขึ้น กลุ่มที่อ่อนแอถูกเอารัดเอาเปรียบมีจำนวนมากขึ้น กลไกและกระบวนการทางสังคมอ่อนแอลงไม่สามารถทำหน้าที่ควบคุม ปัญหาความเป็นธรรมและความขัดแย้ง ในขณะที่ระบบสวัสดิการของสังคมไทยปัจจุบัน ที่รองรับแนวคิดสากลได้ปรับไปสู่แนวคิดสิทธิทางสังคม (Social Right) ซึ่งเป็นพื้นฐานที่มีการเรียกร้องสิทธิ มีกฎหมายรองรับนั้น นักสังคมสงเคราะห์ควรมีการปรับแนวคิด ยุทธศาสตร์ กลไกต่างๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้เหมาะสมกับกระแสที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้ (ศรีสว่าง พ่วงศ์แพทย์, 2539:23-25)

1. **ต้องทำงานมิติเชิงรุกโดยใช้ยุทธศาสตร์เพิ่มพลังครอบครัวและชุมชน**

หมายถึง การทำงานที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างเข้าใจ อย่างรอบด้านถึงที่มาของปัญหา ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการทำงานต้นทาง ไม่ต้องรอให้บอบซ้ำเสียก่อน เป็นการส่งเสริมให้โอกาส ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาเรื่องราวของตนเองให้มากขึ้น

ลดการพึ่งพาระบบข้าราชการลง โดยหนุนให้ครอบครัวและชุมชนฟื้นฟูศักยภาพของเขาขึ้นมาให้ได้ และให้เขาดูแลควบคุมกันเองได้มากที่สุด โดยภาครัฐต้องดูแลรับฟังความคิดเห็นของสาธารณะให้มากขึ้น และคอยส่งเสริมสนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชนเข้มแข็งมากขึ้น

2. ต้องพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อเผยแพร่รณรงค์ และผลักดันนโยบาย

ท่านอาจทำได้ดังนี้ คือ รวบรวมจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ วิเคราะห์ข้อมูลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ให้เน้นสภาพปัญหา แนวโน้ม สาเหตุ แนวทางปฏิบัติที่ได้ผลอุปสรรคที่มี หากมีข้อมูลเที่ยงตรง และมีความน่าเชื่อถืออย่างเพียงพอ และสามารถผลักดันให้ระดับสูงขึ้นไปทำการเผยแพร่ รณรงค์ สรุปประสบการณ์ของท่านให้สาธารณชนรับรู้ในวงกว้าง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ มีจิตสำนึก และลงมือปฏิบัติในแนวทางอันควรก็เท่ากับเป็นการเรียกร้องการมีส่วนร่วมในวงกว้างโดยผลักดันถึงระดับนโยบาย

3. ต้องสร้างเครือข่าย

ปัญหาสังคมที่ความซับซ้อนและมีความเชื่อมโยงส่งผลกระทบต่อถึงกัน การวิเคราะห์และดำเนินการใด ๆ ต้องมองทั้งระบบที่สัมพันธ์กันในปีที่ผ่านมาที่ไปของเรื่องราว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีมากเพียงพอที่จะเผชิญกับภารกิจเหล่านี้ การสร้างเครือข่ายจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อให้มีการประสานงาน ที่มีพลัง โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการที่เหมาะสม

นอกจากเครือข่ายการปฏิบัติงานที่เชื่อมโยงส่งผลต่อกันแล้ว ยังต้องคำนึงถึงข่ายงานที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องของประชาชนอีกด้วย

ข่ายงานเหล่านี้จะเป็นกลไกประสานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหมด ทั้งภาครัฐและเอกชน อย่างกลมกลืนจากการปฏิบัติที่เห็นผล มากกว่าด้วยการสั่งให้ประสานกันด้วยคำสั่งจากเบื้องบนหรือหน่วยเหนือ

4. การมีส่วนร่วมสามารถเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและเริ่มได้ทันทีเป็นขั้นตอนที่พัฒนาไปตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะให้พึ่งตนเอง ปกครองตนเองนั้น สามารถเริ่มได้จากงานสวัสดิการสังคมด้านต่าง ๆ ได้ทันที จากการให้โอกาสปฏิบัติ เช่น ริเริ่มเปิดโอกาสให้มีตัวแทนชาวบ้าน โดยธรรมชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การวางแผน การประเมินผล การดำเนินงานในชุมชนของเขา

5. ต้องปรับแนวคิดและจิตใจ

ต้องทำให้เป็นอิสระ ซึ่งแท้จริงแล้วความสุขเกิดจากการไม่ต้องพึ่งพาสิ่งแวดล้อม ปัจจัยภายนอกอย่างเกินความจำเป็นอย่างไม่สิ้นสุด จะต้องไม่ยึดติดในค่านิยมอันไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ การมีแนวคิดที่เห็นในคุณค่ามนุษย์ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ว่าเกื้อกูลกัน เชื่อในศักยภาพของมนุษย์ว่าพัฒนาได้ แก้ไขได้ เชื่อในความสัมพันธ์ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือ "สังคม" และจะต้องรู้จักสร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองอยู่เสมอ

2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยหัว เฉียวเฉลิมพระเกียรติ

หลักการและเหตุผลของหลักสูตร

การพัฒนาประเทศไทยในทศวรรษที่ผ่านมา ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ จากเศรษฐกิจการเกษตรมาสู่เศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นเหตุให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทมาสู่ความเป็นเมืองมากขึ้น การพัฒนาในลักษณะนี้ได้เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้เปิดกว้างเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจนานาชาติ ซึ่งผลการพัฒนาในลักษณะดังกล่าวกระทบถึงสังคมในภาพรวม ที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ สังคมเมืองและชนบทมีการเจริญเติบโตที่ไม่เท่าเทียมกัน ขณะที่สังคมเมืองเติบโตทันสมัยและเชื่อมโยงกับนานาชาติ สังคมชนบทกลับขาดแคลน ล้าหลัง และยากไร้ บริการสาธารณสุขปกโรค สาธารณูปการและสวัสดิการพื้นฐานต่าง ๆ ขาดการกระจายอย่างทั่วถึง การกระจายรายได้และทรัพยากรไม่เป็นธรรม มีวิถีชีวิตเน้นปัจเจกบุคคลมากกว่าชุมชนนิยม สังคมแตกสลายและเกิดปัญหาสังคมที่ความสลับซับซ้อนมากขึ้น เช่น ปัญหา ที่เกิดกับครอบครัว เด็ก ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม อาชญากรรม ฯลฯ และนอกจากนี้ การจ้างงานในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก็เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเจ้าของ ผู้ประกอบการและแรงงานมากขึ้น และจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม เป็นที่ประจักษ์ว่ารัฐบาลมิได้นิ่งนอนใจต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นโยบายสังคมที่ใช้ในช่วงของการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535) เป็นต้นมา ได้เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนามากขึ้น โดยมุ่งให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีศักยภาพสูงขึ้น รวมถึงการลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคน และสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มแรงงานซึ่งเป็นกำลังสำคัญแต่ถูกละเลยมานาน

เพื่อตอบสนองแนวทางการพัฒนาดังกล่าว สังคมจึงต้องการบุคลากรที่มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการวิเคราะห์เพื่อเข้าใจถึงปัญหาและสาเหตุอย่างถ่องแท้ รวมถึงวิธีการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางและกระบวนการที่เหมาะสม ผู้บริหารในทุกระดับจะต้องมีความรู้ ทักษะหรือเทคนิควิธีที่ถูกต้องและเหมาะสม และจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ในทุกขั้นตอนการบริหาร และสามารถพัฒนาศักยภาพได้สอดคล้องกับสภาวการณ์ทางสังคมที่สลับซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

เพื่อเป็นการเพิ่มบทบาทและประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยในฐานะสถาบันการศึกษาเอกชน ไม่แสวงกำไรในการบริการสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สนองความต้องการกำลังคนทั้งในทางปริมาณและคุณภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ มหาวิทยาลัยจึงพิจารณาเห็นควรปรับปรุงการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต โดยยกระดับจากมัธยมศึกษาเป็นมหาภาคและเปิดกว้างขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายหลากหลายมากขึ้น สอดคล้องกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะ ทักษะ และจริยธรรมในด้านการบริหารสังคม สามารถบูรณาการความคิด เพื่อปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของมหาบัณฑิตสนองตอบความต้องการด้านบริหารสังคมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคพัฒนาเอกชน ธุรกิจเอกชนและองค์กรประชาชน
3. เพื่อเพิ่มโอกาสและพัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมและด้านแรงงาน ตลอดจนผู้สนใจให้มีแหล่งศึกษาหาความรู้ด้านบริหารสังคมในระดับสูงขึ้น

โครงสร้างของหลักสูตร

นักศึกษาจะต้องศึกษารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต แบ่งออกเป็น 2 แผน คือ แผน ก ทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และแผน ข ทำสารนิพนธ์ 6 หรือทำการศึกษาดด้วยตนเอง 3 หน่วยกิต

หมวดวิชา	แผน ก . (ทำวิทยานิพนธ์) จำนวนหน่วยกิต	แผน ข . (ทำสารนิพนธ์ / ศึกษาดด้วยตนเอง) จำนวนหน่วยกิต
1. หมวดวิชาบังคับ	9	9
2. <u>หมวดวิชาเลือกเฉพาะกลุ่ม</u>		
2.1 วิชาบังคับ	18	18
2.2 วิชาเลือก	3	9-12
3. <u>วิทยานิพนธ์</u>	12	-
สารนิพนธ์ หรือ	-	6
การศึกษาดด้วยตนเอง	-	3
รวมไม่น้อยกว่า	42	42

หมายเหตุ ผู้ที่เลือกเรียนแผน ข . โดยประสงค์เลือกทำสารนิพนธ์ ต้องเรียนรายวิชาเลือกไม่ น้อยกว่า 9 หน่วยกิต สำหรับผู้ที่เลือกการศึกษาดด้วยตนเอง ต้องเรียนรายวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

องค์ประกอบของหลักสูตร

หมวดวิชาบังคับ จำนวน 9 หน่วยกิต

SA 5113	แนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์สังคม	3(3/3-0-0)
SA 5123	ระบบความมั่นคงทางสังคม	3(3/3-0-0)
SA 5133	การวิจัยทางสังคมศาสตร์	3(3/3-0-0)

หมวดวิชาเลือกเฉพาะกลุ่ม

แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มบริหารงานสวัสดิการสังคม และกลุ่มการบริหารและพัฒนา
แรงงาน นักศึกษาต้องเลือกเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ดังนี้

(1) กลุ่มบริหารงานสวัสดิการสังคม

(ก) วิชาบังคับ จำนวน 18 หน่วยกิต

SA 6213	พฤติกรรมมนุษย์และสังคม	3(3/3-0-0)
SA 6223	นโยบายและการบริหารสังคม	3(3/3-0-0)
SA 6233	ทุนทางสังคม ธรรมมาภิบาล และประชาสังคม	3(3/3-0-0)
SA 6243	การบริหารความขัดแย้งทางสังคม	3(3/3-0-0)
SA 6253	สัมมนาการบริหารงานสวัสดิการสังคม	3(3/3-0-0)
SA 7393	การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน	3(0-0-3/12)

(ข) วิชาเลือก แผน ก. ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต แผน ข. จำนวน 9-12 หน่วยกิต

SA 7313	การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม	3(3/3-0-0)
SA 7323	สถาบันครอบครัวความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม	3(3/3-0-0)
SA 7333	องค์การพัฒนาเอกชนกับการพัฒนาสังคม	3(3/3-0-0)
SA 7343	บทบาทหญิงชายและการพัฒนาสังคม	3(3/3-0-0)
SA 7353	การพัฒนาศักยภาพ การเสริมพลังและการพิทักษ์สิทธิ์ กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	3(3/3-0-0)
SA 7363	จริยธรรมในการบริหารสังคม	3(3/3-0-0)
SA 7373	การวิจัยและพัฒนานโยบาย	3(3/3-0-0)
SA 7383	ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารสังคม	3(3/3-0-0)

(2) กลุ่มการบริหารและพัฒนาแรงงาน

(ก) วิชาบังคับ จำนวน 18 หน่วยกิต

SA 7413	องค์การอุตสาหกรรมและธุรกิจกับการบริหารแรงงาน	3(3/3-0-0)
SA 7423	แรงงานสัมพันธ์และการปฏิรูป	3(3/3-0-0)
SA 7433	นโยบายและการบริหารแรงงานในการพัฒนาประเทศ	3(3/3-0-0)
SA 7443	การพัฒนาองค์การ การฝึกอบรมและผลิตภาพแรงงาน	3(3/3-0-0)

SA 7453	สัมมนาการบริหารและการพัฒนาแรงงาน	3(3/3-0-0)
SA 7393	การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน	3(3/3-0-0)
(ข) วิชาเลือก แผน ก. ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต แผน ข. จำนวน 9-12 หน่วยกิต		
SA 7513	สิทธิและมาตรฐานแรงงานสากลกับกฎหมายแรงงาน และสวัสดิการสังคมไทย	3(3/3-0-0)
SA 7523	ขบวนการแรงงานกับการเปลี่ยนแปลงสังคม	3(3/3-0-0)
SA 7533	การบริหารงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน	3(3/3-0-0)
SA 7543	การจัดการแรงงานในสถานประกอบการต่างขนาด	3(3/3-0-0)
SA 7553	องค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับแรงงานกับการพัฒนาแรงงาน	3(3/3-0-0)
SA 7563	การบริหารแรงงานในระบบการจ้างงานสมัยใหม่และ แรงงานนอกระบบ	3(3/3-0-0)
SA 7573	ประชาธิปไตยในการทำงาน	3(3/3-0-0)
SA 7583	แรงงานในสถานการณ์ปัจจุบัน	3(3/3-0-0)
SA 7593	สัมมนาการวิจัยแรงงาน	3(3/3-0-0)
SA 7363	จริยธรรมในการบริหารสังคม	3(3/3-0-0)

การสอบประมวลความรู้

วิชาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการศึกษาด้วยตนเอง

แผน ก.

SA 8116	วิทยานิพนธ์ แผน ข.	12(0-0-12/P)
SA 8126	สารนิพนธ์ หรือ	6(0-0-6/P)
SA 8216	การศึกษาด้วยตนเอง	3(1/1-0-2/P)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่ใช้รูปแบบต่างๆ ทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ทบวงมหาวิทยาลัย (2530) ทำการศึกษาลักษณะของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยศึกษาจากความต้องการของนายจ้าง ผลการศึกษาพบว่านายจ้างในหน่วยงานราชการต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้เป็นอันดับแรก

ขณะที่หน่วยงานภาคเอกชนต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ได้เป็นอันดับแรก ส่วนความต้องการทางด้านบุคลิกภาพของบัณฑิต พบว่า ทั้งภาครัฐราชการ และภาคเอกชนมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบ ขยันอดทน มีมนุษยสัมพันธ์ มีความเป็นผู้นำและร่างกายแข็งแรง และการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่ได้งานทำแล้ว พบว่า บัณฑิตสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้ดี มีความรับผิดชอบสูงและมีความซื่อสัตย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2531) ทำการศึกษาคุณภาพบัณฑิตและปัจจัยส่งผลกระทบต่อคุณภาพบัณฑิต โดยสอบถามจากผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้บัณฑิต ผลการศึกษา พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีคุณภาพในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้อยู่ในระดับสูง คือ ความรู้ความสามารถในงาน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบในงาน ความมีมนุษยสัมพันธ์ และควมมีลักษณะใฝ่รู้งาน

ชลัช ภิรมย์ (2531) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตร วิชาเอกการรักษาคความปลอดภัยและพลศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2520 ซึ่งใช้ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร 20 คน อาจารย์ผู้สอน 27 คน และนักศึกษา 96 คน ดังนี้

1. ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชากับการเลือกและการจัดเนื้อหาวิชา พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสมดีแล้ว
2. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ด้านการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน เห็นว่าวิทยาลัยได้ปฏิบัติค่อนข้างน้อยในการวางแผนการใช้หลักสูตรใหม่ และการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ทราบ สำหรับด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยพบว่าการจัดบุคลากรการจัดเอกสารหลักสูตร และการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ แต่มีการจัดสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียนโรงฝึกปฏิบัติ และสถานที่ศึกษาภายใต้เพียงพอ ส่วนที่เกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรควรปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนดังต่อไปนี้ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอน วิธีการสอน การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน การใช้สถานที่ในการเรียนการสอน กับการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน

เดือนใจ เกตุษา (2531) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาเอกวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยยึดรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ เป็นแนวทางในการประเมินผลการวิจัย ดังนี้

1. วัดจุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรกำหนดไว้ชัดเจนดีสามารถนำมาปฏิบัติได้
2. วิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
3. จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้แต่ละหมวดวิชาในหลักสูตร กำหนดไว้เหมาะสมดี

4. หลักสูตรควรจะมีมุ่งเน้นให้บัณฑิตสามารถทำงาน ด้านวัดผลการศึกษาได้ทั้งระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับอนุบาลมากกว่าที่จะมุ่งเน้นแต่เฉพาะระดับมัธยมศึกษาแต่เพียงระดับเดียว ดังที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฉบับปัจจุบัน

5. ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับระเบียบ การวัดและประเมินผลในโรงเรียน ทะเบียนประวัติ และการวัดและประเมินผลวิชาชีพ ไว้ในหมวดวิชาเอก

6. ประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับดี

7. บัณฑิตวิชาเอกวัดผลการศึกษาและนักศึกษาฝึกงานด้านการวัดผลการศึกษามีคุณภาพทั้งด้านความรู้ ความสามารถ จรรยาบรรณในวิชาชีพ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับดีมาก

พนิดา กาญจนะหุต (2531) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรรายวิชา พฤติกรรมการสอนภาษาไทย 1 (ED 321) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 4 คน อาจารย์ผู้สอนจำนวน 5 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาจำนวน 29 คน และนักศึกษาที่ผ่านการศึกษาแล้วจำนวน 32 คน รวม 71 คน ผลการศึกษา มีดังนี้

1. อาจารย์ร้อยละ 60 มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 10 ปี แต่ร้อยละ 80 ไม่ได้เขียนตำราเลย

2. ด้านจุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร พบว่าควรเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้

3. ด้านผู้สอน ผู้เรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราและสถานที่เรียน พบว่าอาจารย์มักใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ควรมีตำราประกอบการสอนให้มากกว่านี้

4. ด้านการดำเนินการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นตรงกันในการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การให้โอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเอง

5. ด้านการประเมินผล พบว่า ควรใช้ข้อสอบแบบปรนัย

6. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่าเมื่อจบการศึกษาแล้วควรนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้

7. ในการสังเกตการสอน พบว่าอาจารย์มักใช้วิธีสอนแบบบรรยายและอธิบาย นักศึกษาเรียนโดยวิธีจดบันทึกแต่ในการสัมภาษณ์นั้น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยมีความเห็นตรงกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนภาษานั้นไม่ได้อยู่ที่ตำราอย่างเดียวแต่อยู่ที่การนำไปใช้ด้วย

วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยาและคณะ (2532) ทำการศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการ โดยจำแนกนายจ้างออกเป็นภาครัฐบาลและภาคเอกชน ผลการศึกษาพบว่า

นายจ้างภาครัฐบาล ต้องการบัณฑิตที่มีคุณสมบัติดังนี้

มีความรู้พิเศษในด้านต่างๆ เช่น ด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ และการใช้เครื่องใช้สำนักงาน

ด้านบุคลิกภาพ เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้นพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความสุภาพเรียนร้อย

คุณลักษณะพิเศษ เช่น มีความรับผิดชอบสูง มีความอดทน รักความก้าวหน้า มีไหวพริบ มีความคิดริเริ่ม มีความรู้รอบตัว และมีโลกทัศน์กว้าง

คุณสมบัติอื่นๆ ได้แก่ มีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว

นายจ้างภาคเอกชน ต้องการบัณฑิตที่มีคุณสมบัติดังนี้

Helicopter Quality สามารถมองภาพรวมของปัญหาหรือเหตุการณ์ได้ มองกว้างและมองไกล

Power of Analysis มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาหรือเหตุการณ์ สามารถคาดคะเนผลหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้

Imagination มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ พยายามผลักดันตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

Sense of Reality รับรู้สภาพความเป็นจริงในสังคม คิดและทำในสิ่งที่เป็นไปได้

Human Relationship มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปรับตัวเข้ากับสังคมและบุคคลอื่นได้

เดชา ทวีไทย (2532) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรรายวิชาพลศึกษาของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป มหาวิทยาลัยศิลปากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย นักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์ จำนวน 240 คน และอาจารย์ผู้ทำการสอนรายวิชาดังกล่าว ผลการวิจัยมีดังนี้ นักศึกษาทุกคนประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในด้านต่างๆ คือ ด้านลักษณะและการสอนของผู้สอนอยู่ในระดับมาก ด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนอยู่ในระดับดีและการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับพอใช้เมื่อเปรียบเทียบคณะวิชาพบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสูงกว่าคณะอื่นๆ และแตกต่างจากคณะวิชาอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการประเมินทักษะกีฬา 3 ประเภท ได้แก่ บาสเกตบอล วอลเลย์บอล และว่ายน้ำซึ่งอยู่ในระดับดีขึ้นไป จากการวิเคราะห์การตอบการสัมภาษณ์ของนักศึกษา พบว่าวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการเรียนการสอน และกิจกรรม และการประเมินผลของหลักสูตรรายวิชาพลศึกษาที่ดำเนินการอยู่ มีความเหมาะสมดีแล้ว การวิเคราะห์ผลการประเมินของอาจารย์ผู้สอน พบว่า ความพร้อมของการใช้หลักสูตรการทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของรายวิชาและวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับดีและหลักสูตรรายวิชาพลศึกษามีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน การประเมินหลักสูตรด้านความต้องการ พบว่านักศึกษาต้องการให้มีการเพิ่มเนื้อหาและเพิ่มกิจกรรมภาคปฏิบัติให้มากขึ้น ต้องการให้มีการใช้สื่อการสอนและจัดให้มีกิจกรรมการแข่งขันให้มากขึ้น ส่วนการประเมินผลรายวิชาพลศึกษา ต้องการให้นั้นภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี สำหรับกิจกรรมพลศึกษาที่ต้องการให้สอนเพิ่มเติม ได้แก่ แบดมินตัน เทนนิส ลีลาส เปตอง เทเบิลเทนนิส ฟุตบอล และกรีฑา

สมสมร เทพนาโสมนัสส์ (2532) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรบัณฑิตวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป พุทธศักราช 2527 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบทการกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับปัจจัยภายนอก และมีความชัดเจนของภาษา และสามารถนำไปปฏิบัติได้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และระบุดึงความเป็นนักคหกรรมศาสตร์ดีปานกลางค่อนข้างมาก โครงสร้างของหลักสูตรเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตรวม หน่วยกิตหมวดวิชาและหน่วยกิตรายวิชาส่วนใหญ่มีความเหมาะสมดี เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต และเนื้อหารายวิชามีประโยชน์และมีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ระดับปานกลางค่อนข้างมาก

ปัจจัยเบื้องต้นด้านอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาเขต ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ระดับปานกลางค่อนข้างมาก ยกเว้นส่วนประกอบอื่นๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีความเพียงพอระดับปานกลางค่อนข้างน้อย คุณภาพค่อนข้างต่ำ และความสะดวกในการให้บริการระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

กระบวนการ การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนโดยทั่วไปมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ยกเว้นบรรยากาศการเรียนภาคทฤษฎี การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล และการปรับปรุงการสอนของอาจารย์มีความเหมาะสมปานกลางค่อนข้างน้อย

ผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไปมีคุณลักษณะด้านวิชาชีพตรงตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายของหลักสูตรค่อนข้างมาก

อัจฉิมา สวัสดิ์ศิริวิน (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกนาฏศิลป์และการละคร ระดับอนุปริญญาของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2528 โดยใช้แบบจำลองซีบีพีประเมิน ผลการวิจัยพบว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาเอกนาฏศิลป์และการละคร สอดคล้องตามแนวการจำแนกจุดมุ่งหมายของการศึกษาของบลูมทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย สำหรับภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย แต่จุดมุ่งหมายยังไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า โครงสร้างของหลักสูตรควรปรับปรุงจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะด้านรวมทั้งปรับปรุงชั่วโมงในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ของหมวดวิชาเฉพาะด้าน สำหรับเนื้อหาของหลักสูตรยังมีความซ้ำซ้อน และเนื้อหาของหลักสูตรกว้างมาก ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ และอุปกรณ์ไม่ทันสมัย ตำราเรียนมีน้อยไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้า สถานที่เรียนยังไม่เหมาะสมต้องปรับปรุง เช่น แยกห้องปฏิบัติและห้องทฤษฎีให้อยู่คนละส่วน ด้านกระบวนการ อาจารย์มีความเห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนโดยส่วนรวมมีความเหมาะสมในด้านการสอน แต่นักศึกษาเห็นว่ายังไม่เหมาะสม เช่น การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ส่วนด้านการวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมมีความเหมาะสม แต่ในบางเรื่องต้องปรับปรุง เช่น เกณฑ์ในการให้คะแนนภาคปฏิบัติ ความยุติธรรมในการให้คะแนน ด้านผลผลิต ผู้สำเร็จ

การศึกษาและผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติโดยส่วนรวม มีความเหมาะสมมาก แต่ผู้บังคับบัญชามีความต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้นในทุก ๆ ด้าน ยกเว้นการกำกับและการแสดงและการติดต่อพบปะครั้งที่ผู้บังคับบัญชาต้องการน้อย

ขวัญใจ มณีวงษ์ (2533) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาวิชา ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมในระดับน้อยและอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเห็นว่าบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรนี้มีคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะทางวิชาชีพที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก

สุนทรี แก้วมาลัยตระกูล (2533) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร โดยใช้รูปแบบชิปป์ประเมิน บริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิต ผลการวิจัยพบว่า การประเมินบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควรในด้านความชัดเจนควรปรับปรุง ให้มีเอกลักษณ์วิชาชีพเฉพาะตัวมากขึ้น ในด้านโครงสร้างของหลักสูตรควรปรับปรุงวิชาในวิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน และวิชาพื้นฐานทั่วไปให้เป็นรายวิชาทางวิทยาศาสตร์และ/หรือวิทยาศาสตร์สุขภาพให้มากขึ้น ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหลักสูตรครบทุกข้อ ควรเพิ่มรายวิชาทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และเนื้อหาวิชาของหลักสูตรยังมีความซ้ำซ้อนกันอยู่มาก ด้านปัจจัยเบื้องต้น ปัจจัยที่สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งได้แก่ อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน ยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควรทั้งทางด้านปริมาณ และคุณภาพและความสะดวกในการเบิก ยืม หรือรับบริการ ด้านกระบวนการ กระบวนการเรียนการสอนยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร ทั้งในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะ นอกเหนือจากในชั้นเรียน ควรเพิ่มระยะเวลาฝึกงานให้มากขึ้น การวัดผลและประเมินผลยังขาดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยเฉพาะในด้านหลักการและมาตรฐานที่ชัดเจน และมุ่งเน้นวัดความจำและเนื้อหามากกว่าความคิดสร้างสรรค์ ด้านผลผลิต บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำและส่วนใหญ่เป็นงานเอกชน ผู้ใช้บัณฑิตภาคีรัฐบาลมีความต้องการเกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิตที่เหมาะสมมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชนมีความต้องการเกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิตเพียงบางคุณสมบัติและให้มีคุณสมบัติเหมาะสมมากกว่าความเป็นอยู่ในปัจจุบันเช่นเดียวกับภาคีรัฐบาล

เกษกานดา สุภาพจน์ (2533) ได้ทำการวิจัย เรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา-การเลขานุการของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2529 ในด้านความมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาของหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน วัสดุหลักสูตร สถานที่เรียน กระบวนการเรียนการสอนและประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านความมุ่งหมายของ

หลักสูตรวิชาเอกธุรกิจศึกษาศาสตร์การเลขานุการ มีความสอดคล้องตามแนวการจำแนกความมุ่งหมายทางการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย แต่เน้นในด้านทักษะพิสัยและพุทธิพิสัยมากกว่าจิตพิสัย ส่วนในด้านการใช้ภาษาตามความมุ่งหมายของหลักสูตรบางข้อยังไม่เหมาะสม แต่มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตรธุรกิจเป็นส่วนมาก ข้อเสนอแนะควรปรับปรุงความมุ่งหมายให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันในด้านโครงสร้างของหลักสูตร ควรปรับปรุงจำนวนหน่วยกิตในวิชาเอกธุรกิจศึกษา-การเลขานุการ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เนื้อหาหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นส่วนมาก มีบางรายวิชาขาดเนื้อหาทางด้านจิตพิสัยและบางรายวิชาซ้ำซ้อนกัน ด้านสื่อการเรียนการสอน วัสดุหลักสูตรและสถานที่เรียนยังไม่เหมาะสม เพราะอุปกรณ์การเรียนการสอนบางประการมีคุณภาพค่อนข้างต่ำและไม่เพียงพอ เช่น เครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้า เครื่องอัดสำเนา และเครื่องคอมพิวเตอร์ ตำราเรียน ด้านเลขานุการทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศมีน้อย ไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ส่วนสถานที่เรียนมีสภาพไม่เหมาะสม และไม่เพียงพอกับการเรียนการสอน ด้านกระบวนการเรียนการสอน จำนวนผู้สอนทางด้านเลขานุการมีน้อย ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาทางด้านวิชาการและคุณธรรม ผู้บริหารควรให้ความสนใจและทำความเข้าใจกับการเรียนการสอนในวิชาเอกธุรกิจศึกษา-การเลขานุการให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ด้านการเรียนของนักศึกษา มีความเหมาะสมปานกลาง ส่วนในด้านการวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมมีความเหมาะสม แต่ควรปรับปรุงในเรื่องการวางแผนการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจน และอาจารย์ควรมีความยุติธรรมในการวัดผลและประเมินผล

ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษาโดยส่วนรวมมีความเหมาะสมมากกว่าการปฏิบัติงาน ทั้งทางด้านการสอนและงานในสำนักงานมีประสิทธิภาพเป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชาและควรปรับปรุงทักษะในด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน และควรเน้นการปลูกฝังจรรยาบรรณทางอาชีพให้มากกว่าที่เป็นอยู่

จากการศึกษางานวิจัยภายในประเทศ พบว่ารูปแบบการประเมินหลักสูตรที่นิยมใช้เป็นรูปแบบช่วยการตัดสินใจ โดยใช้รูปแบบจำลองชิปปีเป็นแนวทางในการประเมินเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ครอบคลุมหลักสูตร

กิตติยา รัตนกร (2534) ทำการศึกษาทัศนคติต่อการศึกษา และการทำงานของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา 2532 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีความไม่แน่ใจว่าหลักสูตรการศึกษาจะเหมาะสมกับภาวการณ์ปัจจุบัน และเห็นว่าเนื้อหาของหลักสูตรกว้างเกินไป บัณฑิตมีจุดเด่นที่สำคัญคือ มีลักษณะเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก มีความมั่นใจสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน รู้สึกรักและเข้าใจงานสังคมสงเคราะห์เพิ่มขึ้น เป็นต้น ส่วนจุดด้อยของบัณฑิต ได้แก่ มีความรู้ด้านกฎหมาย ด้านภาษา และการวิจัยน้อยไป วิชาชีพไม่กว้างขวางและเป็นที่ยอมรับของสังคมทำให้มีปัญหาในการสมัครงาน ไม่มั่นใจในการให้คำปรึกษา แนะนำผู้รับบริการเพราะขาดทักษะและผู้รับบริการไม่ยอมรับเนื่องจากเห็นว่าบัณฑิตอายุยังน้อย

บัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่อยู่ในหน่วยงานเอกชน และงานที่ทำส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

ไพฑูรย์ อิงคสุวรรณและคณะ (2535) ทำการศึกษาถึงคุณภาพการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยสอบถามจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของบัณฑิต ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่นายจ้างมีความพึงพอใจบัณฑิตในระดับมากคือ ความรู้ความสามารถในวิชาที่จบ ความกระตือรือร้นและความพร้อมที่จะรับงาน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ และความมีวินัย ส่วนคุณลักษณะของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ มีความรู้ดี รู้รอบ และรู้จริง มีความรับผิดชอบ มีความขยันอดทน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความซื่อสัตย์ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

อัจฉรา เดชขุน (2535) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพยาบาล เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและความพึงพอใจในงานกับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528-2533 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตพยาบาลมีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับดีและปานกลางใกล้เคียงกัน บัณฑิตมีความพึงพอใจในงานที่ทำและมีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับความสามารถในการปฏิบัติงาน และความพึงพอใจในงานที่ทำกับความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับความสามารถในการปฏิบัติงาน

ฉลวย ชิวกิตาการ และคณะ (2540) ทำการศึกษาวิจัยถึงคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยศึกษาจากผู้จ้างงานหรือผู้บังคับบัญชา ผลการวิจัยพบว่าบัณฑิตมีคุณภาพดีใน 7 อันดับแรก ดังต่อไปนี้ ด้านความประพฤติ ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ด้านความอดทน ด้านความสามารถในการเรียนรู้ ด้านความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการและการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

อภิญา สุวรรณภณท์ (2541) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนะของนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมต่อการศึกษาสังคมสงเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลที่นักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนคณะสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ได้แก่ เป็นวิชาที่น่าสนใจ เหมาะสมกับตนเอง เป็นวิชาที่ได้บุญกุศล มีโอกาสช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เป็นวิชาชีพที่เสียสละอดทน มีความตระหนักต่อปัญหาสังคม เป็นวิชาที่ต้องมีจิตสำนึก และเป็นงานที่มีประโยชน์มากในสถานการณ์ปัจจุบัน ส่วนความคาดหวังของนักศึกษาในการศึกษาต่อและการทำงาน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ โดยเฉพาะการทำงานในหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2542) สัมภาษณ์กรรมการดำเนินงานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2542 เก็บข้อมูลในวันซ้อมรับปริญญา พบว่า บัณฑิตมีงานทำแล้วร้อยละ 67.96 ยังไม่มีงานทำ ร้อยละ 31.13 กำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 0.92 บัณฑิตที่มีงานทำ ส่วนใหญ่อยู่ในหน่วยงานเอกชน บัณฑิตนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่นายจ้างรับบัณฑิตเข้าทำงาน ได้แก่ การมีบุคลิกดี มีความเชื่อมั่น และสนใจในงาน ปัจจัยที่ทำให้บัณฑิตเลือกเข้าทำงานได้แก่ เงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการ

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2544) ทำการศึกษาสภาพการทำงาน การศึกษาต่อและความคิดเห็นต่อคุณลักษณะตนเองของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2542-2543 เก็บข้อมูลในวันซ้อมรับปริญญา ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตมีงานทำแล้ว ร้อยละ 74.17 กำลังศึกษาต่อร้อยละ 2.26 และยังไม่ได้ทำงานหรือศึกษาต่อร้อยละ 23.57 บัณฑิตที่มีงานทำแล้วส่วนใหญ่อยู่ในหน่วยงานเอกชนและมีรายได้สูงกว่าวุฒิ สาขาวิชาการศึกษามีงานทำมากที่สุด สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษาต่อในสัดส่วนสูงที่สุด บัณฑิตเห็นว่าตนเองมีคุณลักษณะอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจทุกด้านโดยเฉพาะความซื่อสัตย์ ความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบ ความขยันสู้งาน ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงคืออยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ และการใช้ภาษาต่างประเทศ

สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย (2545) ทำการสำรวจภาวการณ์หางานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เก็บข้อมูลในวันซ้อมรับปริญญาจนถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2544 พบว่า บัณฑิตมีงานทำแล้ว ร้อยละ 62.84 เมื่อพิจารณาตามประเภทสถาบัน พบว่า ผู้จบจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีงานทำแล้ว ร้อยละ 65.49 ผู้จบจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีงานทำแล้ว ร้อยละ 57.99 บัณฑิตที่มีงานทำสูงสุด คือ สาขาวิชาสัตวแพทย์ ร้อยละ 93.44 รองลงมาคือ สาขาวิชาสุขภาพ ร้อยละ 92.53 และสาขาวิชาการผลิตและกระบวนการ ร้อยละ 71.76 ส่วนบัณฑิตที่ยังไม่มีงานทำเรียงตามลำดับ ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ร้อยละ 54.71 รองลงมาคือสาขาวิชาการบริการสังคม ร้อยละ 54.27 และสาขาวิชาศิลปะ ร้อยละ 45.65 บัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่พอใจในงานที่ทำอยู่ ร้อยละ 64.41 ส่วนบัณฑิตที่ยังไม่พอใจในงานที่ทำระบุสาเหตุของความไม่พอใจในงาน 3 อันดับแรกคือ ค่าตอบแทน ร้อยละ 28.49 รองลงมาคือ ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา ร้อยละ 19.87 และระบบงาน ร้อยละ 19.26 ตามลำดับ สำหรับกลุ่มบัณฑิตที่ยังไม่มีงานทำพบว่าสาเหตุที่บัณฑิตยังไม่มีการทำงาน 3 อันดับแรกคือ ยังหางานทำไม่ได้ ร้อยละ 32.20 รองลงมาคือ รอฟังคำตอบจากหน่วยงาน ร้อยละ 25.43 และศึกษาต่อ ร้อยละ 21.07 ตามลำดับ

งานวิจัยต่างประเทศ

เชฟเฟอร์ (Schaefer, 1961) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การประเมินผลหลักสูตรการฝึกหัดครูของวิทยาลัยพาร์สัน เพื่อปรับปรุงหลักสูตรในวิทยาลัยให้ดีขึ้น โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษาปี ค.ศ. 1951-1959 จำนวน 226 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 96

คน ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 84 มีความพอใจในตำแหน่งหน้าที่การงานของตนที่ปฏิบัติอยู่ ส่วนผู้บังคับบัญชาร้อยละ 93 มีความพอใจในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา การบริการต่าง ๆ ในวิทยาลัยยังไม่เพียงพอ เช่น การให้คำปรึกษาหารือ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นต้น ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าการเตรียมตัวทางวิชาเอกเพียงพอแล้ว แต่การฝึกหัดใช้อุปกรณ์การสอนยังไม่เพียงพอในเรื่องการฝึกสอน ควรให้นิสิต อาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง มีความใกล้ชิดกันมากกว่านี้ ระยะเวลาที่ฝึกสอนควรเต็มเวลา อย่างน้อยครึ่งภาคเรียน

เจอร์รี ซูโดสส์ (Jerry Sur Dyess, 1981) ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การติดตามผลนักศึกษาบริหารธุรกิจ ปี 1977-1981 ของวิทยาลัยซานจาซิโต เพื่อศึกษาว่าการเรียนการสอนที่วิทยาลัยจัดขึ้น นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการทำงานเพียงใดโดยส่งแบบสอบถามไปยังนักศึกษา 476 คน แล้วสุ่มตัวอย่างมาศึกษาเพียง 227 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างงานที่ทำกับการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพที่ทางวิทยาลัยจัดให้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การพิมพ์ดีด การบอกคำบอก และการใช้เครื่องมือบอกคำบอกการทำงานทางด้านบริหารธุรกิจโดยตรง การสื่อสารด้วยภาษางานธุรการทั่วไป ส่วนงานที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การเตรียมตัว การเก็บข้อมูลทางเลขคณิตโดยไม่ใช้เครื่องคำนวณ การเงินและงานบันทึก ทักษะที่นักศึกษาต้องการให้เพิ่มในหลักสูตร ได้แก่ การพิมพ์ต้นฉบับทางสถิติ ทักษะทางไวยากรณ์ ทักษะการเว้นวรรคตอน เทคนิคการเขียนรายงานและการเลือกคนเข้าทำงาน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น พบว่า วัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตรเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร รูปแบบที่มีการใช้ในการประเมินหลักสูตร คือ รูปแบบจำลองของชิปปี้ ซึ่งจะช่วยให้วิเคราะห์ข้อมูลได้ครบถ้วน ครอบคลุมการประเมินหลักสูตร

ประเด็นการประเมินหลักสูตรจะเกี่ยวข้องกับ

0. จุดหมาย วัตถุประสงค์ จำนวนหน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหารายวิชา กระบวนการเรียนการสอน ผู้สอน นักศึกษา การวัดและประเมินผล
 0. ความเหมาะสมและความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
 0. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
 0. ผลผลิต ความพึงพอใจของนายจ้างต่อการใช้บัณฑิต คุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ควรเป็นอย่างไร
 0. สภาพการณ์การมีงานทำ การศึกษาต่อ
 0. ทศนคติของนักศึกษาต่อการเข้าศึกษาในหลักสูตร

กรอบการศึกษา

ด้านบริบท	ปัจจัยเบื้องต้น	กระบวนการ	ผลผลิต/ผลลัพธ์
<ul style="list-style-type: none"> - ชื่อหลักสูตร - วัตถุประสงค์ของหลักสูตร - โครงสร้างของหลักสูตร - รายละเอียดวิชาเนื้อหาวิชา - แนวการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียน - ผู้สอน - สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การบริหารหลักสูตร - การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน - การประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการศึกษ และการสอบ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิตของหลักสูตร - ผลลัพธ์ของหลักสูตร

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นการประเมินโดยใช้วัตถุประสงค์เป็นฐานการประเมิน (Goal Base Evaluation) และในเชิงคุณภาพจะประเมินโดยใช้หลัก SWOT Analysis เพื่อพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคปัญหา และโอกาส และหาแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. มหาบัณฑิตและนักศึกษา	จำนวน	75	คน
2. ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของมหาบัณฑิต	จำนวน	75	คน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน	8	คน
4. อาจารย์	จำนวน	8	คน
	รวม จำนวน	166	คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์และแนวคำถามการสนทนากลุ่ม จำนวน 5 ชุด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ
- แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้สอน / อาจารย์พิเศษ
- แบบสอบถามชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- แบบสอบถามชุดที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นหัวหน้างาน / ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่มหาบัณฑิตทำงาน
- แบบสอบถามชุดที่ 5 แนวคำถามการสนทนากลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตรและคณะกรรมการประจำหลักสูตร

แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อชื่อหลักสูตร / ปริญญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหรือองค์ประกอบของหลักสูตร และระยะเวลาการเรียน

แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้สอน/อาจารย์พิเศษ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสม/ความสอดคล้องของหลักสูตร การใช้หลักสูตรภายใต้สถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน (รายวิชาการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล) วิธีการประเมินคุณภาพของผู้เข้ารับการศึกษ และอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งความเหมาะสม/ความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นด้านอื่นๆ (ผู้สอน ผู้เรียน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้) และวิธีการประเมินคุณภาพของกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินการเรียนรู้/การสอน และวิธีการศึกษาทำความเข้าใจปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร /การใช้หลักสูตรในแง่มุมเฉพาะใดๆ ที่เป็นข้อวิตกกังวลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (วัฒนธรรมการเรียนรู้)

แบบสอบถามชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของมหาบัณฑิต ความสามารถ/คุณลักษณะในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต และข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการผลิตมหาบัณฑิต

แบบสอบถามชุดที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นหัวหน้างาน/ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่มหาบัณฑิตทำงาน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้างาน/ผู้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงาน ความสามารถ/คุณลักษณะในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต ความพึงพอใจของหัวหน้างาน/ผู้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงานต่อการทำงานของมหาบัณฑิต และข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการผลิตมหาบัณฑิต

แบบสอบถามชุดที่ 5 แนวคำถามการสนทนากลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตรและคณะกรรมการประจำหลักสูตร ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรกับสถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน ความเหมาะสมของชื่อหลักสูตร ความเหมาะสมของชื่อวิชา เนื้อหา จำนวนหน่วยกิต ความซ้ำซ้อนของเนื้อหารายวิชา หรือรายวิชาใหม่ที่ควรเพิ่ม การจัดการเรียนการสอน คุณภาพของผู้เรียนและการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน การสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตร ผู้บริหารมีความเข้าใจและให้การสนับสนุนการทำงาน และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามทุกชุดสร้างจากฐานแนวคิดทฤษฎีการประเมินหลักสูตรและได้ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Validity) โดยคณะผู้วิจัย แบบสัมภาษณ์ทุกชุดมีเนื้อหาสอดคล้องกัน เมื่อได้สัมภาษณ์รายบุคคลแล้ว ได้มีการพัฒนาแนวการสัมภาษณ์กลุ่มให้มีความชัดเจน กระชับ และเหมาะสมมากขึ้น

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นัดหมายการสัมภาษณ์และส่งจดหมายพร้อมแบบสัมภาษณ์และสำเนาหลักสูตรประกอบการพิจารณาเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์และดำเนินการสัมภาษณ์ โดยมีอุปกรณ์การจดบันทึกและอัดเทป เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้สัมภาษณ์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอน/อาจารย์พิเศษ ผู้วิจัยได้นัดหมายการสัมภาษณ์และส่งจดหมายพร้อมแบบสัมภาษณ์และสำเนาหลักสูตรประกอบการพิจารณาเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์และดำเนินการสัมภาษณ์ โดยมีอุปกรณ์การจดบันทึกและอัดเทป เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ผู้สอน/อาจารย์พิเศษที่ได้สัมภาษณ์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 112.5

3.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหำบัณฑิต/นักศึกษา จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 90.7 แบ่งเป็น

ก. ส่งแบบสอบถามให้มหำบัณฑิตจำนวน 59 ชุด เพื่อตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนมา จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 44 ชุด คิดเป็นร้อยละ 74.58 ทั้งนี้ได้พยายามติดตามภายหลังจากที่ครบกำหนดส่งคืนแบบสอบถามเพื่อให้ได้แบบสอบถามส่งคืนมาให้ได้มากที่สุด สำหรับเหตุผล ที่ไม่ได้แบบสอบถามคืนมาตามเป้าหมาย คือ มหำบัณฑิตบางคนไม่ได้ทำงาน ลาศึกษาต่อ ประกอบอาชีพส่วนตัว บางคนติดต่อไม่ได้

ข. สนทนากลุ่มกับนักศึกษาและมหำบัณฑิต จำนวน 24 คน เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของหลักสูตร ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของหลักสูตร

3.4.4 การเก็บรวบรวมจากผู้บังคับบัญชาของมหำบัณฑิต ได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้บังคับบัญชาของมหำบัณฑิต จำนวน 41 ชุด เพื่อตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนมา แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาภายหลังที่ได้พยายามติดตามหลายครั้ง และหลายวิธีการ จนมั่นใจว่าจะไม่มีแบบสอบถามส่งคืนมาเพิ่มเติมอีก มีจำนวนทั้งสิ้น 21 ชุด คิดเป็นร้อยละ 51.22

สำหรับเหตุผล ที่ไม่ได้แบบสอบถามคืนมาตามเป้าหมาย คือ หัวหน้างาน/ผู้บังคับบัญชาของมหำบัณฑิตบางท่านมีมหำบัณฑิตที่อยู่ในการบังคับบัญชามากกว่า 1 คน บางท่านไม่มีเวลา บางท่านติดต่อไม่ได้ บางท่านไม่ต้องการตอบแบบสอบถาม

3.4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ประจำหลักสูตร และคณะกรรมการประจำหลักสูตร โดยการจัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายพร้อมแนวคำถามการสนทนากลุ่มและสำเนาหลักสูตรประกอบการพิจารณา และทำการนัดหมายอาจารย์ประจำหลักสูตรและคณะกรรมการประจำหลักสูตร จำนวน 7 คน เพื่อสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง คือ ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2548 และวันที่ 14 ธันวาคม 2548

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ใช้ค่าสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล (In-depth Interview) และจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เนื้อหาหรือประเด็นที่นำมาวิเคราะห์เป็นเรื่องที่ถูกระบุว่ามีข้อด้อยสมควรที่จะได้รับการปรับปรุง จะถูกให้น้ำหนักตามจำนวน

ผู้ให้ข้อมูลที่ให้ความเห็นสอดคล้องกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป จึงนำประเด็นเหล่านั้นมาสรุปเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบกับความเห็นของคณะผู้วิจัย

บทที่ 4

ผลการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ข้อมูลทั่วไป

ในการประเมินครั้งนี้ เป็นการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปี พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้กับมหาบัณฑิตและนักศึกษา จำนวน 3 รุ่น นับตั้งแต่รุ่นที่ 9 จนถึงรุ่นปัจจุบัน ปีการศึกษา 2547 คือรุ่นที่ 11 ในการให้ข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติจำนวน 8 คนซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนนักศึกษาในระดับปริญญาโทด้านสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มาแล้วระหว่าง 5-13 ปี อาจารย์พิเศษจำนวน 3 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก และยังประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 คนส่วนใหญ่เป็นอาจารย์อาวุโสที่มีประสบการณ์สอนในมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐ และเอกชนนานกว่าสิบปี มีตำแหน่งทางวิชาการระดับสูงเช่นเป็น ศาสตราจารย์ หรือ รองศาสตราจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านมีประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตรหรือคณะวิชา โดยเฉพาะในด้านสังคมสงเคราะห์หรือในด้านที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิตที่ได้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์พิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ และการจัดสนทนากลุ่มอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

นอกจากนี้ยังรวมการนำเสนอผลการประเมินในด้านผลผลิต ผลลัพธ์ ในการประเมินครั้งนี้ ประเมินที่ประสิทธิภาพการทำงานของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาโดยนำเสนอในเรื่องคุณภาพมหาบัณฑิต

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิตที่เป็นความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละท่านตามที่ได้กล่าวไปแล้ว โดยแบ่งการนำเสนอความคิดเห็น 6 ส่วน ดังนี้

- 4.1 ความเหมาะสม ความสอดคล้องของหลักสูตร การใช้หลักสูตรภายใต้ สถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน
- 4.2 การประเมินคุณภาพของปัจจัยนำเข้าได้แก่ ผู้เข้ารับการศึกษา อาจารย์ผู้สอน และความเหมาะสมพอเพียงของปัจจัยเบื้องต้น
- 4.3 การประเมินคุณภาพของกระบวนการผลิตได้แก่บริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการศึกษาและการสอบ
- 4.4 แสดงความคิดเห็นทั่วไป

4.1 ความเหมาะสม ของชื่อปริญญา ความสอดคล้องของหลักสูตร การใช้หลักสูตรภายใต้ สถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน

4.1.1 ชื่อปริญญา “สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต” ชื่อย่อ สส.ม.

ผลการศึกษาพบว่าชื่อปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต เหมาะสม สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาด แต่มีการแสดงความเห็นว่า ปริญญาดังกล่าวไม่ใช่จุดขาย หรือเป็นความ ต้องการของตลาดในขณะนี้ จึงควรเปลี่ยนชื่อปริญญา ที่สำคัญจะต้องประชาสัมพันธ์ ชี้แจงให้ สาธารณชนและผู้เรียนให้เข้าใจความหมายของชื่อปริญญาดังกล่าว จะต้องสร้างหลักสูตรที่มีความ เป็นเอกลักษณ์ของสถาบันอย่างชัดเจนและหาวิธีการหรือรูปแบบใหม่ในการคัดเลือกนักศึกษา เช่นการ ให้สิทธิแก่หน่วยงานในการคัดเลือกบุคลากรเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรแต่วิธีการนี้มีข้อโต้แย้งว่าทำให้ เกิดความไม่เป็นธรรมสำหรับบุคคลทั่วไป ที่ไม่มีโอกาสในการแข่งขัน

4.1.2 ชื่อสาขาวิชา “การบริหารสังคม”

ชื่อสาขาวิชา “การบริหารสังคม” ยังเป็นความต้องการของตลาดแต่มีข้อเสนอว่าชื่อสาขาวิชา ควรปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สามารถนำความรู้ที่ได้ จากการเรียนในหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน เนื่องจากปัจจุบันเป็นที่มีการแข่งขันทางด้าน การศึกษาสูง ชื่อของสาขาวิชาจำเป็นต้องปรับให้ทันสมัยและน่าสนใจมากกว่าชื่อสาขาวิชาเดิม มี ข้อเสนอสำหรับชื่อสาขาวิชาใหม่ๆไว้เป็นแนวทาง เช่นยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคม พัฒนายุทธศาสตร์ นโยบายหรือยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม นอกจากนี้ควรเป็นหลักสูตรฯสหวิทยาการทางสังคมศาสตร์ เป็นหลักสูตรที่ผลิตบุคลากรด้านสวัสดิการสังคมและด้านแรงงาน เน้นการสร้างนักบริหารสังคมยุค ใหม่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4.1.3 ความสอดคล้องเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ชื่อวิชา คำอธิบาย รายวิชา ภายใต้สถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ

1. เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะ ทักษะ ความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์ ทักษะ และ จริยธรรมในด้านการบริหารสังคม สามารถบูรณาการความคิด เพื่อปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อเพิ่มปริมาณ และคุณภาพของมหาบัณฑิตสนองตอบความต้องการด้านบริหารสังคม ของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ธุรกิจเอกชนและองค์กรประชาชน

3. เพื่อเพิ่มโอกาสและพัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม และด้านแรงงาน ตลอดจน ผู้สนใจให้มีแหล่งศึกษาหาความรู้ด้านบริหารสังคมในระดับสูงขึ้น

ผลการศึกษาพบว่าควรมีการปรับปรุงวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมและ มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรต้องชี้ให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์ของหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

2) วัตถุประสงค์ต้องเขียนให้กว้างและครอบคลุม เช่น วัตถุประสงค์ข้อ 2 ยังไม่ครอบคลุมองค์การชุมชน หรือองค์กรท้องถิ่นซึ่งมีความสำคัญมากในปัจจุบัน

3) วัตถุประสงค์ข้อ 2 เกี่ยวกับคุณภาพของมหาบัณฑิตต้องระบุให้ชัดเจนว่าต้องการพัฒนาให้มหาบัณฑิตมีคุณสมบัติอย่างไร

4) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรต้องปรับให้สอดคล้องกับภาพรวมของหลักสูตรที่จะต้องเปลี่ยนแปลงในการปรับหลักสูตร ครั้งนี้

4.1.4. โครงสร้างหรือองค์ประกอบหลักสูตร

โครงสร้างหรือองค์ประกอบหลักสูตร ประกอบด้วยคำถาม 10 ประเด็น คือ ความเหมาะสมของการแบ่งหมวดวิชาเลือกเฉพาะกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารสวัสดิการสังคมและกลุ่มบริหารพัฒนาแรงงาน ความเหมาะสมของการจัดรายวิชาในแต่ละหมวดและกลุ่มวิชา ความเหมาะสมของแผนการเรียน (แผน ก ทำวิทยานิพนธ์, แผน ข ทำสารนิพนธ์/การศึกษาด้วยตนเอง) ความเหมาะสมจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและการแบ่งส่วนกิจกรรมการเรียน รายวิชาในโครงสร้างของหลักสูตร ความครอบคลุม ชัดเจนของคำอธิบายรายวิชาและเนื้อหาสาระ ความมีคุณค่าทางวิชาการ/วิชาชีพของเนื้อหาวิชาความสามารถในการนำเนื้อหาวิชาไปใช้ประโยชน์ในสังคมจริง ความเหมาะสมของเงื่อนไขการศึกษา ความเหมาะสมของแผนการเรียน

ก. ความเหมาะสมของการแบ่งหมวดวิชาเลือกเฉพาะกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารสวัสดิการสังคมและกลุ่มบริหารและพัฒนาแรงงาน

การแบ่งกลุ่มวิชาออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มบริหารสวัสดิการสังคมและกลุ่มบริหารพัฒนาแรงงาน จากการศึกษาค้นคว้ามีความเห็นแตกต่างกัน คือ ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าควรให้ปิดกลุ่มวิชาบริหารพัฒนาแรงงานเพราะมีผู้สนใจเข้าศึกษาน้อย ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งเห็นว่าควรประเมินผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มวิชา จากผู้สำเร็จการศึกษาจากการเรียนกลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงานไปแล้วและนำผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงานให้ดีขึ้น ไม่ควรปิดกลุ่มวิชานี้ไปเลยเนื่องจากได้ใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชานี้และใช้เวลาในการเตรียมหลักสูตรด้านนี้มาแล้ว นอกจากนี้อาจารย์ท่านหนึ่งเสนอให้เปลี่ยนกลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงานเป็นสวัสดิการแรงงานเพื่อสอดคล้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

ข. ความเหมาะสมของการจัดรายวิชาในแต่ละหมวดและกลุ่มวิชา

ผลการศึกษาค้นคว้าการจัดรายวิชาในแต่ละหมวดและกลุ่มวิชามีความเหมาะสม โดยรายวิชาส่วนใหญ่ เน้นเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ การบริหารสวัสดิการสังคม การบริหารและพัฒนาแรงงานในสัดส่วนที่เหมาะสมกับหมวดและกลุ่มวิชา

ค. ความเหมาะสมของแผนการเรียน (แผน ก ทำวิทยานิพนธ์, แผน ข ทำสารนิพนธ์/การศึกษาด้วยตนเอง)

ความเหมาะสมของแผนการเรียน แผน ก และแผน ข ผลการศึกษาพอสรุปได้ว่า ควรให้มีวิทยานิพนธ์และการศึกษาด้วยตนเองเท่านั้น ควรตัดสารนิพนธ์ออกไปเพราะไม่มีความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างสารนิพนธ์กับวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์กับการศึกษาด้วยตนเอง นอกจากนี้ควรควบคุมคุณภาพของวิทยานิพนธ์โดยการคัดเลือกผู้มีความพร้อมที่จะทำวิทยานิพนธ์โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีผลการเรียนดีมากเท่านั้น เนื่องจากนักศึกษาในภาคพิเศษเรียน วันเสาร์และวันอาทิตย์มักไม่มีเวลาดั้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์มากพอ จึงควรสนับสนุนให้ทำการศึกษด้วยตัวเองและศึกษาวิชาเลือกที่เพิ่มขึ้นจะเหมาะสมกว่า และมีข้อเสนอว่าควรปรับวิชาเลือก 1 วิชา (3 หน่วยกิต) ในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มเป็นวิชาบังคับ เพื่อให้ผู้ที่เลือกทำวิทยานิพนธ์ไม่ต้องเรียนวิชาเลือก นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาารูปแบบการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาด้วยตนเองให้เป็น "ชุดความรู้" ในเรื่องเดียวกันที่มีหลายหัวเรื่องสำหรับนักศึกษาหลายคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน สามารถทำการศึกษาและนำผลการศึกษามาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ที่มีประโยชน์และนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ

ข. ความเหมาะสมจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและการแบ่งส่วนกิจกรรมการเรียน

ความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตร ผลการศึกษาสรุปได้ว่าจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรฯ 42 หน่วยกิต มีความเหมาะสม ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนเห็นว่าควรปรับลดจำนวนหน่วยกิตให้ลดลงเพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายและเวลาเรียนของนักศึกษา

ง. รายวิชาในโครงสร้างของหลักสูตร

รายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรมากนัก ผลการศึกษาพบว่ารายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรฯ มีความเหมาะสมมี เอกลักษณ์ สอดคล้องกับหลักสูตรและมีความทันสมัย ไม่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง

จ. ความครอบคลุม ชัดเจนของคำอธิบายรายวิชาและเนื้อหาสาระ

ความครอบคลุมชัดเจนของคำอธิบายรายวิชาและเนื้อหาสาระ ผลการศึกษาพบว่าความครอบคลุมชัดเจนของคำอธิบายรายวิชาและเนื้อหาสาระดีอยู่แล้ว แต่มีความเห็นเพิ่มเติมว่าเนื้อหาวิชาของหลักสูตรควรเน้นทางสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงานควรเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับเทคนิค ทักษะทางการบริหาร และควรมีรายวิชาที่สอนในรูปแบบการสัมมนาให้มากขึ้น

ฉ. ความสามารถในการนำเนื้อหาวิชาไปใช้ประโยชน์ในสังคมได้จริง

ความสามารถในการนำเนื้อหาวิชาไปใช้ประโยชน์ในสังคมได้จริง ผลการศึกษาสรุปได้ว่าหลักสูตรมีวิธีการสอนโดยให้นักศึกษาสรุปทเรียนจากประสบการณ์การทำงานเพื่อเป็นการประเมินตนเองของนักศึกษาและให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน ตลอดจนให้นักศึกษาประเมิน

ความสามารถในการนำความรู้จากการเรียนในหลักสูตรไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและการดำเนินชีวิตในสังคม

ข. ความเหมาะสมของเงื่อนไขการศึกษา

เงื่อนไขการศึกษาหมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนวิชาเสริมพื้นฐาน (SA 4010 ภาษาอังกฤษเพื่อการบริหารสังคม) การเรียนวิชาเลือกเฉพาะกลุ่มการฝึกภาคปฏิบัติ การทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์และการศึกษาด้วยตนเอง การสอบประมวลความรู้และข้อกำหนดเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษา

เงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียนเสริมพื้นฐานภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษาพบว่าข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษของหลักสูตรมีความเหมาะสมแล้ว เกณฑ์มาตรฐานภาษาอังกฤษไม่ควรเข้มมาก โดยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้จัดให้มีการเรียนการสอนเสริมพื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาที่สอบภาษาอังกฤษไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถนำผลการสอบภาษาอังกฤษมาตรฐานจากสถาบันภายนอกที่ได้รับการรับรองมานำเสนอต่อคณะกรรมการหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการขอใช้ผลการสอบภาษาอังกฤษมาตรฐานจากสถาบันภายนอก แทนการเรียนเสริมพื้นฐานภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยจัดให้ได้

เงื่อนไขเกี่ยวกับวิชาเลือกเฉพาะกลุ่ม การฝึกภาคปฏิบัติ การทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาด้วยตนเอง และการสอบประมวลความรู้

ข้อกำหนดของหลักสูตรฯเกี่ยวกับวิชาเลือกเฉพาะกลุ่ม การฝึกภาคปฏิบัติ การทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาด้วยตนเอง และการสอบประมวลความรู้ มีดังนี้

วิชาเลือกเฉพาะกลุ่ม การฝึกภาคปฏิบัติและวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ จะต้องมีความสอดคล้องกันภายใต้การกำกับดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้ควบคุม

ก่อนลงทะเบียนวิชาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์และการศึกษาด้วยตนเอง นักศึกษาจะต้องผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination)

จากนั้นนักศึกษาจะต้องเสนอเค้าโครง (Proposal) วิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์เพื่อสอบป้องกัน(Proposal Defense Examination)

นักศึกษาต้องลงทะเบียนวิชาการศึกษาด้วยตนเอง จำนวน 3 หน่วยกิต ในภาคสุดท้าย ก่อนที่จะสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination)

สำหรับในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า เงื่อนไขการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการศึกษาด้วยตนเอง เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรแต่การเลือกทำวิทยานิพนธ์ หรือสารนิพนธ์ หรือการศึกษาด้วยตนเอง เป็นการตัดสินใจของนักศึกษายภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาบางคนอาจใช้ข้อจำกัดในเรื่องเวลาเรียน

และต้องการหลีกเลี่ยงการเรียนในห้องเรียนเป็นเหตุการณ์ตัดสินใจเลือกทำวิทยานิพนธ์ ไม่ได้นำผลการเรียน หรือความสามารถมาเป็นเหตุการณ์ตัดสินใจ

สำหรับการสอบประมวลความรู้ ปัจจุบันผู้ที่เลือกทำแผน ก วิทยานิพนธ์ ต้องสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ ข้อเขียนก่อนจึงมีสิทธิจะลงทะเบียนขอทำแผน ก วิทยานิพนธ์ ส่วนผู้ที่เลือกเรียนแผน ข สารนิพนธ์ / การศึกษาด้วยตนเอง นั้นภายหลังจากสอบผ่านสารนิพนธ์/การศึกษาด้วยตนเองแล้วจึงมีสิทธิลงทะเบียนขอสอบประมวลความรู้ข้อเขียนและปากเปล่าแต่การศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอว่าการทำวิทยานิพนธ์ ไม่ต้องมีการสอบประมวลความรู้เพราะเป็นการสอบซ้ำซ้อนกับการสอบของวิทยานิพนธ์ ทำให้นักศึกษาต้องเสียเวลาเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นและควรส่งเสริมให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ให้มากขึ้น

4.1.5 รายวิชาและเนื้อหา

รายวิชาและเนื้อหาประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายวิชา และเนื้อหา จำนวนหน่วยกิต ความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา หรือรายวิชาใหม่สมควรเพิ่ม

(1) ความเหมาะสมของรายวิชา เนื้อหา และจำนวนหน่วยกิตมีการแสดงความคิดเห็นบางรายวิชาดังนี้

SA 5113 แนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์สังคม

วิชา SA5113 แนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์สังคม มีอาจารย์สองท่านให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าควรปรับเปลี่ยนชื่อและเนื้อหาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

SA 5123 ระบบความมั่นคงทางสังคม

วิชา SA5123 ระบบความมั่นคงทางสังคมระบบความมั่นคงทางสังคม มีข้อเสนอให้ทบทวนเรื่องวิชาให้มีความสอดคล้องกับชื่อหลักสูตร

SA 5133 การวิจัยทางสังคมศาสตร์

วิชา 5133 การวิจัยทางสังคมศาสตร์มีผลการศึกษาพบว่าควรทบทวนความเหมาะสมโดยควรเพิ่มวิจัยเป็น 2-3 วิชา โดยเสนอมีวิชาวิจัยสังคมศาสตร์ซึ่งเป็นการเรียนพื้นฐานการวิจัย 1 วิชาและมีวิชาวิจัยเชิงนโยบาย วิจัยประมวลผล วิจัยพัฒนา อีก 1 หรือ 2 วิชา

3. หมวดวิชาเลือกเฉพาะกลุ่ม

(1) กลุ่มการบริหารงานสวัสดิการสังคม

(ก) วิชาบังคับ

SA 6213 พฤติกรรมมนุษย์และสังคม

วิชา SA6213 พฤติกรรมมนุษย์และสังคม ผลการศึกษาพบว่าเป็นวิชาที่มีความสำคัญมากสมควรปรับให้เป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาทุกกลุ่มเรียน แต่ควรเพิ่มเนื้อหาพฤติกรรมในระดับครอบครัวและองค์กร ควรผนวกเนื้อหาเรื่องบทบาทหญิงชายและการพัฒนาสังคม เข้าในเนื้อหาวิชาด้วย วิชานี้และควรปรับการเรียนการสอนให้มีการสอน การให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่หลากหลาย

SA 6223 นโยบายและการบริหารสังคม (Social Policy and Administration)

วิชา SA 6233 นโยบายและการบริหารสังคม ควรปรับให้เป็นการเรียนคู่กับวิชา SA7373 การวิจัยและพัฒนานโยบาย

SA 6233 ทูทางสังคม ธรรมาภิบาล และประชาสังคม

วิชา SA 6233 ทูทางสังคม ธรรมาภิบาล และประชาสังคม ควรทบทวนหลายประเด็น กล่าวคือ ชื่อวิชามีองค์ประกอบสามเรื่องหลัก คือ ทูทางสังคม ธรรมาภิบาลและประชาสังคม แต่ละเรื่องมีความหมายกว้างและมีเนื้อหาหลากหลาย ควรให้ความชัดเจนว่าจะเน้นประเด็นตรงไหน ให้น้ำหนักเรื่องใดแค่ไหน และหากคงชื่อเดิมไว้ ควรเชื่อมโยงเนื้อหาทั้งสามเรื่องอย่างเหมาะสม ดูความสำคัญว่าควรไปเชื่อมกันตรงไหนอย่างไร

SA 6243 การบริหารความขัดแย้งทางสังคม

วิชา SA6243 การบริหารความขัดแย้งทางสังคม ควรทบทวนเนื้อหาวิชา เทียบเคียงกับวิชา SA5113 แนวคิดวิเคราะห์ทฤษฎีทางสังคม และพิจารณาไปควบคู่กับวิชา SA5133 การวิจัยทางสังคมศาสตร์ SA 6213 พฤติกรรมมนุษย์และสังคม และวิชา SA6223 นโยบายและการบริหารสังคม ควรเป็นวิชาที่เน้นการบริหารแบบบูรณาการมากกว่าเป็นการบริหารความขัดแย้ง

SA 6253 สัมมนาการบริหารงานสวัสดิการสังคม

สำหรับวิชา SA 6253 สัมมนาการบริหารงานสวัสดิการสังคม พอสรุปได้ว่ามีข้อเสนอให้ปรับชื่อวิชาเป็น การสัมมนาการบริหารสังคมและให้เน้นการบูรณาการเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมในหลายประเด็น อาทิการบริหารจัดการโครงการและองค์การ ทฤษฎีองค์การ การจัดการสมัยใหม่ฯลฯ

(ข) วิชาเลือก

SA 7313 การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม

วิชา SA 7313 การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม ควรทบทวน วิชา SA 7313 การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม ในประเด็นความทับซ้อนและผนวก รวมเนื้อหานี้กับวิชาอื่นๆ เช่นวิชา SA7333 องค์การพัฒนาเอกชนกับการพัฒนาสังคม และวิชา SA 6233 ทูทางสังคม ธรรมาภิบาล และประชาสังคม

SA 7323 สถาบันครอบครัวกับความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม

วิชา 7323 สถาบันครอบครัวกับความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม ควรปรับเปลี่ยนชื่อและเนื้อหาให้สอดคล้องกับหลักสูตรบริหารสังคม โดยอาจนำเนื้อหาไปรวมกับวิชาอื่นได้เช่นรวมกับวิชา SA 7313 การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม

SA 7333 องค์การพัฒนาเอกชนกับการพัฒนาสังคม

วิชา SA 7333 องค์การพัฒนาเอกชนกับการพัฒนาสังคม ควรพัฒนาเนื้อหาวิชาให้กว้างขวาง ปรับให้ทันสมัยตามสถานการณ์ให้ครอบคลุมองค์กรต่างๆที่มีอยู่ในปัจจุบัน และอาจนำเนื้อหานี้รวมกับวิชาอื่นได้ เช่น รวมกับวิชา SA7313 การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม บางส่วนอาจรวมกับ วิชา SA 6233 ทูทางสังคม ธรรมาภิบาลและประชาสังคม

SA 7343 บทบาทหญิงชายกับการพัฒนาสังคม

วิชา SA 7343 บทบาทหญิงชายกับการพัฒนาสังคม มีข้อเสนอให้ปรับชื่อให้ทันสมัยมากขึ้น ควรรวมกับวิชาอื่นได้ เช่นวิชาSA 7353 การพัฒนาศักยภาพ การเสริมพลังและการพิทักษ์สิทธิ์ กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ วิชาที่มีความสำคัญ ในบางมหาวิทยาลัยได้พัฒนาเป็นหลักสูตรเฉพาะด้าน บทบาทหญิงชาย

SA 7353 การพัฒนาศักยภาพ การเสริมพลังและการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

วิชาSA 7353 การพัฒนาศักยภาพ การเสริมพลังและการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ควรปรับแก้การใช้ภาษาอังกฤษของ “การพัฒนาศักยภาพ การเสริมพลัง” ว่าควรใช้ Capacity Building แทน Empowerment และกล่าวว่าวิชาที่มีความสำคัญโดยหลักสูตรของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้ความสำคัญกับวิชานี้เป็นวิชาบังคับเลือก

SA 7363 จริยธรรมในการบริหารสังคม

วิชา SA 7363 จริยธรรมในการบริหารสังคม ผลการศึกษาพบว่าควรเพิ่มความสำคัญของวิชานี้ให้มากขึ้นโดยกำหนดให้เป็นวิชาบังคับ และเพิ่มวิชาจริยธรรมในการบริหารแรงงานอีก 1 วิชาในกลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงาน แต่ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งเห็นว่าไม่ควรบรรจุเนื้อหาวิชานี้ไว้ในหลักสูตรระดับปริญญาโท

SA 7373 การวิจัยและพัฒนานโยบาย

วิชา SA 7373 การวิจัยและพัฒนานโยบาย ควรมีการปรับชื่อและเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมให้เป็นวิชาต่อยอดจากการเรียนวิชา SA5133 การวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ ปรับเนื้อหาวิชาให้เป็นวิจัยระดับกลาง การวิจัยเชิงสถานการณ์ เชิงอนาคต เพื่อตอบโจทย์ในเชิงพยากรณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการพัฒนานโยบาย และเพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้วิชานี้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการศึกษาอิสระหรือโครงงานวิทยานิพนธ์ในแผนการเรียนที่นักศึกษาจะเลือกในอนาคต

SA 7383 ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารสังคม

วิชา SA 7383 ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารสังคม ควรมีการปรับเปลี่ยนชื่อ วิชาเดิมจากระบบข้อมูลเพื่อการบริหารสังคมเป็นระบบการบริหารข้อมูลและปรับเนื้อหาวิชาให้มีความเฉพาะเจาะจง และเน้นการนำไปประยุกต์ใช้ในงานสวัสดิการสังคมได้ รวมทั้งมีข้อเสนอให้เนื้อหาวิชานี้ไปผนวกรวมกับวิชา SA 7373 การวิจัยและพัฒนานโยบาย

SA 7393 การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน

วิชา SA7393 การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน ควรปรับเปลี่ยนชื่อเป็นการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อให้เข้าใจง่ายและเพิ่มเนื้อหาด้านการพัฒนาจิตวิญญาณและสร้างความตระหนักในคุณค่าความเป็นมนุษย์

(2) กลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงาน

กลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงานแบ่งเป็นวิชาบังคับและวิชาเลือกผลการศึกษารวบรวม ดังนี้

(ก) วิชาบังคับ

วิชาบังคับมี 2 วิชา ได้แก่ SA 7413 องค์การอุตสาหกรรมและธุรกิจกับการบริหารแรงงาน และ SA 7423 แรงงานสัมพันธ์และปฏิรูป และในส่วนนี้ไม่มีข้อคิดเห็นจากการประเมินในครั้งนี้

(ข) วิชาเลือก

SA 7513 สิทธิและมาตรฐานแรงงานสากลกับกฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคมไทย

วิชา SA 7513 เดิมใช้ชื่อ "สิทธิและมาตรฐานแรงงานสากลกับกฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคมไทย" ควรเปลี่ยนเป็นชื่อวิชา "มาตรฐานแรงงานสากลกับกฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคมไทย"

SA 7523 ขบวนการแรงงานกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

วิชา SA 7523 ขบวนการแรงงานกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ควรเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ของขบวนการแรงงานวิชานี้

SA 7543 การจัดการแรงงานในสถานประกอบการต่างขนาด

วิชา SA 7543 การจัดการแรงงานในสถานประกอบการต่างขนาด ไม่จำเป็นต้องมีวิชานี้ แต่ให้ปรับเนื้อหาวิชาไปไว้ในวิชาอื่นแทน

(2) รายวิชาใหม่ที่ควรเพิ่ม

รายวิชาใหม่ที่ควรเพิ่ม ควรบรรจุองค์ความรู้ใหม่ๆ และจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน ได้แก่ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับงานสวัสดิการสังคม ที่มีการประกาศใช้เพิ่มเติมโครงข่ายความปลอดภัยทางสังคม (Social safety Net) การจัดการรายกรณี (Case Management) การจัดการตนเอง (Self Management) นโยบายต่างประเทศ กระบวนการนโยบาย ธรรมนูญสากล หลักการบริหารงานในภาวะวิกฤติ และการมีส่วนร่วมในนโยบาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการทำงานเชิงรุก อย่างเท่าทันสถานการณ์ทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

4. 1.6 ความเหมาะสมของระยะเวลาการเรียน

ความเหมาะสมของระยะเวลาการเรียน ผลการศึกษาพบว่าระยะเวลาการศึกษาไม่ควรน้อยกว่า 2 ปี และไม่เกินกว่า 5 ปี มีความเหมาะสมดีแล้ว โดยเฉพาะหลักสูตรที่กำหนดให้มีการฝึกภาคปฏิบัติจำเป็นต้องเรียนอย่างน้อย 2 ปี หลักสูตรระดับปริญญาโทของต่างประเทศใช้ระยะเวลาศึกษาเพียงเพียงหนึ่งปีหรือหนึ่งปีครึ่ง ไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์เรียนรายวิชา (Course Work) อย่างเดียว เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ควรพัฒนาการเรียนการสอนของ หลักสูตรให้

เกิดแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษามีความตั้งใจเรียน ควรจัดให้มีอาจารย์พิเศษจากภายนอกมาสอน และควรมีกระบวนการกระตุ้นให้นักศึกษาเรียนจบเร็ว

4.1.7 แนวทางการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

แนวทางการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ประกอบด้วยคำถาม 5 ประเด็น คือ 1. ความชัดเจนของการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล 2. ความหลากหลาย ครอบคลุมของแนวทางการจัดการเรียนการสอนและจุดประสงค์ของหลักสูตร 3. มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย 4. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5. ความสอดคล้องของแนวการประเมินผลกับสภาพจริง

1. ความชัดเจนของการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล

แนวทางการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมแล้วแต่ควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนในเชิงบูรณาการความรู้ พัฒนาการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยใช้ สื่อการสอน เข้ามาช่วยเสริมการเรียนการสอนให้มากขึ้น เช่น การค้นคว้าผ่านทาง Website การใช้ วิดีโอเทป (ดีวีดี วีซีดี) เป็นต้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจมากขึ้น

2. ความหลากหลาย ครอบคลุมของแนวทางการจัดการเรียนการสอนและจุดประสงค์ของหลักสูตร

ควรปรับการเรียนการสอนเป็นแบบกรณีศึกษา เพิ่มเติมการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาโท ขณะที่อาจารย์อีกท่านหนึ่งมีความเห็นว่าหลักสูตรนี้มีความทันสมัยและใกล้เคียงกับหลักสูตรที่เปิดสอนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำหรับความครอบคลุมของแนวทางการจัดการเรียนการสอนและจุดประสงค์ของหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน พบว่าการจัดการเรียนการสอนครอบคลุมตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

3. มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

การใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ควรมีการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่นการใช้ Website การใช้ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วารสาร และข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้มากขึ้น

4. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษาพบว่าแนวการเรียนการสอนในหลักสูตรฯผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่แล้ว แต่ปัญหาคือนักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นระหว่างเรียน จึงมีข้อเสนอแนะให้นัศึกษามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากภายนอก จัดทำรายงานการค้นคว้าและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน จัดให้มีการสัมมนาระหว่างคณาจารย์และนักศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อและเค้าโครงรายวิชา

5. ความสอดคล้องของแนวการประเมินผลกับสภาพจริง

ความสอดคล้องของแนวการประเมินผลกับสภาพจริง จากการศึกษาพบว่า การประเมินที่ผ่านมามีการพิจารณาตัดเกรด ใช้วิธีการแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์ประเมินจากการมีข้อเสนอว่ามีควรรูปแบบ การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เช่น เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน พิจารณาพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักศึกษาประกอบ การตัดสินใจในผลการเรียนของนักศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้อาจารย์ควรพิจารณาว่า การประเมินผลจะต้องเกิดผลสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักศึกษา ควรให้มีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบแต่ละรายวิชาและทุกรายวิชาจะต้องมีเอกสารประกอบการสอน เพื่อให้สามารถติดตามประเมินผลการเรียนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ในกรณีที่นักศึกษามีข้อสงสัยเกี่ยวกับการประเมิน อาจารย์สามารถชี้แจงข้อเท็จจริงให้นักศึกษาเข้าใจเหตุผลผลการประเมินได้

4.2 การประเมินคุณภาพของปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้เข้ารับการศึกษาและอาจารย์ผู้สอนรวมทั้งความเหมาะสม/ความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นด้านอื่น ๆ

วิธีการประเมินคุณภาพของผู้เข้ารับการศึกษาและอาจารย์ผู้สอนรวมทั้งความเหมาะสม/ความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นด้านอื่น ๆ แบ่งการศึกษาเป็น 3 ประเด็น คือ ผู้เรียน ผู้สอน และการสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตร

4.2.1 ผู้เรียน

ผู้เรียนประกอบด้วยคำถาม 2 ข้อ คือ ก) คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้าเรียน ข) การสมัครและการสอบคัดเลือก ค) ความคิดเห็นต่อนักศึกษา ง) คุณภาพของผู้เรียนและ จ) การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน ผลการศึกษามีดังนี้

ก. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษา

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษา ผลการศึกษาพบว่า คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความเหมาะสมแล้วซึ่งได้เปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการให้การรับรองและคณะกรรมการประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษาพิจารณาเห็นสมควรรับเข้า สามารถสมัครเข้าศึกษาได้

ข. การสมัครและการสอบคัดเลือก

การสมัครและการสอบคัดเลือก พอสรุปได้ว่าหลักเกณฑ์การสมัครและการสอบคัดเลือกผู้เข้าศึกษาตามระเบียบที่มหาวิทยาลัยกำหนดมีความเหมาะสมแล้ว

ค. ความคิดเห็นต่อนักศึกษา

ความคิดเห็นต่อนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่าปัจจุบันนักศึกษบางคนมีความตั้งใจเรียนน้อยลง ขาดเรียนบ่อย และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนน้อยลงกว่าแต่ก่อน โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนวิชาพฤติกรรมมีความรู้สึกว่าการเรียนในชั้นเรียนมีรูปแบบของการถูกครอบงำด้วย

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีสถานะทางสังคม ทางการศึกษาหรือทางเศรษฐกิจที่เหนือกว่าเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้นักศึกษาบางคนรู้สึกถูกกดดัน ไม่กล้าแสดงออก ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศในชั้นเรียน

ง. คุณภาพของผู้เรียน

คุณภาพของผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่มีโอกาสคัดเลือกนักศึกษาหรือผู้เรียนที่มีคุณภาพ เนื่องจากผู้เข้าสมัครเข้าศึกษามีน้อย ไม่มีโอกาสเลือกนักศึกษาที่มีคุณภาพมาเรียน นักศึกษาบางคนเข้ามาเรียน โดยคาดหวังความรู้ที่ได้รับ ไม่กระตือรือร้นที่จะเรียน

จ. การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน

การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน การกำหนดประเมิน การอภิปราย การทำรายงาน วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล และมีการเสนอว่า ควรหาโอกาสให้คณาจารย์รับประทานอาหารร่วมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นปรึกษาหารือกับนักศึกษา

4.2.2 ผู้สอน

ผู้สอนประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ คือ (ก) ทราบเป้าหมายของวิชาที่สอน (ข) ความเหมาะสมของสัดส่วนผู้สอนกับผู้เรียน (ค) การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (ง) การประเมินการเรียนการสอนของตนและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียน และ(จ) โอกาสทำผลงานวิชาการ การนำความรู้ที่ได้จากการทำผลงานมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ผลการศึกษามีดังนี้

ก. ทราบเป้าหมายของวิชาที่สอน

ทราบเป้าหมายของวิชาที่สอน อาจารย์ผู้สอน 2 ท่านกล่าวว่าทราบเป้าหมายของวิชา อาจารย์ที่สอน

ข. ความเหมาะสมของสัดส่วนผู้สอนกับผู้เรียน

ความเหมาะสมของสัดส่วนผู้สอนกับผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่าอาจารย์ผู้สอนพอใจกับจำนวนผู้เรียนในปัจจุบัน และสัดส่วนระหว่าง ผู้สอนต่อผู้เรียนมีความเหมาะสม

ค. การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน อาจารย์ผู้สอนท่านหนึ่งมีความเห็นว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในชั้นเรียนอยู่ในระดับดีมาก ขณะที่อาจารย์ท่านหนึ่งคิดเห็นว่า ภายนอกชั้นเรียนระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์น้อยทั้งนี้เป็นผลจากการจัดสภาพแวดล้อมของสถานที่ไม่เอื้อให้อาจารย์และนักศึกษาสามารถติดต่อปรึกษาหารือได้สะดวก

ง. การประเมินการเรียนการสอนของตนและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียน

การประเมินการเรียนการสอนของตนและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียน อาจารย์ผู้สอน 2 ท่านให้ความเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความพยายาม ในประเมินการเรียนการสอนของตนเอง และนำผลการประเมินที่ได้รับมาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนในบางส่วน แต่ผลการศึกษาพบว่าอาจารย์บางส่วน ไม่ได้ประเมิน การเรียนการสอนของตน

จ. โอกาสทำผลงานวิชาการ การนำความรู้ที่ได้จากการทำผลงานมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียน การสอน

โอกาสทำผลงานวิชาการ การนำความรู้ที่ได้จากการทำผลงานมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียน การสอน จากการศึกษาพบว่าอาจารย์หลายท่านได้ทำผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และได้นำความรู้จากการทำผลงานมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ ของตนเอง

4.2.3 การสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตร

การสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตร ประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ คือ (ก) ความคิดเห็น ต่อมหาวิทยาลัย (ข) ความคิดเห็นต่อคณะวิชาที่เกี่ยวข้อง (ค) ความเข้าใจและให้การสนับสนุนของ ผู้บริหารต่อการทำงานมากน้อยเพียงใด (ง) ความเหมาะสมของอาคารสถานที่ ห้องเรียน (จ) ความ ทันสมัยและเพียงพอของสื่อทัศนูปกรณ์ สื่อ อุปกรณ์ (ฉ) ความสะดวก รวดเร็ว ทันเวลาของการ บริการด้วยสื่อทัศนูปกรณ์ (ช) การบริการแก่นักศึกษา (ซ) สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศภายใน มหาวิทยาลัย ผลการศึกษามีดังนี้

ก. ความคิดเห็นต่อมหาวิทยาลัย

ในความคิดเห็นต่อมหาวิทยาลัยด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ พบว่า มหาวิทยาลัยยังไม่เปิดกว้าง ในการบริหารหลักสูตรให้มีความหลากหลายในเชิงวิชาการ

ข. ความคิดเห็นต่อคณะวิชาที่เกี่ยวข้อง

1. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ในด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตร พบว่า แม้ว่าคณะสังคมสงเคราะห์ ศาสตร์และสวัสดิการสังคมประสบผลสำเร็จในการผลิตบัณฑิตได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่ใช้ บัณฑิตอย่างกว้างขวาง แต่เพื่อเป็นการสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ จำเป็นต้องจัด กิจกรรมทางวิชาการในนามคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ส่งเสริมการพิมพ์ตำรา หนังสือ ให้ทุนอาจารย์เขียนตำรา และสนับสนุนส่งเสริมให้มีการเชิญอาจารย์พิเศษมาร่วมสอนให้มาก ขึ้น

2. บัณฑิตวิทยาลัย

ความคิดเห็นต่อบัณฑิตวิทยาลัย ในด้านการบริหารงาน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนา และกับก้ามาตรฐานของหลักสูตรและการบริการมีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหาร ยังไม่มีความเข้าใจและให้การสนับสนุนการทำงานของอาจารย์ไม่เพียงพอ เนื่องจากการประสานงานต่างๆ ผู้บริหารกับคณาจารย์มีน้อย โดยเฉพาะการประสานระหว่างผู้บริหาร บัณฑิตวิทยาลัยกับคณาจารย์ภายนอกที่เชิญมาสอนในหลักสูตรฯ

2. การบริหารงานของบัณฑิตวิทยาลัย ยังขาดในเรื่องของกระบวนการ กรณีมีส่วนร่วมระหว่างผู้เกี่ยวข้องระดับต่างๆตามโครงสร้าง ได้แก่ มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย คณะวิชาการบริหารงานของบัณฑิตวิทยาลัย ปัจจุบันเป็นลักษณะตายตัว เป็นงานธุรการ เช่น การจัดห้องเรียนฯลฯ

3. การเปลี่ยนแปลงด้านสถานที่ มีการย้ายสถานที่เรียนจากอาคารเรียนไปเรียนที่ตึกอำนวยการชั้น 3 ทำให้ห้องพักอาจารย์กับห้องเรียนอยู่แยกกันคนละตึกส่งผลให้อาจารย์กับนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันน้อยลง ส่วนห้องพักอาจารย์ที่จัดไว้ในบริเวณบัณฑิตวิทยาลัยยังไม่เหมาะสม อยู่ในที่อับคับแคบ ไม่สะดวก ทำให้อาจารย์ ส่วนใหญ่ไม่ไปใช้บริการ

4. การทำงานของเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยมีความเป็นส่วนตัวมากเกินไปบางครั้งดูไม่เหมาะสม ไม่มีระเบียบวินัย เช่นการขอพบนักศึกษาหรือแจ้งธุระกับอาจารย์ที่อยู่ระหว่างการบรรยาย

5. เนื่องจากการประชาสัมพันธ์การรับนักศึกษาไม่เพียงพอประกอบกับสถาบันราชภัฏขยายสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยส่งผลให้จำนวนนักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต รุ่นที่ 11 และ 12 ลดลงเกือบครึ่งหนึ่ง

ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของบัณฑิตวิทยาลัย

1. ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรฯใหม่ ๆ ให้มากขึ้น
2. มีการแบ่งบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมระหว่างคณะวิชาที่เปิดสอนหลักสูตรปริญญาโท และ บัณฑิตวิทยาลัย
3. ควรจัดให้มีการเสวนาร่วมกันเพื่อสะท้อนปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาลดลง
4. เกี่ยวกับสถานที่เรียน ปัจจุบันนักศึกษาน้อย น่าจะมีเหตุผลในการพูดคุยปรึกษาหารือร่วมกัน บรรยากาศหรือสถานที่ที่เป็นอยู่ อาจารย์กับนักศึกษาดูเหินห่างกัน ต้องการการแก้ไขปัญหา ถ้าจะแก้ไขโดยการย้ายที่เรียนของนักศึกษามาใกล้ห้องพักอาจารย์อย่างถาวร เป็นทางการคงเป็นไปได้ยาก ต้องใช้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หากทางออกระยะสั้นไปก่อนโดยหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ฯ จัดให้นักศึกษามาใช้ห้องประชุมคณะสังคมสงเคราะห์ฯโดยหลักสูตรศาสตร์และสวัสดิการสังคมเป็นสถานที่เรียนบ้าง เป็นครั้งคราวให้นักศึกษามีความใกล้ชิดและคุ้นเคย ทั้งนี้การเตรียมการนั้น คณาจารย์จะต้องรับผิดชอบดูแลเองจะไม่มีเจ้าหน้าที่มาให้บริการ
5. ในส่วนของบุคลากรบัณฑิตวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนสนับสนุนการเรียนการสอนของคณาจารย์และการเรียนของบัณฑิตศึกษา ควรได้รับการพัฒนาจากฝ่ายผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัยในการปรับปรุงการบริการ การอำนวยความสะดวกต่างๆแก่นักศึกษาและคณาจารย์

ค. ความเข้าใจและให้การสนับสนุนของผู้บริหารต่อการทำงานมากนักน้อยเพียงใด

ความเข้าใจและให้การสนับสนุนของผู้บริหารต่อการทำงาน ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีกับอาจารย์พิเศษ แต่มีข้อค้นพบระบุว่าอาจารย์ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้บริหารระดับสูง จึงทำให้ขาดโอกาสการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำกิจกรรมร่วมกัน มีข้อเสนอว่าควรให้เกียรติและเอาใจใส่ดูแลอาจารย์พิเศษ อย่างไรก็ตามก็ปัจจุบันมีการเชิญอาจารย์พิเศษมาสอนในหลักสูตรน้อยมาก

ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่เปิดกว้างและให้ความสำคัญต่อการทำงานวิจัยที่หลากหลายตามความสนใจของคณาจารย์เพื่อเป็นการต่อยอดความรู้ อันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุนการผลิตและเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ

ง. ความเหมาะสมของอาคารสถานที่ ห้องเรียน

ความเหมาะสมของอาคารสถานที่ ห้องเรียน พบความคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับความเหมาะสมของอาคาร สถานที่ ห้องเรียนโดยกล่าวว่าสื่อ อุปกรณ์การศึกษาดี สะดวก รวดเร็ว แต่ก็มีอาจารย์บางท่านมีความเห็นในเชิงลบว่าลักษณะห้องเรียนไม่สามารถจัดโต๊ะเรียนให้เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการเรียนในบางโอกาส ได้ และสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยอยู่ไกล ไม่สะดวกในการเดินทางมาเรียน ดังนั้นจึงมีข้อเสนอให้จัดสถานที่เรียนให้มีบรรยากาศเหมาะสม ห้องพักและห้องทำงาน อาจารย์มีความเป็นสัดส่วนและอยู่ในอาคารเดียวกับสถานที่เรียนเพื่อให้คณาจารย์และนักศึกษาสามารถติดต่อสื่อสารกันได้สะดวก

จ. ความทันสมัยและเพียงพอของสื่อทัศนูปกรณ์ สื่อ อุปกรณ์

ความทันสมัยและเพียงพอของสื่อทัศนูปกรณ์ สื่อ อุปกรณ์ ในการเรียนการสอนพบว่าการสอนในระดับปริญญาโทมีความจำเป็นต้องใช้สื่อ ทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งปัจจุบันการเรียนการสอนของหลักสูตรฯอาจารย์ผู้สอนมีการใช้สื่อทัศนูปกรณ์อย่างหลากหลาย จึงมีความเห็นว่าการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับสื่อทัศนูปกรณ์ สื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและมีความทันสมัย ทั้งนี้วัสดุสิ้นเปลืองสำหรับการใช้ในการเรียนการสอนบางอย่าง ยังขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดการเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้งาน

ฉ. ความสะดวก รวดเร็ว ทันเวลาของการบริการด้วยสื่อทัศนูปกรณ์

การบริการด้านสื่อทัศนูปกรณ์ พบว่าสื่อทัศนูปกรณ์มีความทันสมัย การบริการรวดเร็ว แต่พบว่าบางส่วนยังมีจุดบกพร่องในการให้บริการการใช้สื่อทัศนูปกรณ์อยู่บ้าง ไม่ได้รับความสะดวกในการขอใช้บริการ และความรวดเร็ว

ช. การบริการแก่นักศึกษา

การบริการอื่นๆแก่นักศึกษา พบว่าบริการที่มหาวิทยาลัยจัดให้กับนักศึกษาโดยทั่วไปไม่มีปัญหา ยกเว้นการให้บริการห้องสมุดมีระยะเวลายืมคืนหนังสือจำกัดและไม่สอดคล้องกับเวลาของนักศึกษาที่เรียนภาคพิเศษวันเสาร์อาทิตย์สามารถไปใช้บริการได้ อีกประการหนึ่งเมื่อนักศึกษา

ลงทะเบียนรักษาสุขภาพการเป็นนักศึกษา นักศึกษาจะไม่มีสิทธิในการยืมหนังสือในห้องสมุดได้ใน ช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากนี้ในส่วนการบริการด้านคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาพบว่ายังมีจำนวน เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะให้ นักศึกษาใช้งาน

ข. สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัย

สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัย พบว่า สภาพแวดล้อม และบรรยากาศ ในมหาวิทยาลัยสะดวกสบาย

4.3 การประเมินคุณภาพของกระบวนการผลิตได้แก่ การบริหารหลักสูตรฯ การจัดการเรียน การสอนและการประเมินการเรียนรู้/การสอบ

วิธีการประเมินคุณภาพของกระบวนการผลิตได้แก่ การบริหารหลักสูตรฯ การจัดการเรียน การสอนและการประเมินการเรียนรู้/การสอบ แบ่งการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ การบริหารหลักสูตรฯ และการประเมินการเรียนรู้ของ ผู้เข้ารับการศึกษา (การวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน)

4.3.1 การบริหารหลักสูตรฯ

การบริหารหลักสูตรฯ ประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ คือ ความรู้ที่หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ ศาสตร์ มหาบัณฑิตอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด ความรู้เรื่องการบริหารหลักสูตรสังคม สงเคราะห์ศาสตร์ มหาบัณฑิต ความเห็นเรื่องการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระ เกียรติความเห็นเรื่องความสอดคล้องของประมวลการสอนและแผนการสอนของแต่ละรายวิชา ความเห็นเรื่องจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาเป็นไปตามประมวลการสอนและแผนการสอนที่ กำหนด ความเห็นเรื่องการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรฯ สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของ ผู้เรียน หลักสูตรฯ ได้จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ อาทิเช่น การศึกษาดูงาน การฝึก อบรม สัมมนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฯลฯ ให้กับนักศึกษา, ในการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ การเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ผลการศึกษามีดังนี้

1. ความรู้ที่หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต อยู่ในความรับผิดชอบของ หน่วยงานใด

ความรู้ที่ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต อยู่ในความรับผิดชอบของ หน่วยงานใด อาจารย์บางท่านทราบว่าการบริหารหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิตอยู่ใน ความรับผิดชอบของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมและบัณฑิตวิทยาลัย และใคร เป็นผู้บริหารหลักสูตรฯ แต่อาจารย์บางท่านก็ไม่ทราบ

2. ความรู้เรื่องการบริหารหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต

ความรู้เรื่องการบริหารหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต อาจารย์ผู้สอนไม่ทราบ และไม่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้

3. ความเห็นเรื่องการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ในด้านการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อาจารย์พิเศษภายนอกไม่ทราบและไม่ได้ให้ความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ แต่อาจารย์ประจำหลักสูตรฯ เห็นว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ดีระดับหนึ่ง ไม่มีปัญหา

4. ความจำเป็นในการจัดทำประมวลการสอนและแผนการสอน

ความจำเป็นในการจัดทำประมวลการสอนและแผนการสอน ผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรได้มีการจัดทำประมวลการสอนทุกรายวิชาและแผนการสอนบางรายวิชา เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาประเมินคุณภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรและนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

5. ความเห็นเรื่องความสอดคล้องของประมวลการสอนและแผนการสอนของแต่ละรายวิชา

ความสอดคล้องของประมวลการสอนและแผนการสอนของแต่ละรายวิชา ผลการศึกษาพบว่าประมวลการสอนของแต่ละรายวิชาและแผนการสอน มีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ

6. ความเห็นเรื่องการจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาเป็นไปตามประมวลการสอนและแผนการสอนที่กำหนด

การจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาเป็นไปตามประมวลการสอนและแผนการสอนที่กำหนด อาจารย์ 2 ท่านให้ความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาเป็นไปตามประมวลการสอนที่อาจารย์ผู้สอนทั้งหมดตามที่กำหนดไว้ แต่ไม่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับแผนการสอน

7. ความเห็นเรื่องการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรฯ สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

การเรียนรู้การสอนของหลักสูตรฯ สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน พอสรุปได้ว่า การเรียนการสอนของหลักสูตรฯ มีความสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ แก่ผู้เรียน มีความเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ แก่ผู้เรียนมีความเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ อย่างไร ผลการศึกษาพอสรุปได้ว่า หลักสูตรฯ ได้จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ อาทิเช่น การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม สัมมนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฯลฯ ให้กับนักศึกษาทุกรุ่นอย่างต่อเนื่อง แต่ก็พบว่าในบางกิจกรรมนักศึกษาไม่สนใจเข้าร่วม ซึ่งต้องมีการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาให้มากขึ้นรวมทั้งพัฒนากิจกรรมให้เหมาะสมตามความสนใจของนักศึกษา

สำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ในรายวิชาที่สอนอาจารย์บางท่านได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ในรายวิชาที่สอนสำหรับผู้เรียน เช่น การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และการจัดสัมมนา แต่อาจารย์บางท่านก็ ไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ในรายวิชาที่ตนสอน

9. การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรที่การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าหลักสูตรฯได้จัดให้มีการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางส่วนการสอนทากลุ่ม มีความคิดเห็นเช่นเดียวกันว่า การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยจัดให้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน การสอนในรูปแบบสัมมนา การฝึกภาคปฏิบัติ การทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์หรือการศึกษาด้วยตนเองของผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

4.3.2 การประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการศึกษา (การวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน)

การประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการศึกษา (การวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน) ประกอบด้วย คำถาม 3 ประเด็นคือ ความสอดคล้องของการวัดผลการเรียนของผู้เรียนกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตรฯ การวางแผนและวัดผลการเรียนร่วมกับผู้เรียน การกำหนดเกณฑ์การวัดผลการเรียนการให้เกรด ผลการศึกษามีดังนี้

1. ความสอดคล้องของการวัดผลการเรียนของผู้เรียนกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตรฯ

ความสอดคล้องของการวัดผลการเรียนของผู้เรียนกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตรฯ พบว่าการวัดผลการเรียนของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตรฯโดยมีวิธีการประเมินหลายวิธีนอกจากการประเมินโดยวิธีการสอบ แล้วยังมีการประเมินจากการเข้าเรียน การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การทำรายงาน การศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

2. การวางแผนและวัดผลการเรียนร่วมกับผู้เรียน

การวางแผนและการวัดผลการเรียนร่วมกับผู้เรียน พบความคิดเห็นที่แตกต่างกันโดยส่วนหนึ่งระบุว่าในรายวิชาที่สอนได้เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการเรียนและการวัดผลการเรียน ขณะที่อีกส่วนหนึ่งระบุว่าในรายวิชาที่สอนซึ่งเป็นรายวิชาเริ่มต้นของการเรียนในหลักสูตรฯนักศึกษาไม่ค่อยมีความคิดเห็นหรือต่อรองเกี่ยวกับแผนการเรียนและการวัดผลการเรียน

3. การกำหนดเกณฑ์การวัดผลการเรียน การให้เกรด

การกำหนดเกณฑ์การวัดผลการเรียน การให้เกรด พบว่าการกำหนดเกณฑ์การวัดผลควรมีการกระจายเกรดอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจ ไม่บั่นทอนจิตใจผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดี

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการศึกษาได้พบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างเกี่ยวกับ การเตรียมความพร้อมผู้เรียนหลักสูตรการประชาสัมพันธ์และหลักสูตรอบรมระยะสั้นระดับประกาศนียบัตร ไว้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมผู้เรียน

การเตรียมความพร้อมผู้เรียน มีข้อคิดเห็นว่าคุณควรมีการเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการ สังคมสงเคราะห์เพื่อการรับรองทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ในอนาคตให้แก่ผู้เรียน

2. หลักสูตร

หลักสูตรมีข้อเสนอให้จัดทำหลักสูตรโดยเน้นการบริหารงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ระดับมหภาค จัดการศึกษาดูงานต่างประเทศและสร้างจุดเด่นของหลักสูตรในเรื่องการฝึกภาคปฏิบัติโดยเน้นการทำงานชุมชนและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมการทำงาน

3. ประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์พบว่าการประชาสัมพันธ์มีความจำเป็นเพราะปัจจุบันนักศึกษาที่มีจำนวนลดลงหลักสูตรควรประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ในหลากหลายวิธีการ อาทิ เช่น การเชิญอาจารย์พิเศษจากภายนอกที่มีชื่อเสียงจากภายนอก มาสอนรายวิชาหลักสูตรฯ การประชาสัมพันธ์โดยผ่านเครือข่ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประสบความสำเร็จจากการศึกษาหลักสูตร การประชาสัมพันธ์ระดับบุคคล โดยผ่านการบอกต่อถึงความประทับใจของผู้เรียน ต่อการเอาใจใส่ ของคณาจารย์และสัมพันธ์ภาพระหว่าง อาจารย์ต่อศิษย์

4. หลักสูตรอบรมระยะสั้นระดับประกาศนียบัตร

หลักสูตรอบรมระยะสั้นระดับประกาศนียบัตรคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ควรจัดทำหลักสูตรอบรมระยะสั้นระดับประกาศนียบัตรตามความต้องการของตลาดในปัจจุบันซึ่งเป็นหลักสูตรซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนน้อยจบเร็ว และสามารถเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจเฉพาะด้านรวมทั้งเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจใฝ่หาความรู้ แต่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาเรียนมีน้อยไม่สามารถใช้เวลาเรียนในระดับปริญญาโทได้ ทั้งนี้สามารถนำเนื้อหาวิชาที่สอนในหลักสูตรปริญญาโท ที่เห็นว่ามีสำคัญและเป็นประโยชน์มาพัฒนาเป็นหลักสูตรอบรมระดับประกาศนียบัตรได้และจะต้องพิจารณาแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมนี้ไปเทียบชั่วโมงเป็นหน่วยกิตเมื่อต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาได้

5. ระบบการศึกษา

ค่าใช้จ่ายของการเรียนในหลักสูตรฯมีความเหมาะสม

บทที่ 5

ผลผลิต ผลลัพธ์ และวัฒนธรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร

ผลการประเมินในด้านผลผลิต ผลลัพธ์และวัฒนธรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร ในการประเมินครั้งนี้ประเมินที่ประสิทธิภาพการทำงานของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา

ผลการศึกษาภาวะความสามารถและคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตภายหลังจากการสำเร็จการศึกษาและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2548 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีเนื้อหาที่สำคัญดังนี้ คือ

5.1 การศึกษาภาวะความสามารถและคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ

5.1.1 คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต

5.1.2 ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง

5.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตมหาบัณฑิต

5.2 การศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ

5.2.1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต

5.2.2 ข้อมูลของมหาบัณฑิตในหน่วยงาน

5.2.3 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของมหาบัณฑิตในด้านต่างๆประกอบด้วย 4 หัวข้อย่อย คือ

1) การปฏิบัติงาน

2) ทักษะทางวิชาชีพ

3) ทักษะติดต่อวิชาชีพและ

4) บุคลิกภาพ

5.2.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการผลิตมหาบัณฑิต

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1 การศึกษาภาวะการทำงานและการศึกษาต่อของมหาบัณฑิต

5.1.1 คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต

ตารางที่ 1 แสดงคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2548

คุณลักษณะทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	15	34.1
	หญิง	29	65.9
	รวม	44	100.0
อายุ			
	25-34	17	38.6
	35-44	17	38.6
	45 ขึ้นไป	10	22.7
	รวม	44	100.0
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (ปี)			
	0-9	23	52.3
	10-19	15	34.1
	20-29	6	13.6
	รวม	44	100.0

มหาบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงคิดเป็นจำนวนร้อยละ 65.9 มหาบัณฑิตชายมีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 34.1 อยู่ในช่วงอายุ 25-44 ปี และส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานไม่เกิน 9 ปีคิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาคือปฏิบัติงานระหว่าง 10-19 ปีคิดเป็นร้อยละ 34.1 และน้อยที่สุดคือปฏิบัติงานระหว่าง 20-29 ปีคิดเป็นร้อยละ 13.6 (ตารางที่ 1)

5.1.2 ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง

ตารางที่ 2 แสดงระดับความคิดเห็นของมหาบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของตน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	4.09	0.68	มาก
2. ความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	4.11	0.75	มาก
3. ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	4.02	0.76	มาก
4. ความสามารถในการควบคุมงาน	4.02	0.70	มาก
5. ความสามารถในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย	4.23	0.74	มาก
6. ความสามารถในการทำงานได้เสร็จตามเวลา	4.00	0.72	มาก
7. ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน	4.04	0.86	มาก
8. ความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็นของตนถึงผู้อื่นอย่างถูกต้องน่าเชื่อถือ	4.07	0.82	มาก
9. ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่	4.11	0.81	มาก
10. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน	4.16	7.55	มาก
11. ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน	3.45	0.87	มาก
12. ความสามารถในการเป็นผู้นำ	3.90	0.80	มาก
13. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.30	0.79	มากที่สุด
14. ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน/ชุมชน/สังคม	4.39	0.72	มากที่สุด
15. ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ	3.89	0.62	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของมหาบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
16. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	3.98	0.76	มาก
17. ความสามารถในการบังคับบัญชา	3.82	0.79	มาก
18. ความสามารถในการบริหารงาน	3.86	0.77	มาก
19. ประสิทธิภาพของงาน	4.00	0.75	มาก
20. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.00	0.78	มาก
21. ความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน	4.39	0.72	มากที่สุด
22. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	4.46	0.70	มากที่สุด
23. ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.20	0.76	มาก
24. การปรับปรุงพัฒนาตนเอง	4.20	0.79	มาก
25. ความซื่อตรงต่อหน้าที่	4.63	0.78	มากที่สุด
26. การมีมนุษยสัมพันธ์	4.50	0.70	มากที่สุด
27. ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวม	4.25	0.74	มาก
ภายหลังจบการศึกษาในระดับปริญญาโท			
รวม	4.11	0.72	มาก

ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองพบว่าโดยรวมเห็นว่ามีความสามารถเหมาะสม ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของมหาบัณฑิตที่เห็นว่าตนเองมีความสามารถเหมาะสมมากที่สุด พบดังนี้ คือ ความซื่อตรงต่อหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 4.63) การมีมนุษยสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.50) ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.46) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อร่วมงาน/ชุมชน/สังคม (ค่าเฉลี่ย 4.39) ความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.39) ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น (ค่าเฉลี่ย 4.30) ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมภายหลังจบการศึกษาในระดับปริญญาโท (ค่าเฉลี่ย 4.25)

ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตที่เห็นว่าตนเองมีความสามารถเหมาะสมมาก พบดังนี้คือ ความสามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย (ค่าเฉลี่ย 4.23) ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

(ค่าเฉลี่ย 4.20) การปรับปรุงพัฒนาตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.20) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.16) ความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล (ค่าเฉลี่ย 4.11) ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ (ค่าเฉลี่ย 4.11) ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.09) ความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็นของตนถึงผู้อื่นอย่างถูกต้องน่าเชื่อถือ (ค่าเฉลี่ย 4.07) ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.04) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.02) ความสามารถในการควบคุมงาน (ค่าเฉลี่ย 4.02) ความสามารถในการทำงานได้เสร็จตามเวลา (ค่าเฉลี่ย 4.00) ประสิทธิภาพของงาน (ค่าเฉลี่ย 4.00) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย 4.00) ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.98) ความสามารถในการเป็นผู้นำ (ค่าเฉลี่ย 3.90) ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ (ค่าเฉลี่ย 3.89) ความสามารถในการบริหารงาน (ค่าเฉลี่ย 3.86) ความสามารถในการบังคับบัญชา (ค่าเฉลี่ย 3.82) ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 3.45)

5.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตมหาบัณฑิต

จากคำถามปลายเปิดเพื่อให้มหาบัณฑิตแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตมหาบัณฑิต สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตมหาบัณฑิต

การผลิตมหาบัณฑิตในหลักสูตรนี้มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในสังคมปัจจุบัน มีวิวัฒนาการที่ก้าวไกล ทันสมัย อีกทั้งมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้ผู้คนขาดจิตสำนึก ขาดคุณธรรม จริยธรรมในจิตใจ การเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้จึงตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานที่แท้จริง

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ความรู้ที่จำเป็นที่ใช้ประกอบกับวิชาชีพในปัจจุบัน ก็คือ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ การใช้สื่อเทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) ควรเพิ่มให้กับนักศึกษา

ในหลักสูตรควรมีการเสริมทักษะภาวะการเป็นผู้นำ ความสามารถในการสั่ง หรือบังคับบัญชาให้มากขึ้น และเสริมหัวข้อบูรณาการของความเป็นปัจจุบัน ทันกระแสโลกเข้าไปด้วย ผสมผสานกับหลักการเดิมเพื่อประยุกต์ให้เกิดประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันได้จริง มีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมหาวิทยาลัยมาบรรยายเพื่อให้เกิดความรู้ที่หลากหลายมากกว่าที่เป็นอยู่

การประชาสัมพันธ์ของหลักสูตรยังไม่เด่นชัดและทั่วถึง เนื่องจากหลักสูตร MSW ยังมีการเปิดการกร สอนในมหาวิทยาลัยไม่กี่แห่งในประเทศไทยจึงทำให้ยังไม่เป็นที่รู้จัก

เมื่อก่อนจบต้องการให้คณะจัดอบรมการเตรียมตัวก่อนการปฏิบัติงานจริง

5.2 การศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัยที่มีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของมหาวิทยาลัย

5.2.1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 แสดงคุณลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย รุ่นปีการศึกษา 2548

	คุณลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศผู้บังคับบัญชา	ชาย	12	57.1
	หญิง	9	42.9
	รวม	21	100.0
อายุ	30-39	5	23.8
	40-49	7	33.3
	50 ขึ้นไป	9	42.9
	รวม	21	100.0
	ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน		
	1-5	18	85.7
	6-10	2	9.5
	11-15	1	4.8
	รวม	21	100.0

ผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย (57.1%) ผู้บังคับบัญชาหญิงคิดเป็นร้อยละ 42.9 อายุอยู่ในช่วง 50 ปีขึ้นไปมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ (42.9%) รองลงมาคือผู้บังคับบัญชาที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปีคิดเป็นร้อยละ 33.3 และที่ช่วงอายุน้อยที่สุดคือระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.8 ส่วนระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ผู้บังคับบัญชามีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1-5 ปี (85.7%) รองลงมาคือผู้ที่ปฏิบัติงานระหว่าง 6-10 ปีคิดเป็นร้อยละ 9.5 และที่ปฏิบัติงานน้อยที่สุดระหว่าง 11-15 ปีคิดเป็นร้อยละ 4.8 (ตารางที่3)

5.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการ

ทำงานของมหาบัณฑิต

ตารางที่ 4 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของมหาบัณฑิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถ ในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	4.00	0.84	มาก
2. ความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	4.00	0.84	มาก
3. ความสามารถในการประยุกต์ ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	4.00	0.71	มาก
4. ความสามารถในการควบคุมงาน	3.76	0.70	มาก
5. ความสามารถในการปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย	4.05	0.92	มาก
6. ความสามารถในการทำงานได้เสร็จตามเวลา	4.00	0.95	มาก
7. ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไข ปัญหาในการปฏิบัติงาน	3.81	0.81	มาก
8. ความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็น ของตนถึงผู้อื่นอย่างถูกต้องน่าเชื่อถือ	3.95	0.86	มาก
9. ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่	4.10	0.8	มาก
10. ความสามารถในการใช้ภาษา อังกฤษในการปฏิบัติงาน	4.16	0.92	มาก
11. ความสามารถในการใช้ คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน	3.57	0.98	มาก
12. ความสามารถในการเป็นผู้นำ	3.76	0.70	มาก
13. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.05	0.92	มาก
14. ความสามารถในการปรับตัวเข้า กับเพื่อนร่วมงาน/ชุมชน/สังคม	4.19	0.93	มาก
15. ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ	3.76	0.77	มาก
16. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	3.62	0.80	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)แสดงระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัยที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถ ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
17. ความสามารถในการบังคับบัญชา	3.67	0.85	มาก
18. ความสามารถในการบริหารงาน	3.67	0.73	มาก
19. ประสิทธิภาพของงาน	3.95	0.80	มาก
20. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.71	0.78	มาก
21. ความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน	4.00	0.85	มาก
22. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	4.10	0.87	มาก
23. ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.00	0.76	มาก
24. การปรับปรุงพัฒนาตนเอง	4.00	0.89	มาก
25. ความซื่อตรงต่อหน้าที่	4.19	0.78	มาก
26. การมีมนุษยสัมพันธ์	4.23	0.70	มาก
27. ความสามารถในการปฏิบัติงาน	4.10	0.89	มาก
โดยภาพรวมภายหลังจบการ ศึกษาในระดับปริญญาโท			
รวม	3.94	0.82	มาก

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัยที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานในทุกๆด้านของมหาวิทยาลัย พบว่า โดยรวมเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยมาก (ค่าเฉลี่ย 3.94) โดยมีลำดับความพึงพอใจจากมากไปน้อยดังนี้

การมีมนุษยสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.23) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน/ชุมชน/สังคม (เฉลี่ย 4.19) ความซื่อตรงต่อหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 4.19) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.16) ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ (ค่าเฉลี่ย 4.10) ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.10) ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมภายหลังจบการศึกษาในระดับปริญญาโท (ค่าเฉลี่ย 4.10) ความสามารถในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย (ค่าเฉลี่ย 4.05) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (ค่าเฉลี่ย 4.05) ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.00) ความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล (ค่าเฉลี่ย 4.00) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.00) ความสามารถในการทำงานได้

เสร็จตามเวลา(ค่าเฉลี่ย 4.00) ความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน(ค่าเฉลี่ย 4.00) ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน(ค่าเฉลี่ย 4.00) การปรับปรุงพัฒนาตนเอง(ค่าเฉลี่ย 4.00) ความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็นของตนถึงผู้อื่นอย่างถูกต้องน่าเชื่อถือ(ค่าเฉลี่ย 3.95) ประสิทธิภาพของงาน(ค่าเฉลี่ย 3.95) ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน(ค่าเฉลี่ย 3.81) ความสามารถในการควบคุมงาน(ค่าเฉลี่ย 3.76) ความสามารถในการเป็นผู้นำ (ค่าเฉลี่ย 3.76) ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ(ค่าเฉลี่ย 3.76) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์(ค่าเฉลี่ย 3.71) ความสามารถในการบังคับบัญชา(ค่าเฉลี่ย 3.67) ความสามารถในการบริหารงาน(ค่าเฉลี่ย 3.67) ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้(ค่าเฉลี่ย 3.62) ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน(ค่าเฉลี่ย 3.57)

5.2.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการผลิตมหบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชาของมหบัณฑิตแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ คือ

1. จุดอ่อนของมหบัณฑิตที่ควรปรับปรุง คือ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์, การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และวุฒิภาวะทางอารมณ์

ในส่วนที่เป็นจุดแข็งก็มี เช่น เป็นผู้มีความสามารถในการบริหาร มีคุณธรรมในการปฏิบัติงาน, มีบุคลิกภาพเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ และมีความรับผิดชอบงานดี มีความคิดสร้างสรรค์

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ความคิดเห็นโดยรวม เห็นว่าหลักสูตรมีคุณภาพในระดับดี อย่างไรก็ตามผู้บังคับบัญชาได้เสนอแนะเพื่อการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การเพิ่มทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการเพิ่มเนื้อหาในการเรียนการสอนในเชิงปฏิบัติให้มากขึ้น อีกทั้งนำสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบันมาประยุกต์เข้ากับการเรียนการสอน

5.2.4 อื่น ๆ

ได้แก่ วัฒนธรรมการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่าในด้านความขัดแย้งระหว่างความคาดหวังของหลักสูตรที่มุ่งเน้นการผลิตมหบัณฑิตที่มีคุณภาพกับวิธีการเรียนหรือการปฏิบัติตนของนักศึกษาที่เกิดขึ้นจริง (เช่น การเข้าเรียน การศึกษาค้นคว้า ความคาดหวังต่อผลการเรียนที่สูงกว่าความเป็นจริง เป็นต้น) หรือไม่ว่าอย่างไร ผลการศึกษานักศึกษามีวัฒนธรรมการเรียนรู้แบ่งเป็นสองกลุ่มคือ บางส่วนมีความตั้งใจในการเรียนดี แต่บางกลุ่มก็ไม่ตั้งใจ สามารถแยกแยะข้อแตกต่างได้จากการเลือกทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์หรือการศึกษาอิสระ นอกจากนี้ยังมีปัญหาบ้างในเรื่องการเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา อีกประเด็นหนึ่งคืออาจารย์ผู้สอนบางท่านอาจสอนไม่ครอบคลุมประเด็น

บทที่ 6

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 การอภิปรายผลการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิตฉบับ ปี พ.ศ. 2544

การประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิตฉบับปี พ.ศ. 2544 ของมหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จะได้นำเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. การประเมินบริบท: สถานการณ์ความต้องการและการเปิดสอนหลักสูตรปริญญาโทในประเทศไทย

ปัจจุบันมีการเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาโททางสังคมศาสตร์เพิ่มมากขึ้น สาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้รับการยกสถานะเป็นมหาวิทยาลัย เป็นการขยายโอกาสการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่ต้องการบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาสูง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและเป็นค่านิยมที่สังคมให้การยอมรับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูง

2. การประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องของหลักสูตร การใช้หลักสูตรฯภายใต้สถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน

2.1 ชื่อปริญญา "สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต" จากการประเมินหลักสูตรฯ พบว่า ชื่อปริญญาดังกล่าวยังเป็นความต้องการของตลาดและผู้เรียน แต่อาจไม่ใช่จุดขายหรือดึงดูดความสนใจผู้เรียน ทั้งนี้อาจพิจารณาได้ว่าหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรเฉพาะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีสถาบันการศึกษาที่ผลิตมหาบัณฑิตเพื่อมาปฏิบัติงานในหน่วยงานที่มีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และพัฒนาสังคมโดยตรง เพียงสองแห่งในประเทศไทย คือ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ส่วนการที่ชื่อหลักสูตรไม่ใช่จุดขายหรือดึงดูดความสนใจผู้เรียนอาจมีสาเหตุจากการที่คนโดยทั่วไปยังมีความรู้ความเข้าใจต่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์น้อย จึงไม่สนใจที่จะเลือกเรียนหลักสูตรนี้

2.2 ชื่อสาขาวิชา "การบริหารสังคม" จากการประเมินหลักสูตรฯ พบว่า ชื่อสาขาวิชานี้เป็นชื่อที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและความต้องการของผู้เรียน แต่มีข้อเสนอว่า ในสถานการณ์ที่มีการแข่งขัน การกระตุ้นความสนใจผู้เรียนให้หันมาเลือกเรียนในหลักสูตร จำเป็นต้องมีการปรับชื่อสาขาวิชาให้น่าสนใจและทันสมัย ในปัจจุบันพบว่ามี การเปิดสอนสาขาวิชา "การบริหารสังคม" ทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสองแห่ง คือ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีการเปิดสอนสาขาวิชาการบริหารสังคมใน

2.3 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสังคม จากการประเมินหลักสูตร ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนี้ให้ความเห็นว่าหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่เป็นความต้องการของตลาดและมีประโยชน์ เนื่องจากสังคมปัจจุบันมีพัฒนาการและความทันสมัย เป็นสังคมที่มีความเจริญทางด้านวัตถุมากกว่าจิตใจ ปัญหาสังคมมีความสลับซับซ้อน ประชาชนขาดจิตสำนึก คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งการเรียนในหลักสูตรนี้เน้นเนื้อหาสาระที่ให้ความสำคัญในประเด็นเหล่านี้ จึงทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนี้สามารถนำองค์ความรู้และประสบการณ์จากที่เรียนมาไปใช้ประโยชน์ทั้งในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความเข้าใจและรู้เท่าทันต่อสถานการณ์ทางสังคม สามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังเป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเอง ซึ่งพื้นฐานการศึกษาจากหลากหลายสาขาวิชาชีพและมีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันหลากหลาย สามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดว่าจะต้องมีวุฒิการศึกษาสังคมสงเคราะห์ในระดับปริญญาตรีมาก่อน ยิ่งกว่านั้นยังเป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถเรียนสำเร็จการศึกษาได้หากมีความขยัน ตั้งใจ สนใจการเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.4 โครงสร้างหรือองค์ประกอบของหลักสูตร

1. จำนวนหน่วยกิตรวม จากการประเมินหลักสูตรฯ พบว่า ด้วยสถานการณ์ของการแข่งขันทางการศึกษาและมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นสถาบันเอกชน ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีงานทำ ซึ่งมีข้อจำกัดเรื่องเวลาเรียน ทำให้ต้องการเรียนให้สำเร็จการศึกษาโดยเร็ว ผู้เรียนได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรต่างๆที่มีการเปิดสอนและเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรใด ดังนั้นโครงสร้างหลักสูตรที่จะดึงดูดความสนใจของผู้เรียนต้องมีองค์ประกอบของจำนวนหน่วยกิตที่เหมาะสม แต่ทั้งนี้ยังจำเป็นต้องรักษาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของหลักสูตรไว้ ผลการประเมินหลักสูตรครั้งนี้มีความคิดเห็นว่างค์ประกอบของจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรเดิมกำหนดไว้ 42 หน่วยกิต ควรปรับลดลงให้เหลือ 36 หรือ 39 หน่วยกิต เพื่อให้องค์ประกอบของจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรนี้สามารถเทียบได้ใกล้เคียงกับองค์ประกอบของจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรปริญญาโทอื่นๆที่มีการเปิดสอนอยู่ในปัจจุบันโดยเฉพาะหลักสูตรใหม่ๆ

2. การแบ่งหมวดวิชา จากการประเมินหลักสูตรพบว่า การแบ่งหมวดวิชาโดยรวมมีความเหมาะสมดีแล้ว ยกเว้นหมวดวิชาเลือกเฉพาะกลุ่ม คือ กลุ่มวิชาการบริหารสวัสดิการสังคมกับกลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงาน มีข้อเสนอจากการศึกษาครั้งนี้ว่าควรปิดกลุ่มวิชาการบริหารและพัฒนาแรงงาน เนื่องจากประเมินแล้วเห็นว่า กลุ่มวิชาดังกล่าวมีผู้สนใจเรียนน้อยมาก และหลักสูตรฯไม่มีความพร้อมที่จะเปิดสอนวิชาดังกล่าว การเปิดสอนกลุ่มวิชานี้ต้องใช้อาจารย์พิเศษภายนอกร้อยละ 85 เพราะอาจารย์ประจำส่วนใหญ่ไม่มีความชำนาญเฉพาะด้านที่จะสอนทำให้ต้องลงทุนสูง ขณะที่ผู้เรียนจำนวนน้อย ซึ่งไม่คุ้มค่าคุ้มทุน

3. แผนการเรียนของหลักสูตรฯ ประกอบด้วยแผน ก ทำวิทยานิพนธ์ แผน ข ทำสารนิพนธ์และแผน ข การศึกษาด้วยตนเอง จากการประเมินผลพบว่านักศึกษาที่มีแนวโน้มที่จะเลือกเรียน แผน ก ทำ

วิทยานิพนธ์น้อยลง ทั้งนี้อาจพิจารณาว่าสาเหตุมาจากเงื่อนไขการคาดหวังต่อคุณภาพของ วิทยานิพนธ์ในระดับที่จะต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักมาตรฐาน การศึกษา (สมศ.) ประการหนึ่งและเหตุผลความจำเป็นของนักศึกษาเกี่ยวกับข้อจำกัดเรื่องเวลาเรียน ต้องการจะเรียนจบโดยเร็ว ต้องการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าการมาเรียนในชั้นเรียน

สำหรับแผน ข ทำสารนิพนธ์ พบว่ามีการส่งเสริมให้นักศึกษาเลือกเรียนแผนขนี้น้อยลงและหัน ไปเลือกเรียนแผนข การศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น ทั้งนี้เพราะการเลือกเรียนแผน ก ทำวิทยานิพนธ์ กับการเลือกเรียนแผน ข ทำการศึกษาด้วยตนเองจะมีความแตกต่างอย่างชัดเจน ในแง่วิธีการเรียน เนื้อหาสาระ และประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับจากการเลือกเรียนอย่างใดอย่างหนึ่งในสองแผนที่ยกมา ข้างต้น

4. รายวิชาในโครงสร้างของหลักสูตรฯ จากการประเมินหลักสูตรพบว่ารายวิชาในโครงสร้าง ของหลักสูตรฯโดยรวมมีความเหมาะสม ทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ทั้งนี้สอดคล้องกับความเห็นของนักวิชาการด้านประเมินหลักสูตรหลายท่าน อาทิเช่น จินตนา ยูนิพันธุ์ (2527) สุวณี ชาศรีวัฒน์ (2535) เฟื่องฟ้า นรพัลลภ (2539) และอุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์ (2541) อ้างถึงในอังสนา ศิริประชา (2546 : น. 61) ได้ให้ความเห็นไว้ว่าเนื้อหาสาระของทุกวิชาในหลักสูตรฯ จะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ เนื้อหาน่าสนใจ ทันสมัย สอดคล้องกับวัย วุฒิภาวะ ประสบการณ์ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

จากการประเมินหลักสูตร มีความเห็นต่อการปรับปรุงรายวิชาในโครงสร้างของหลักสูตรฯใน ประเด็นต่อไปนี้

ก) ปรับชื่อรายวิชาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น (7 วิชา) ได้แก่ SA 5113 แนวคิดและทฤษฎีใน การวิเคราะห์สังคม, SA6253 สัมมนาการบริหารงานสวัสดิการสังคม, SA7373 การวิจัยและการ พัฒนานโยบาย, SA7353 การพัฒนาศักยภาพ การเสริมพลังและการพิทักษ์สิทธิกลุ่ม, SA7383 ระบบ ข้อมูลเพื่อการบริหารสังคม, SA7393 การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน, SA7513 สิทธิและมาตรฐาน แรงงานสากลกับกฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคมไทย

ข) ปรับเนื้อหาวิชา (9 วิชา) ได้แก่ SA5113 แนวคิดและทฤษฎีในการวิเคราะห์สังคม, SA6213 พฤติกรรมมนุษย์และสังคม, SA6253 สัมมนาการบริหารงานสวัสดิการสังคม, SA7323 สถาบัน ครอบครัวกับความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม, SA7333 องค์การพัฒนาเอกชนกับการพัฒนาสังคม, SA7373 การวิจัยและการพัฒนานโยบาย, SA7383 ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารสังคม, SA7393 การ พัฒนาทักษะเฉพาะด้าน, SA7523 ขบวนการแรงงานกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ค) ปรับวิชาเลือก 1 วิชา (3 หน่วยกิต) ในหมวดวิชาเลือกเฉพาะกลุ่มเป็นวิชาบังคับเพื่อให้ หมวดวิชานี้มีวิชาบังคับ 6 วิชา (18 หน่วยกิต) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เลือกเรียนแผน ก ทำวิทยานิพนธ์ ไม่ต้อง เรียนรายวิชาเลือก ซึ่งพิจารณาว่าน่าจะมีความเหมาะสมมากกว่าโครงสร้างของหลักสูตรเดิม

ง) บูรณาการรายวิชาเข้าด้วยกัน ได้แก่ SA6213 พฤติกรรมมนุษย์และสังคม กับ SA7343 บทบาทหญิงชายและการพัฒนาสังคม; SA6243 การบริหารความขัดแย้งทางสังคม กับ SA5133 การวิจัยทางสังคมศาสตร์, SA6213 พฤติกรรมมนุษย์และสังคม กับ SA6223 นโยบายและการบริหารสังคม; SA7313 การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม กับ SA7333 องค์กรพัฒนาเอกชนกับการพัฒนาสังคมและ SA6233 ทูทางสังคม ธรรมชาติ และประชาสังคม; SA7323 สถาบันครอบครัวกับความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม กับ SA7313การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม; SA7333 องค์กรพัฒนาเอกชนกับการพัฒนาสังคม กับ SA7313 การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม และ SA6233ทูทางสังคม ธรรมชาติ และประชาสังคม 3 ; SA7343 บทบาทหญิงชายในการพัฒนาสังคม กับ SA7353 การพัฒนาศักยภาพ การเสริมพลังและการพิทักษ์สิทธิกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ; และ SA7543 การจัดการแรงงานในสถานประกอบการต่างขนาด กับวิชาอื่นๆ

จ) รายวิชาที่น่าจะเรียนควบคู่ไปด้วยกัน คือ SA 6223 นโยบายสังคมและการบริหารสังคม (วิชาบังคับ) กับ SA7373 การวิจัยและการพัฒนานโยบาย (วิชาเลือกเฉพาะกลุ่ม) ซึ่งเป็นวิชาในกลุ่มบริหารงานสวัสดิการสังคม และให้วิชาที่ปรับใหม่นี้เป็นวิชาบังคับ ส่วนรายวิชา SA7363 จริยธรรมในการบริหารสังคม เดิมเป็นวิชาเลือกให้เปลี่ยนเป็นวิชาบังคับเนื่องจากเป็นวิชาที่นักศึกษาทุกคนควรมีโอกาสได้เรียน (แต่ก็มีบางท่านให้ข้อคิดเห็นว่าวิชานี้ไม่เหมาะที่จะบรรจุไว้ในหลักสูตรปริญญาโท)

ฉ) รายวิชาที่ควรตัดออกเพราะไม่มีความเหมาะสมสำหรับหลักสูตรฯ คือ รายวิชา SA7543 การจัดการแรงงานในสถานประกอบการต่างขนาด

ช) รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาใหม่ที่ควรเพิ่มในหลักสูตรฯ ได้แก่ รายวิชาวิจัยประเมินผล วิชาการจัดการตนเอง (Self Management) วิชาการจัดการรายกรณี (Case Management) วิชาการบริหารแรงงานในภาวะวิกฤติ

2.5 การฝึกภาคปฏิบัติ จากการประเมินหลักสูตรพบว่า ควรเปลี่ยนชื่อวิชา "การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน (SA7393)" เป็น "วิชาการฝึกภาคปฏิบัติ" เพื่อสื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นและควรเพิ่มวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่เน้นด้านการพัฒนาจิตใจให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าความเป็นมนุษย์

โดยหลักการของการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ทุกระดับ จำเป็นต้องมีการฝึกภาคปฏิบัติ เพราะเป็นหลักสูตรเชิงวิชาชีพ จำเป็นต้องมีการฝึกทักษะ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ แม้จะพบว่า การฝึกภาคปฏิบัติเป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับผู้เรียนในระบบการศึกษาภาคพิเศษที่ผู้เรียนส่วนใหญ่มีเวลาจำกัดสำหรับการฝึกงานเนื่องจากผู้เรียนต้องทำงานในเวลาทำการปกติและใช้เวลาเรียนเฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดทำการ จึงเป็นเวลาที่ไม่สอดคล้องกับการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในกรณีที่นักศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเหล่านั้นในการฝึกภาคปฏิบัติ

2.6 ระยะเวลาการเรียนของหลักสูตรฯ จากผลการประเมินของหลักสูตรฯ พบว่า ระยะเวลาเรียนของหลักสูตรฯ ซึ่งได้กำหนดไว้ 2 ปีและไม่เกิน 5 ปี มีความเหมาะสมแล้วเพราะเป็นหลักสูตรวิชาชีพ ต้องมีการฝึกภาคปฏิบัติ จึงไม่สามารถกำหนดระยะเวลาเรียนน้อยกว่านี้ได้ แม้ว่าหลักสูตรฯ ที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ดังเช่นหลักสูตรปริญญาโทแบบเร่งรัดที่มีการเปิดสอนในต่างประเทศ เป็นหลักสูตรที่กำหนดให้เรียนรายวิชาอย่างเดียวไม่มีการทำวิทยานิพนธ์หรือ หลักสูตรฯ ที่ไม่ต้องเรียนรายวิชาแต่ให้ทำวิจัยอย่างเดียวเป็นหลักสูตรฯ ที่ใช้เวลาเรียนเพียง 1 ปีสามารถสำเร็จการศึกษาได้และมีคุณภาพก็ตาม

3. การประเมินคุณภาพของปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ผู้เรียน ผู้สอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อ

3.1 ผู้เรียน

จากการประเมินหลักสูตรฯ พบว่าหลักสูตรฯ มีโอกาสในการคัดเลือกผู้เรียนที่มีคุณภาพเข้าศึกษาในหลักสูตรฯ น้อยมาก เนื่องจากผู้สมัครเข้าศึกษามีจำนวนไม่มากพอ ผู้ได้รับการคัดเลือกเข้าเรียนในหลักสูตรฯ จะมีความหลายหลายในแง่ของวัยวุฒิ คุณวุฒิ ประสบการณ์และความคาดหวังของผู้เรียน

คุณลักษณะดังกล่าวของผู้เรียนเป็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน ในแง่จุดแข็ง คือ คุณสมบัติที่หลากหลายของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผู้ที่อาวุโสมากกว่าจะดูแลผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ผู้ที่อายุน้อยกว่าจะให้ความเคารพ ให้เกียรติผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า ต่างถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน สำหรับจุดอ่อนก็คือการ ที่หลักสูตรฯ มีโอกาสคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาเรียนน้อยย่อมมีผลต่อคุณภาพการเรียน ความขยัน ตั้งใจเอาใจใส่ของผู้เรียน นอกจากนี้พื้นฐานที่แตกต่างกัน การรับรู้และการคาดหวังก็ย่อมแตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน จำเป็นจะต้องประเมินศักยภาพของผู้เรียน และปรับวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสม เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนให้มาก

3.2 ผู้สอน

จากการประเมินหลักสูตรฯ พบว่า ผู้สอนมีความหมายและความสำคัญต่อการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรฯ ฟาวซี เอ บูฟารีซาน (Bufarsan 2002 อ้างถึงในไตรพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุขและคณะ 2546:น.65) กล่าวว่าคุณภาพของผู้สอนย่อมมีผลต่อการเรียนการสอนและความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ สอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรฯ ครั้งนี้พบว่า ผู้สอนของหลักสูตรฯ ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีการเชิญอาจารย์พิเศษจากภายนอกมาสอนน้อยมาก คณาจารย์ประจำหลักสูตรฯ มีบทบาทหน้าที่สอน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษาด้วยความเมตตา กรุณา เอาใจใส่ต่อนักศึกษาด้วยดีเสมอมา

สถานที่เรียนของนักศึกษา กับห้องพักอาจารย์อยู่ห่างกันและอยู่แยกกันคนละอาคาร มีผลทำให้คณาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ต่อกันน้อย อาจารย์มีโอกาสเอาใจใส่ดูแลและกระตุ้นการเรียนของนักศึกษาก็น้อยลงเช่นกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนของนักศึกษาด้วย

คณาจารย์ประจำหลักสูตรฯ มีศักยภาพ มีการทำผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และนำผลงานวิชาการมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ ให้มีคุณภาพ

3.3 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ จากการประเมินหลักสูตรฯ พบว่า การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ ต้องการการสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจังและต่อเนื่องจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

- (1) ให้โอกาสอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษผลิตผลงานวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิชาการ
- (2) เปิดโอกาสให้เชิญอาจารย์พิเศษจากภายนอกมาสอนรายวิชาในหลักสูตรฯ
- (3) มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของหลักสูตรฯ
- (4) สภาพแวดล้อม (สถานที่เรียนของนักศึกษา กับห้องพักอาจารย์) เหมาะสมและเอื้อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงอาจารย์ผู้สอนได้สะดวก
- (5) สื่ออุปกรณ์หลากหลาย ทันสมัย ใช้งานได้
- (6) ปรับปรุงระเบียบการให้บริการห้องสมุดและคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษา
- (7) การปรับปรุงวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่

5. การประเมินคุณภาพของกระบวนการผลิต ประกอบด้วยกระบวนการการบริหารหลักสูตรฯ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินการเรียนรู้และการสอบ

5.1 การบริหารหลักสูตรฯ เป็นการประสานความร่วมมือระหว่างบัณฑิตวิทยาลัยและคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม โดยบัณฑิตวิทยาลัยทำหน้าที่ด้านการกำกับมาตรฐานวิชาการ ประสานการรับสมัคร การสอบคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี ประสานการลงทะเบียน จัดเตรียมการสอน การสอบ ประสานอาจารย์ผู้สอน ดำเนินการเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษา และงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ส่วนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมรับผิดชอบงานด้านวิชาการของหลักสูตรฯ และคณาจารย์ ทั้งนี้โครงสร้างการบริหารงานของหลักสูตรฯ ประกอบด้วยคณะกรรมการหลายชุด คณะกรรมการชุดที่สำคัญได้แก่ คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ กรรมการประจำหลักสูตรฯ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะกรรมการฝึกภาคปฏิบัติ คณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์และการศึกษาด้วยตนเอง คณะกรรมการสอบประมวลความรู้ คณะกรรมการคัดเลือกนักศึกษาใหม่ นอกจากนี้ระบบการดูแลนักศึกษามีอาจารย์คอยดูแล

จากการประเมินหลักสูตรฯ พบว่า อาจารย์พิเศษภายนอกส่วนใหญ่ไม่ทราบเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรฯ เนื่องจากหลักสูตรฯ มีการเชิญอาจารย์พิเศษภายนอกมาสอนน้อย และเป็นการเชิญ

มาสอนเป็นครั้งคราว อาจารย์พิเศษส่วนใหญ่ จึงให้ความสำคัญต่อการสอนเป็นหลักเท่านั้น ส่วนคณาจารย์ประจำหลักสูตรฯ มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างการบริหารหลักสูตรฯ การให้บริการของเจ้าหน้าที่อยู่ในเกณฑ์ดี

5.2 การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ จากการประเมินหลักสูตรฯ พบว่า มีการจัดทำประมวลการสอนทุกรายวิชาและแผนการสอนบางรายวิชา ซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน มีวิธีการหลากหลายในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯอย่างต่อเนื่อง หลายรูปแบบสำหรับผู้เรียน มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

5.3 การประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการศึกษ จาก การประเมินหลักสูตรฯ พบว่า การวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับลักษณะและเนื้อหาวิชา โดยใช้วิธีการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนหลากหลายวิธี นอกเหนือจากการสอบ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการประเมินผลการเรียน

สำหรับการกำหนดเกณฑ์การวัดผลการเรียน ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ต้องการให้มีการกระจาย "เกรด" เป็นข้อเสนอที่จะต้องให้บัณฑิตวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาปรับปรุงระเบียบมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2549 หมวด 5 ว่าด้วยการวัดและการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ต้องใช้กับทุกหลักสูตรฯ สำหรับการประเมินคุณภาพกระบวนการผลิต กระบวนการบริหารหลักสูตรฯ การจัดการเรียนการสอน การประเมินการเรียนรู้ และการสอบตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรฯมีกระบวนการผลิตอยู่ในเกณฑ์ดี เหมาะสม ซึ่งอาจจะส่งผลต่อผลลัพธ์ ผลผลิตของหลักสูตรฯที่จะได้กล่าวต่อไป

6. การประเมินผลผลิต

6.1 ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต มีความสอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานในทุกๆด้านของมหาบัณฑิต จากการประเมินหลักสูตรฯ พบว่ามหาบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในระดับมากที่สุดในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบต่องาน มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน / ชุมชน/สังคม ชยันตอดทน ซื่อสัตย์ สำหรับคุณลักษณะและความสามารถในด้านการบริหารงาน การบังคับบัญชา การถ่ายทอดความรู้อยู่ในระดับมาก

6.2 คุณลักษณะและความสามารถของมหาบัณฑิตที่ควรได้รับการปรับปรุง คือ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์, การประยุกต์ใช้ความรู้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติ, การบูรณาการ, ภาวะผู้นำ, คุณภาพทางอารมณ์

6.2 คุณลักษณะและความสามารถของมหาบัณฑิตที่ควรได้รับการปรับปรุง คือ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์, การประยุกต์ใช้ความรู้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติ, การบูรณาการ, ภาวะผู้นำ, วุฒิภาวะทางอารมณ์

สรุปผลการประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2540 กล่าวได้ว่า

1) ด้านหลักสูตรฯ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ภายใต้ภาวะการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน แต่ในสภาวะของการแข่งขันทางการศึกษา หลักสูตรฯจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้มีเอกลักษณ์ ทันสมัย เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้เรียนยิ่งขึ้น

2) ด้านผู้เรียน จุดอ่อนในด้านปริมาณผู้สมัครเข้าศึกษามีน้อยจึงทำให้ไม่สามารถคัดเลือกผู้เรียนที่มีคุณภาพ แต่มีจุดแข็งในด้านคุณสมบัติที่แตกต่าง หลากหลายของผู้เรียน

3) ด้านผู้สอน อาจารย์ประจำหลักสูตรมีเพียงพอ มีคุณภาพและมีการเชิญอาจารย์พิเศษภายนอกน้อย ควรมีการคัดเลือกอาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิ ประสบการณ์ และชื่อเสียงมาสอนในหลักสูตรฯบ้าง เพื่อเพิ่มมุมมองของผู้เรียนและเป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตรฯ

4) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯให้บรรลุผลสำเร็จ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ดังนี้ ส่งเสริมคณาจารย์ผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เปิดโอกาสให้หลักสูตรสามารถเชิญอาจารย์พิเศษภายนอกมาสอนรายวิชาในหลักสูตร การจัดสถานที่เรียนให้เหมาะสมเอื้อต่อการเข้าถึงอาจารย์ของนักศึกษา เตรียมความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนที่หลากหลาย ทันสมัย ใช้งานได้ ปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวกับสิทธิการใช้บริการห้องสมุดกรณีนักศึกษารักษาสถานภาพการเป็นนักศึกษา ปรับปรุงบริการคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาให้เพียงพอและพร้อมใช้งาน ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ จัดให้มีเวทีพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย หรือคณะวิชา กับอาจารย์พิเศษ

5) คุณภาพของกระบวนการผลิตซึ่งพิจารณาจากการบริหารหลักสูตรฯ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินการเรียนรู้และการสอบมีความเหมาะสม น่าพึงพอใจ

6) สามารถผลิตมหาบัณฑิตซึ่งมีคุณลักษณะเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ

6.2 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการประเมินหลักสูตรฯครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการบริหารและการดำเนินงานของหลักสูตรฯดังนี้

1. ภายใต้สถานการณ์การแข่งขันทางการศึกษาอย่างรุนแรงจำเป็นต้องนำผลจากการประเมินหลักสูตรฯครั้งนี้มาปรับปรุงหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสังคม ฉบับปรับปรุง 2540 ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและแนวโน้มของการ

และเนื้อหารายวิชา เงื่อนไขการฝึกภาคปฏิบัติการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ / การศึกษาด้วยตนเอง และการสอบประมวลความรู้

3. การสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มีข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัย

1) ส่งเสริมการผลิตและเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำวิชาและอาจารย์พิเศษ

2) ให้โอกาสหลักสูตรฯ เชิญอาจารย์พิเศษภายนอกที่มีชื่อเสียงและมีความเชี่ยวชาญมาสอนรายวิชาในหลักสูตรฯ เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม เพื่อประโยชน์แก่นักศึกษา เป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตรฯ และดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

4) เพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาใหม่ ในหลากหลายรูปแบบ

2.1 ข้อเสนอแนะต่อบัณฑิตวิทยาลัย

1) จัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์พิเศษภายนอกในโอกาสที่เหมาะสม

2) จัดสถานที่เรียนให้เหมาะสมเอื้อต่อการให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงการพบปะ ปรีกษาหารืออาจารย์

3) ตรวจสอบและเตรียมความพร้อมของห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนที่พร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ

2) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนที่ทันสมัย หลากหลาย

2.1 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยบริการ

1) ปรับปรุงบริการห้องสมุดให้นักศึกษามีสิทธิและสามารถใช้สิทธิได้ในระหว่างการรักษาสถานภาพการเป็นนักศึกษา

2) ปรับปรุงการบริการคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ และมีความพร้อมสำหรับการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1) จัดให้มีโครงการพัฒนาทักษะคอมพิวเตอร์และทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา

2) จัดให้มีโครงการเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษาเพื่อการเรียนในหลักสูตรฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) จัดให้มีโครงการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้กำลังจะสำเร็จการศึกษาในด้านการประกอบอาชีพและแนวทางการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยประเมินผลหลักสูตรครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินหลักสูตรเป็นระยะ อย่างต่อเนื่องโดยอาจารย์ผู้สอน และนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน
2. จัดให้มีการประเมินหลักสูตรฯ ทุก 3 ปีและไม่เกิน 5 ปีซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม
3. การประเมินหลักสูตรฯอย่างมีคุณภาพผู้ประเมินต้องมีเวลาเพียงพอศึกษาให้เข้าใจรูปแบบที่มีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่ต้องการประเมิน

บรรณานุกรม

- กิตติยา รัตนกร. (2534) **ทัศนคติต่อการศึกษา และการทำงานของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา 2532**
- กิติพัฒน์ นนทปัทมะคุณย์. (2544) **นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3)**
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เกษกานดา สุภาพจน์. (2533) **การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาการเลขานุการของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ทุมศักราช 2529**
- ขวัญใจ มณีวงศ์. (2533) **การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2531) **คุณภาพบัณฑิตและปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิต**
- ใจทิพย์ เอื้อรัตน์พงษ์ (2539) **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ อลีน เพรส**
- ฉลวย ชีวภิตการ และคณะ. (2540) **คุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**
- ชลัช ภิรมย์. (2531) **การประเมินหลักสูตร วิชาเอกการรักษาความปลอดภัยและพลศึกษา ฉบับทุมศักราช 2520**
- เดชา ทวีไทย. (2532) **การประเมินหลักสูตรรายวิชาพลศึกษาของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป มหาวิทยาลัยศิลปากร**
- เดือนใจ เกตุษา. (2531) **การประเมินผลหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาเอกวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง**
- ทัศนีย์ ลักขณาภิชนซ์ช. รศ. ดร. (2548) **การบริหารสังคมกับโครงสร้างสังคมไทย (Social Administrational Thai Social Structure) กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก็อปปี ประเทศไทย**
- ทพวงมหาวิทยาลัย. (2530) **ลักษณะของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**
- ไพฑูรย์ อิงคสุวรรณและคณะ. (2535) **คุณภาพการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**
- ไพฑูรย์ อิงคสุวรรณและคณะ. (2535) **คุณภาพการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**
- พนิดา กาญจนะหุต. (2531) **การประเมินหลักสูตรรายวิชา พฤติกรรมการสอนภาษาไทย 1 (ED 321) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง**

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมสมร เทพน้ำใสมนัสส์. (2532) การประเมินหลักสูตรบัตริวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป พุทธศักราช 2527 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
- สุวรรณณี มงคลรุ่งเรือง. (2540) การประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต พุทธศักราช 2533 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุนทรี่ แก้วมาลัยตระกูล. (2533) การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2542) สำรวจภาวการณ์หางานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2542
- สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. (2544) สภาพการทำงาน การศึกษาต่อและความคิดเห็น ต่อคุณลักษณะตนเองของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2542-2543
- สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. (2545) การสำรวจภาวการณ์หางานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
- เสาวนิจ นิจอนันต์ชัยและคณะ. (2546) การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิต และความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2544 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. สมุทราการ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์. (2538) ศรีสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- อังสนา ศิริประชาและคณะ. (2546) การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2542 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- อัจฉรา เดชขุน. (2535) ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพยาบาล เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและความพึงพอใจในงานกับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528-2533
- อภิญา สุวรรณภักดิ์. (2541) ทศนะของนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ต่อการศึกษาสังคมสงเคราะห์
- อัจจิมา สวัสดิ์ชีวิน. (2532) การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตวิชาเอกนาฏศิลป์และการละครระดับอนุปริญญาของสภาการฝึกหัดครู

ภาคผนวก

ผนวก ก.

โครงสร้างหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปี พ.ศ.2544

ผนวก ข.

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอน และ อาจารย์พิเศษ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ชุดที่ 3 แนวคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group) อาจารย์ประจำและ
คณะกรรมการประจำหลักสูตร

ชุดที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต

ชุดที่ 5 แบบสอบถามความคิดเห็นของหัวหน้างาน/ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่
มหาบัณฑิตทำงาน

ผนวก ก.

โครงสร้างหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปี พ.ศ.2544

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต
SA 4010	ภาษาอังกฤษเพื่อการบริหารสังคม English for Social Administration non-credit	ไม่นับหน่วยกิต
SA 5113	แนวคิดและทฤษฎีในการวิเคราะห์สังคม Concepts and Theories for Social Analysis	3(3/3-0-0)
SA 5123	ระบบความมั่นคงทางสังคม Social Security System	3(3/3-0-0)
SA 5133	การวิจัยทางสังคมศาสตร์ Social Science Research	3(3/3-0-0)
SA 6213	พฤติกรรมมนุษย์และสังคม Human Behavior and Society	3(3/3-0-0)
SA 6223	นโยบายและการบริหารสังคม Social Policy and Administration	3(3/3-0-0)
SA 6233	ทุนทางสังคม ธรรมาภิบาลและประชาสังคม Social Capital, Good Governance and Civil Society	3(3/3-0-0)
SA 6243	การบริหารความขัดแย้งทางสังคม Social Conflict Administration	3(3/3-0-0)
SA 6253	สัมมนาการบริหารงานสวัสดิการสังคม Seminar in Social Welfare Administration	3(3/3-0-0)
SA 7313	การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม Organization Management and Social Network	3(3/3-0-0)
SA 7323	สถาบันครอบครัวกับความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม Family Institution and Community and Society Strength	3(3/3-0-0)
SA7333	องค์กรพัฒนาเอกชนกับการพัฒนาสังคม	3(3/3-0-0)
SA 7343	บทบาทหญิงชายและการพัฒนาสังคม Gender and Social Development	3(3/3-0-0)

SA 7353	การพัฒนาศักยภาพ การเสริมพลังและการพิทักษ์สิทธิกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ Potential Development, Empowerment and Advocacy of Specific Target	3(3/3-0-0)
SA 7363	จริยธรรมในการบริหารสังคม Work Ethics in Social Administration	3(3/3-0-0)3
SA 7373	การวิจัยและพัฒนานโยบาย Policy Research and Development	3(3/3-0-0)
SA 7383	ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารสังคม Information System for Social Administration	3(3/3-0-0)
SA 7393	การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน Skill Development in Specialization	3(0-0-3/12)
SA 7413	องค์การอุตสาหกรรมและธุรกิจกับการบริหารแรงงาน Industrial and Business Organizations and Labour Management	3(3/3-0-0)
SA 7423	แรงงานสัมพันธ์และปฏิรูป Labour Relations and Reformation	3(3/3-0-0)
SA 7433	นโยบายและการบริหารแรงงานในการพัฒนาประเทศ Labour Policy Planning and Administration in National Development	3(3/3-0-0)
SA 7443	การพัฒนาองค์การ การฝึกอบรม และผลิตภาพด้านแรงงาน Organization Development, Training and Labour Productivity	3(3/3-0-0)
SA 7453	สัมมนาการบริหารและการพัฒนาแรงงาน Seminar in Labour Administration and Development	3(3/3-0-0)
SA 7513	สิทธิและมาตรฐานแรงงานสากลกับกฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคมไทย Worker's Rights, International Labour Standards, Thai Labour and Social Welfare Law	3(3/3-0-0)
SA 7523	ขบวนการแรงงานกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม Labour Movement and Social Change	3(3/3-0-0)

SA 7533	การบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ในการทำงาน Occupational Safety Health and Environment Administration at Work Place	3(3/3-0-0)
SA 7543	การจัดการแรงงานในสถานประกอบการต่างขนาด Labour Management in Different Size of Enterprises	3(3/3-0-0)
SA 7553	องค์การพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับแรงงานกับการพัฒนาแรงงาน Non-Government Organization and Labour Development	3(3/3-0-0)
SA 7563	การบริหารแรงงานในระบบการจ้างงานสมัยใหม่และการจ้างงานนอกระบบ Modern Labour Administration and Non-formal Employment	3(3/3-0-0)
SA 7573	ประชาธิปไตยในการทำงาน Democracy in Work	3(3/3-0-0)
SA 7583	แรงงานในสถานการณ์ปัจจุบัน Labour in Current Situation	3(3/3-0-0)
SA 7593	สัมมนาการวิจัยแรงงาน Seminar on Labour Research	3(3/3-0-0)
SA 8116	วิทยานิพนธ์ Thesis	12(0-0-12/P)
SA 8126	สารนิพนธ์ Study Report	6(0-0-6/P)
SA 8216	การศึกษาด້วยตนเอง Independent Study	3(1/1-0-2/P)

ผนวก ข.

โครงการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอน และ อาจารย์พิเศษ

ตอนที่ 1 กรุณาทบทวนความเหมาะสม/ความสอดคล้องของหลักสูตร/การใช้หลักสูตรภายใต้
สถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน

ชื่อวิชา/รายละเอียดวิชา/เนื้อหาวิชา/หน่วยกิต

1. ชื่อวิชามีความเหมาะสมหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

2. คำอธิบายรายวิชามีความชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ควรจะเป็นหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

3. เนื้อหามีคุณค่าทางวิชาการ/วิชาชีพหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

4. เนื้อหาวิชาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในสังคมหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

5. จำนวนหน่วยกิตและการแบ่งสัดส่วนกิจกรรมการเรียน(บรรยาย/ปฏิบัติ/ฝึกงาน) มีความ
เหมาะสมหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

แนวการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

6. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล
ชัดเจนหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

7. แนวการจัดการเรียนการสอนหลากหลายครอบคลุมจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

8. มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

9. แนวการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

10. แนวการประเมินผลสอดคล้องกับสภาพจริงหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

ตอนที่ 2 วิธีการประเมินคุณภาพของผู้เข้ารับการศึกษาและอาจารย์ผู้สอนรวมทั้งความ
เหมาะสม/ความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นด้านอื่น ๆ

ผู้สอน/ผู้เรียน

11. ท่านทราบเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็น

.....

.....

12. ท่านคิดว่าสัดส่วนผู้สอนกับผู้เรียนมีความเหมาะสมหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

13. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อนักศึกษาที่ท่านสอน

ความคิดเห็น

.....

.....

14. ท่านมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในระดับใดและอย่างไร

ความคิดเห็น

.....

.....

15. ท่านเคยประเมินการเรียนการสอนของตนและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน
เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนบ้างหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

16. ท่านมีโอกาสทำผลงานวิชาการบ้างหรือไม่ อะไรบ้าง และได้นำความรู้ที่ได้จากการทำผลงาน
มาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

ความคิดเห็น

.....

.....

สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

17. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็น

.....

.....

18. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อคณะวิชาที่เกี่ยวข้อง

18.1 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

ความคิดเห็น

.....

.....

18.2 บัณฑิตวิทยาลัย

ความคิดเห็น

.....

.....

19. ท่านคิดว่าผู้บริหารมีความเข้าใจและให้การสนับสนุนการทำงานของท่านในระดับใดและอย่างไร

ความคิดเห็น

.....

.....

20. ท่านคิดว่าอาคารสถานที่ ห้องเรียน มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็น

.....

.....

21. ท่านคิดว่าสื่อทัศนูปกรณ์ สื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความทันสมัยและเพียงพอหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็น

.....

.....

22. ท่านคิดว่าบริการด้วยสื่อทัศนูปกรณ์มีความสะดวก รวดเร็ว ทันเวลาหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

23. ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัย เช่น การบริการของเจ้าหน้าที่ ความสะอาด สถานที่รับประทานอาหาร ห้องพักนักศึกษา ที่จอดรถ ห้องน้ำ ฯลฯ ส่งเสริมการเรียนรู้ของท่านมากน้อยเพียงใด

ความคิดเห็น

.....

.....

ตอนที่ 3 วิธีการประเมินคุณภาพของกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินการเรียนรู้/การสอบ

การบริหารหลักสูตร

24. ท่านทราบหรือไม่ว่า หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิตอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด และใครเป็นผู้บริหารหลักสูตร (ถามเฉพาะผู้สอนภายนอก)

ความคิดเห็น

.....

.....

25. ท่านคิดว่าการบริหารหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิตมีการวางแผนที่มีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร

ความคิดเห็น

.....

.....

26. ท่านคิดว่าการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นอย่างไรและท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง

ความคิดเห็น

.....

.....

27. ท่านคิดว่าประมวลการสอนและแผนการสอนของแต่ละรายวิชามีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

28. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาเป็นไปตามประมวลการสอนและแผนการสอนที่กำหนดไว้หรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

29. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนของหลักสูตรสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน
มากน้อยเพียงใด

ความคิดเห็น

30. ท่านทราบหรือไม่ว่า หลักสูตรได้จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาทิเช่น การศึกษาดูงาน การ
ฝึกอบรม สัมมนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฯลฯ ให้กับนักศึกษาบ้างหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็น

31. ท่านคิดว่า การเรียนการสอนของหลักสูตรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็น

การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน (การวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน)

32. ท่านคิดว่าการวัดผลการเรียนของผู้เรียนมีสอดคล้องกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตรหรือไม่
อย่างไร

ความคิดเห็น

33. ท่านได้มีการวางแผนและวัดผลการเรียนร่วมกับผู้เรียนบ้างหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็น

(ขอขอบคุณที่กรุณาให้ข้อมูลที่มีคุณค่ายิ่ง)

**โครงการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ**

จากเอกสารหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารสังคม ที่แนบมา
พร้อม ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรหลักสูตรในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ชื่อหลักสูตร / ปริญญา มีความเหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร
- 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับสังคมปัจจุบันหรือไม่ หรือควรปรับเปลี่ยน
อย่างไร
- 3) โครงสร้างหรือองค์ประกอบหลักสูตร
 - 3.1 การแบ่งหมวดวิชาเลือกเฉพาะกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารสวัสดิการสังคม
และกลุ่มบริหารพัฒนาแรงงาน (หน้า 10 – 11) มีความเหมาะสมหรือไม่
 - 3.2 การจัดรายวิชาในแต่ละหมวดและกลุ่มวิชา มีความเหมาะสมหรือไม่ หรือควร
ปรับเปลี่ยนอย่างไร
 - 3.3 แผนการเรียน (แผน ก ทำวิทยานิพนธ์, แผน ข การทำสารนิพนธ์ / การศึกษา
ด้วยตนเอง) มีความเหมาะสมหรือไม่ หรือควรปรับเปลี่ยนอย่างไร
 - 3.4 จำนวนหน่วยกิตของหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชา มีความ
เหมาะสมหรือไม่ หรือควรปรับเปลี่ยนอย่างไร
 - 3.5 เงื่อนไขการศึกษา มีความเหมาะสมหรือไม่ หรือควรปรับเปลี่ยนอย่างไรเกี่ยวกับ
 - 3.5.1 การเรียนภาษาอังกฤษ
 - 3.5.2 การฝึกภาคปฏิบัติ
 - 3.5.3 การสอบประมวลความรู้
 - 3.6 เงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษามีความชัดเจนสอดคล้องกับเงื่อนไขการศึกษา
หรือไม่ หรือควรปรับเปลี่ยนอย่างไร
 - 3.7 แผนการเรียน (หน้า 12) มีความเหมาะสมหรือไม่หรือควรปรับเปลี่ยนอย่างไร
 - 3.8 รายวิชาและเนื้อหา
 - 3.8.1 วิชาเสริมพื้นฐาน (หน้า 12)
 - SA 4010 ภาษาอังกฤษเพื่อการบริหารสังคม
 - ความคิดเห็น
 -
 -
 -

3.8.2 หมวดวิชาบังคับ(หน้า 12-13)

SA 5113 แนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์สังคม

ความคิดเห็น

.....

.....

SA 5123 ระบบความมั่นคงทางสังคม

ความคิดเห็น

.....

.....

.....

SA 5133 การวิจัยทางสังคมศาสตร์

ความคิดเห็น

.....

.....

.....

3.8.3 หมวดวิชาเลือกเฉพาะกลุ่ม (หน้า 13 – 20)

(1) กลุ่มการบริหารงานสวัสดิการสังคม

(ก) วิชาบังคับ

SA 6213 พฤติกรรมมนุษย์และสังคม

ความคิดเห็น

.....

.....

.....

SA 6223 นโยบายและการบริหารสังคม

ความคิดเห็น

.....

.....

.....

SA 6233 ทูทางสังคม ธรรมาภิบาล และประชาสังคม
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 6243 การบริหารความขัดแย้งทางสังคม
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 6253 สัมมนาการบริหารงานสวัสดิการสังคม
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7393 การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

(ข) วิชาเลือก

SA 7313 การบริหารองค์การและการพัฒนาเครือข่ายทางสังคม
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7323 สถาบันครอบครัวกับความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7333 องค์การพัฒนาเอกชนกับการพัฒนาสังคม
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7343 บทบาทหญิงชายกับการพัฒนาสังคม
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7353 การพัฒนาศักยภาพ การเสริมพลังและการพิทักษ์สิทธิ์
กลุ่มเป้าหมายเฉพาะความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7363 จริยธรรมในการบริหารสังคม
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7373 การวิจัยและพัฒนานโยบาย
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7383 ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารสังคม
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

(1) กลุ่มการบริหารและพัฒนาแรงงาน

(ก) วิชาบังคับ

SA 7413 องค์การอุตสาหกรรมและธุรกิจกับการบริหารแรงงาน

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7423 แรงงานสัมพันธ์และการปฏิรูป

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7433 นโยบายและการบริหารแรงงานในการพัฒนาประเทศ

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7443 การพัฒนาองค์การ การฝึกอบรมและผลิตภาพแรงงาน

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7453 สัมมนาบริหารและพัฒนาแรงงาน

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7393 การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

(ข)วิชาเลือก

SA 7513 สิทธิและมาตรฐานแรงงานสากลกับกฎหมายแรงงานและ
สวัสดิการสังคมไทย

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7523 ขบวนการแรงงานกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7533 การบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม
ในการทำงาน

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7543 การจัดการแรงงานในสถานประกอบการต่างขนาด
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7553 องค์การพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับแรงงานกับการพัฒนาแรงงาน
ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7563 การบริหารแรงงานในระบบการจ้างงานสมัยใหม่และ
การจ้างงานนอกระบบ

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7573 ประชาธิปไตยในการทำงาน

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7583 แรงงานในสถานการณืปัจจุบัน

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7593 สัมมนาการวิจัยแรงงาน

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 7363 จริยธรรมในการบริหารสังคม

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 8116 วิทยานิพนธ์

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

SA 8126 สารนิพนธ์

ความคิดเห็น

.....

.....

.....

SA 8216 การศึกษาด้วยตนเอง

ความคิดเห็น

.....

.....

(4.) ระยะเวลาการเรียนมีความเหมาะสมหรือไม่

ความคิดเห็น

.....

.....

(ขอขอบคุณที่กรุณาให้ข้อมูลที่มีคุณค่ายิ่ง)

**โครงการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ชุดที่ 3 แนวคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
อาจารย์ประจำและคณะกรรมการประจำหลักสูตร**

การประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสังคม ท่านมีความคิดเห็นต่อประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

1. ความเหมาะสมและสอดคล้องของหลักสูตรกับสถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน
2. ความเหมาะสมของ
 - ชื่อหลักสูตร (หน้า 1)
 - ชื่อปริญญา (หน้า 1)
 - วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (2)
 - คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษา (หน้า 5)
 - การสมัครและการสอบคัดเลือก (หน้า 5)
 - แผนการศึกษา ได้แก่ แผน ก. แผนข. (1) แผนข. (2) (หน้า 6)
 - ระยะเวลาการศึกษา (หน้า 8)
 - เงื่อนไขการศึกษา (หน้า 9)
 - เงื่อนไขการสำเร็จการศึกษา (หน้า 9)
 - โครงสร้างของหลักสูตร (9) และองค์ประกอบของหลักสูตร (10)
3. ความเหมาะสมของชื่อวิชา เนื้อหา จำนวนหน่วยกิต ความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา หรือรายวิชาใหม่ที่ควรเพิ่ม
4. การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดและอย่างไรในประเด็นต่อไปนี้
 - 4.1 ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 4.2 ประมวลการสอนและแผนการสอน
 - 4.3 อาจารย์ผู้สอน มีความรู้ความสามารถ สนใจ เอาใจใส่ต่อผู้เรียน
 - 4.4 การใช้สื่อ วัสดุทัศนูปกรณ์ ประกอบการสอน
 - 4.5 เอกสาร ตำรา และข้อมูลจาก แหล่งต่างๆ
 - 4.6 ห้องเรียน
 - 4.7 การวัดและประเมินผลการเรียน
5. คุณภาพของผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนเป็นอย่างไร
6. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแก่ผู้เรียน มีความเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ อย่างไร
7. การสนับสนุนการเรียนการสอนของหลักสูตร เป็นอย่างไร
 - 7.1 การประสานอาจารย์พิเศษ

7.2 การบริการแก่นักศึกษา

7.3 การอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน เช่นห้องเรียน สื่อโสตทัศนูปกรณ์ เอกสาร
ประกอบการสอน ตารางสอน การจัดการสอน เป็นต้น

8. ผู้บริหาร มีความเข้าใจและให้การสนับสนุนการทำงานของท่านมากน้อยเพียงใด
9. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

**โครงการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ชุดที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ**

(ชื่อมหาบัณฑิต)

คำชี้แจง

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีวัตถุประสงค์จะติดตามความสามารถและคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติภายหลังจากการสำเร็จการศึกษา เพื่อนำความคิดเห็นดังกล่าวไปวิเคราะห์ประมวลผลและจะนำไปพัฒนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงแนวทงนโยบายการผลิตมหาบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพสามารถรับใช้สังคมได้ต่อไป

แบบสอบถามนี้ประกอบไปด้วย 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ / คุณลักษณะในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการผลิตมหาบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน (กอง / แผนก / ฝ่าย / งาน)
4. ประเภทหน่วยงาน หน่วยงานรัฐบาล
 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
 บริษัท, ห้างหุ้นส่วนจำกัด
 โรงงาน
 ธุรกิจส่วนตัว
 องค์กรพัฒนาเอกชน
 สถาบันการศึกษา (รัฐ / เอกชน)

อื่นๆ ระบุ.....

5. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

6. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงาน.....ปี.....เดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ / คุณลักษณะในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของท่านหลังสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติอย่างไร โปรดกาเครื่องหมาย X ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดของท่าน ซึ่งระดับคะแนนต่างๆมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สามารถปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สามารถปฏิบัติงานในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สามารถปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สามารถปฏิบัติงานในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สามารถปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด

ท่านเห็นตัวท่าน มีลักษณะในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด

ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน					
2. ความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล					
3. ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน					
4. ความสามารถในการควบคุมงาน					
5. ความสามารถในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย					
6. ความสามารถในการทำงานได้เสร็จตามเวลา					
7. ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน					
8. ความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็นของตนถึงผู้อื่นอย่างถูกต้องน่าเชื่อถือ					
9. ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่					
10. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน					
11. ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน					

12. ความสามารถในการเป็นผู้นำ					
13. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
14. ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน/ชุมชน/สังคม					
15. ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ					
16. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
17. ความสามารถในการบังคับบัญชา					
18. ความสามารถในการบริหารงาน					
19. ประสิทธิภาพของงาน					
20. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
21. ความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน					
22. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน					
23. ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน					
24. การปรับปรุงพัฒนาตนเอง					
25. ความซื่อตรงต่อหน้าที่					
26. การมีมนุษยสัมพันธ์					
27. ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมภายหลังจบการศึกษา ในระดับปริญญาโท					

28. ความสามารถโดยรวมภายหลังจบการศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยที่มีความสามารถเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

ดีขึ้น เท่าเดิม แย่ลง

29. ในระยะ 1 ปีที่ผ่านมาท่านได้รับพิจารณาด้านความดีความชอบ ดังนี้

- ชั้นเงินเดือนปกติ
- ชั้นเงินเดือน 2 ชั้น
- ได้รับรางวัล/ เกียรติบัตร/ ชมเชย
- เลื่อนตำแหน่ง
- เลื่อนระดับ (ซี)
- เลื่อนยศ
- อื่นๆระบุ.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการผลิตมหาบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในการผลิตมหาบัณฑิต ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ บุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถพิเศษ ตามความคิดเห็นของท่าน เพื่อมหาวิทยาลัยจะได้นำข้อเสนอแนะของท่าน มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลิตมหาบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่แท้จริงต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

**โครงการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ชุดที่ 5 แบบสอบถามความคิดเห็นหัวหน้างาน / ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่
มหาบัณฑิตทำงาน**

(ชื่อมหาบัณฑิต)

คำชี้แจง

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีวัตถุประสงค์จะศึกษาความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความสามารถและคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติที่ท่านทำงานร่วมกับท่าน ซึ่งอาจจะเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานของท่าน เพื่อนำความคิดเห็นดังกล่าวไปวิเคราะห์ประมวลผลและจะนำไปพัฒนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการปรับปรุงแนวทางนโยบายการผลิตมหาบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพสามารถรับใช้สังคมได้ต่อไป

แบบสอบถามนี้ประกอบไปด้วย 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้างาน/ ผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ / คุณลักษณะในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการผลิตมหาบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้างาน/ ผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

4. ประเภทหน่วยงาน หน่วยงานรัฐบาล
 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
 บริษัท, ห้างหุ้นส่วนจำกัด
 โรงงาน
 ธุรกิจส่วนตัว
 องค์กรพัฒนาเอกชน
 สถาบันการศึกษา (รัฐ / เอกชน)
 อื่นๆระบุ.....

5. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

6. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปี

7. ความเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานร่วมกับมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิม
 พระเกียรติ

- ผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างาน
 เพื่อนร่วมงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ / คุณลักษณะในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คำชี้แจง ท่านเห็นว่าบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีความสามารถ/
 คุณลักษณะในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร โปรดกาเครื่องหมาย X ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรง
 กับความคิดของท่าน ซึ่งระดับคะแนนต่างๆมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง สามารถปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง สามารถปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด
 ระดับ 3 หมายถึง สามารถปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง สามารถปฏิบัติงานในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง สามารถปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด

ท่านเห็นว่าบัณฑิตมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีลักษณะในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด

ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน					
2. ความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล					
3. ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน					
4. ความสามารถในการควบคุมงาน					
5. ความสามารถในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย					
6. ความสามารถในการทำงานได้เสร็จตามเวลา					
7. ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน					
8. ความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็นของตนถึงผู้อื่นอย่างถูกต้องน่าเชื่อถือ					
9. ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่					
10. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน					
11. ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน					
12. ความสามารถในการเป็นผู้นำ					
13. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
14. ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน/ชุมชน/สังคม					
15. ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ					
16. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
17. ความสามารถในการบังคับบัญชา					
18. ความสามารถในการบริหารงาน					
19. ประสิทธิภาพของงาน					
20. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
21. ความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน					
22. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน					
23. ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน					
24. การปรับปรุงพัฒนาตนเอง					
25. ความซื่อตรงต่อหน้าที่					

26.การมีมนุษยสัมพันธ์					
27.ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมภายหลังจบการศึกษา ในระดับปริญญาโท					

28. ความสามารถโดยรวมภายหลังจบการศึกษาระดับปริญญาโท มหาบัณฑิตมีความสามารถ
เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

ดีขึ้น เท่าเดิม แย่ลง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของหัวหน้างาน/ผู้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงานต่อการ
ทำงานของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ข้อความวัดความพึงพอใจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านพึงพอใจกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติใน ระดับใด					
2. . ท่านพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในระดับใด					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการผลิตมหาบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในการผลิตมหาบัณฑิต ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ บุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถพิเศษ ตามความคิดเห็นของท่าน เพื่อมหาวิทยาลัยจะได้นำข้อเสนอแนะของท่าน มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลิตมหาบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่แท้จริงต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

